

Conflicte Nuclear a Iran

Nova Guerra Freda del Segle XXI ?

Gemma Sagrera Ruiz

Escola Sagrat Cor Diputació

Curs 2012 - 2013

Menció especial VIII Premi Recerca per a la Pau

Aquest treball de recerca de Batxillerat va obtenir una menció especial en el VIII Premi Recerca per a la Pau de la Universitat de Barcelona.

www.solidaritat.ub.edu/premi_pau/

Aquesta obra està subjecta a una llicència
 “Reconeixement - No comercial - Compartir Igual” de Creative Commons

Índex

1. Introducció.....	pàg.5
2. Objectius.	pàg.6
3. La Guerra Freda del segle XX i els tractats d'armes nuclears	
3.1. . La Guerra Freda entre els EE.UU i la URSS.....	pàg.8
3.2. Tractats de control d'armes nuclears.....	pàg.9
3.2.1. Introducció històrica.....	pàg.9
3.2.2 Firma del Tractat de No Proliferació Nuclear.	pàg.13
3.2.3 Principals Tractats i acords de control d'armes nuclears.....	pàg.17
3.2.3.1 Primer acord internacional de limitació d'armes nuclears de la Historia.....	pàg.19
3.2.3.2 Conseqüència positiva de la crisi dels míssils de Cuba.....	pàg.19
3.2.3.3 Tractat Prohibició Completa Assaigs Nuclears.....	pàg.20
3.2.4 El Club Nuclear.....	pàg.21
4. Les Armes nuclears	
4.1. Elaboració i dificultats d'una bomba nuclear.	pàg.23
4.2 Instal·lacions nuclears iranians.....	pàg.27
4.3. Efectes d'una bomba nuclear.....	pàg.28
4.3.1 Tipus de radiacions.....	pàg.28
4.3.2 Efectes radioactius en els humans.....	pàg.31
4.3.3 Efectes radioactius en el medi.....	pàg.34

5. Posició de les potències mundials envers el programa nuclear de l'Iran	
5.1. Països en contra del programa nuclear de l'Iran.....	pàg.38
5.1.1 Iran - Estats Units, d'aliats estratègics a una hostilitat profunda.....	pàg.38
5.1.1.1 “Àtoms per la Pau”: Inici del Programa Nuclear iranià amb el suport americà.....	pàg.39
5.1.1.2 Revolució Iraniana i conseqüències internacionals..	pàg.39
5.1.1.3 Conflicte programa nuclear iranià del 2002 fins 2005.....	pàg.41
5.1.1.4 Crisis Diplomàtica del 2005 al 2007.....	pàg.42
5.1.1.5 Iran resisteix davant la pressió.....	pàg.43
5.1.1.6 Salten les alarmes: Informe de l'OIEA del 2011.....	pàg.46
5.1.1.7 Etapa final: Tornen les negociacions.....	pàg.54
5.1.2 Iran – Israel: Casus belli, legítima acció preventiva.....	pàg.63
5.1.3 Tensions amb el Regne Unit.....	pàg.77
5.1.4 Sancions de la Unió Europea pel programa nuclear iranià.....	pàg.78
5.1.5 Resolucions del Consell de Seguretat de la ONU.....	pàg.81
5.2. Països a favor del programa nuclear.....	pàg.83
5.2.1 Iran – Rússia: De la lluna de mel al recel i la distància.	pàg.83
5.2.2 Xina: La gran beneficiada.....	pàg.97
5.2.3 Iran – Síria: Aliats i companys.....	pàg.105
5.2.4 Relacions cordials i estratègiques del Japó.....	pàg.107
5.3. Amèrica Llatina.....	pàg.108
5.4. Pronunciament dels Països No Alineats.....	pàg.112
5.5. Àsia Central, el camí idoni per trencar l'aïllament internacional de l'Iran.....	pàg.112
6. Desenvolupament del conflicte a través d'articles periodístics	
6.1. Notícia de El Periódico.....	pàg.115
6.2 Notícia del Tehran Times.....	pàg.119

6.3. Analàlisi de notícies.	pàg.123
6.3.1 Diaris de procedència.....	pàg.123
6.3.2 Aspectes pragmàtics.....	pàg.123
6.3.3 Titulars i iconografia.....	pàg.124
6.3.4 Contingut, estil i aspectes lingüístics.....	pàg.125
7. Conclusions.....	pàg.131
8. Agraïments.....	pàg.133
9. Bibliografia.....	pàg.134
9.1 Llibres.....	pàg.135
9.2 Pàgines web.....	pàg.136
9.3 Il·lustracions.....	pàg.149
10. Annexes	
10.1 Entrevista amb Tomàs Alcoverro.....	pàg.153
10.2 Entrevista amb Mikel Ayestaran.....	pàg.157
10.3 Entrevista amb David Bondia.....	pàg.160
10.4 Entrevista amb Marcel Coderch.....	pàg.173
10.5 Entrevista amb [★]	pàg.177
10.6 Tractat de No Proliferació d'Armes Nuclears.....	pàg.180

★Les parts d'aquest treball marcades en negre corresponen a un testimoni que s'ha suprimit per petició expressa de la persona interessada a fi i efecte de protegir la seva privacitat.

1. Introducció

Actualment la societat s'ha acostumat a veure imatges de guerres sagnants, atacs violents, repressions injustificades i patiment inhumà a través dels mitjans de comunicació, concretament de la televisió, que difonen aquestes imatges de manera habitual per descriure els conflictes que es desenvolupen arreu del món. L'ésser humà s'ha habituat a aquesta situació i ens hem tornat indiferents, fins al punt que hem après a ignorar aquest tipus de descripcions visuals que es passen constantment pels nostres televisors mostrant-nos la desgràcia i el dolor aliens.

Tenint en compte aquesta situació, la majoria de la societat no és conscient dels conflictes internacionals que dominen el planeta i que podrien afectar-nos si realment no s'arribés a cap mena d'acord. Tot i això, avui en dia tots aquests assumptes ens queden molt llunyans, i si les imatges impactants de la televisió no ens afecten, com ens ha d'afectar un conflicte nuclear que es desenvolupa tant lentament i que es centra a l'Iran, un país relativament llunyà de casa nostra?

En el meu cas, em vaig començar a interessar per aquest conflicte a mitjans del 2011, quan un dia veient el telenotícies s'explicava l'assassinat d'un científic nuclear que estava involucrat en el programa nuclear iranià. En aquell moment desconeixia la major part del conflicte i em va sobtar profundament la situació en la que s'estaven desenvolupant les hostilitats i el fet que no poguessin evitar que Iran aturés el seu procés d'enriquiment d'urani i, per aquest motiu, s'estiguessin assassinant persones relacionades amb el programa nuclear. Va ser aleshores quan vaig començar a fixar-me en les notícies relacionades amb aquest tema i a recavar informació per comprendre més detalladament la situació. A partir d'aquell moment em van interessar totes les qüestions sobre aquest tema, des dels perquè i les finalitats del programa nuclear fins la posició dels organismes internacionals, que en aquell moment em van semblar febles davant la posició que estava prenent Iran.

Per aquest motiu, quan vaig haver de començar a pensar en possibles temes per dur a terme el Treball de Recerca, el conflicte d'Iran sempre em va semblar una bona opció i definitivament em vaig decidir a seguir endavant amb aquest tema quan, al desembre de 2011, es van començar a sentir notícies diàries sobre els avenços del programa nuclear d'Iran. A partir d'aquell moment, vaig adonar-me que realment era un tema idoni per un treball d'aquestes característiques ja que des d'un inici vaig sentir una gran motivació per descobrir tot el que hi ha darrere d'aquest conflicte.

2. Objectius

L'objectiu principal d'aquest treball és analitzar i estudiar el marc geopolític i les possibles iniciatives, tant diplomàtiques com militars, que poden dur-se a terme davant l'avenç i l'aprofundiment del programa nuclear iranià des dels darrers anys.

Em vull centrar, especialment, a determinar la possibilitat de propagació d'una nova guerra freda o, fins i tot, d'una possible guerra nuclear.

Per tal d'obtenir aquesta informació, cal especificar, concretament, el dret que té Iran a l'hora de construir una bomba atòmica i fixar les possibles finalitats que incentiven la construcció d'aquest tipus d'arma nuclear.

D'altra banda, és essencial precisar com es realitza la construcció d'una bomba nuclear, les seves dificultats tècniques i les conseqüències que pot comportar el seu ús, per entendre la preocupació i el nerviosisme de les diferents potències, el suport d'alguns països en temes tècnics, així com els efectes que causaria un conflicte nuclear. També cal veure fins a quin punt estan involucrades les potències mundials pel que fa al procés armamentístic de l'Iran, per tal de concretar la situació política del conflicte avui en dia. Per tant, cal descriure les relacions polítiques internacionals d'Iran i veure com es relacionen amb el seu procés armamentístic els diferents països.

D'aquesta manera, es pretén donar una visió àmplia del conflicte nuclear iranià i de tot el que pot ocasionar aquesta situació dins el context global.

Aniré desenvolupant aquests objectius en dues parts diferenciades del treball. La part teòrica, aportarà la informació sobre el procés històric de limitació de les armes nuclears, els aspectes tècnics de la seva construcció, la informació del programa nuclear iranià i la descripció geopolítica actual dels països que es veuen involucrats en aquest conflicte.

Per altra banda, la part pràctica mostrarà una anàlisi comparativa de dues notícies de premsa relacionades amb la guerra subterrània entre els països que es situen en contra del programa nuclear d'Iran, publicades per dos diaris clarament diferenciats. Aquest estudi, em permetrà mostrar la forma com es difon la informació depenent de la ideologia de cada diari, per analitzar el tractament subjectiu de la informació, i conseqüentment, verificant que es pot arribar a manipular l'opinió d'un lector totalment aliè al conflicte, depenent de la font d'informació que consulti alhora d'assabentar-se de l'actualitat mundial.

3. La Guerra Freda del segle XX i els tractats de limitació d'armes nuclears.

3.1. La Guerra Freda entre els EE.UU i la URSS

La Guerra Freda va ser el conflicte ideològic que va enfrontar a les superpotències vencedores de la Segona Guerra Mundial, els Estats Units i la Unió Soviètica, amb la intenció d'aconseguir la supremacia mundial i assegurar el seu poder. D'aquesta manera es van distingir dos bàndols ideològics, el dels Estats Units de caràcter capitalista i el de la URSS de caràcter comunista.

Aquesta confrontació va durar gairebé mig segle, va començar al 1945, després de la Segona Guerra Mundial, i va finalitzar al 1991 amb la dissolució de la Unió Soviètica, dos anys després de la caiguda del mur de Berlín al 1989.

Els dos bàndols eren clarament antagònics i per tant conscients que el triomf d'un significaria la desaparició de l'alternativa ideològica de l'altre, però malgrat la llarguíssima durada del conflicte mai es va arribar a l'enfrontament militar directe entre les dues superpotències sinó que es produí una situació de tensió continua alternada amb moments de nerviosisme general i enfrontaments indirectes a escala regional. Per aquest motiu, es va designar la confrontació amb el nom de Guerra Freda. Aquest terme defineix perfectament la tensa situació internacional, l'enfrontament permanent i la constant actitud bel·ligerant que els va conduir a iniciar una cursa armamentística, tot i que no van arribar mai a desencadenar un enfrontament armat directe.

A l'inici de la Guerra Freda, els Estats Units eren l'únic país que posseïa armes nuclears. Aquest fet augmentava considerablement la seva superioritat bèl·lica respecte la Unió Soviètica, per aquest motiu la URSS va incrementar el desenvolupament del seu programa nuclear, iniciat al 1943, amb l'objectiu de construir armes nuclears i igualar la seva capacitat bèl·lica a la del seu rival.

La Unió Soviètica va iniciar oficialment el seu programa quan va iniciar la construcció de la seva primera bomba nuclear, gràcies a la tasca d'espionatge de Fuchs¹, físic teòric del al projecte Manhattan², que va proporcionar clandestinament dades de la bomba nuclear “Fat man”³ als soviètics.

A partir d'aquest moment, els russos van dedicar-se escarrassadament a la fabricació de la seva primera bomba atòmica, la qual van tardar quatre anys en aconseguir i van anomenar RDS-1. La seva detonació es va dur a terme amb èxit a les instal·lacions nuclears russes de proves nuclears, situades a Semipalatinsk, al nord-est del Kazajistán i a partir d'aquest moment l'RDS-1 va passar a anomenar-se “Primer Llampec”.

Va ser a finals de la dècada dels cinquanta quan els dos bàndols van iniciar una cursa armamentística que va mantenir amb tensió a tot el món durant dècades, ja que la detonació d'una sola d'aquestes armes podia propiciar l'inici d'una guerra nuclear que podria acabar amb el planeta sencer.

3.2. Tractats de control d'armes nuclears

3.2.1 Introducció històrica.

A la fi de la Segona Guerra Mundial, els Estats Units ostentava la seva supremacia armamentística a nivell mundial, al ser l'únic país del món que disposava de bombes nuclears. Per això, altres estats, amb la URSS al capdavant, van iniciar immediatament programes de investigació amb l'objectiu d'assolir la construcció de bombes atòmiques, tenint en compte el potencial devastador que van demostrar a Hiroshima i Nagasaki a l'agost de 1945.

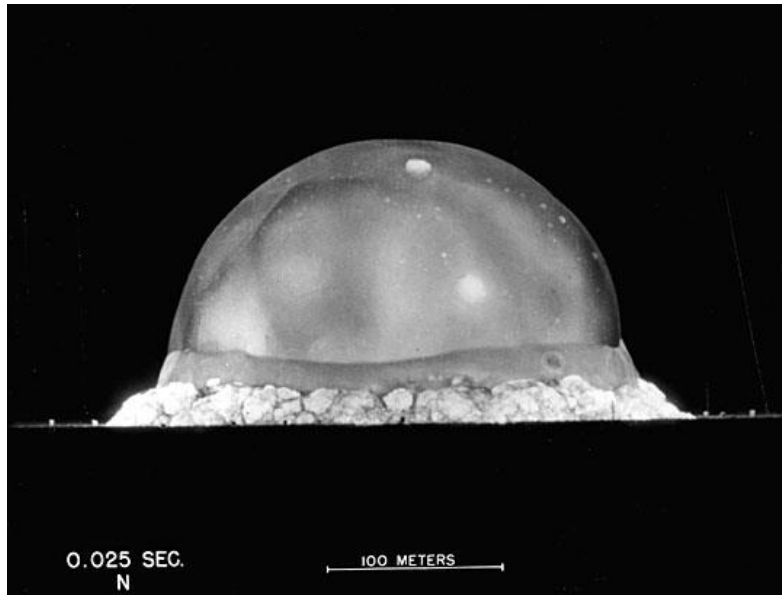
La complexitat tant militar com civil de l'energia nuclear, va fer entendre a la majoria de països, inclòs EEUU, que era necessària l'aprovació d'un tractat internacional que articulés les seves aplicacions civils i limités el seu ús militar.

D'aquesta manera a partir de 1946 es van anar succeint, gairebé ininterrompudament, diverses negociacions per tal d'aconseguir-ho.

¹ Emil Julius Klaus Fuchs: Físic teòric alemany condemnat per proporcionar informació a la Unió Soviètica.

² Projecte Manhattan: Nom en clau del projecte dut a terme pels EE.UU i Canadà, amb la col·laboració del Regne Unit, durant la segona guerra mundial, amb l'objectiu de desenvolupar la primera bomba atòmica abans que ho aconseguís l'Alemanya nazi d'Adolf Hitler

³ Fat man: Nom en clau de la bomba atòmica detonada pels EE.UU el 1945 a Nagasaki, Japó.

Il·lustració 1. *Fase inicial de la bola de foc de la prova “Trinity”, la primera explosió nuclear*

Tot i això, la posició dels Estats Units era aleshores hegemònica i els seus dirigents es resistien tant a perdre aquesta hegemonia com a compartir-la. Així ho va anunciar el president Truman⁴, responsable del llançament de les bombes nuclears sobre Hiroshima i Nagasaki, al declarar: "Hem de constituir-nos en guardians d'aquesta nova força, per tal d'impedir el seu ús nefast, i de dirigir-lo per al bé de la Humanitat [...]".

Més tard però, durant el mandat del president Eisenhower⁵ com la URSS ja tenia en la seva possessió bombes nuclears, les quals van aconseguir al 1949, aquest discurs hegemònic va ser substituït per un lema pronunciat per Eisenhower durant un discurs a les Nacions Unides, el 8 de desembre de 1953, que va esdevenir famós: “Atoms for Peace”.

A partir d'aquest programa, es van alliberar una sèrie de coneixements científics i tecnològics que permetrien la posterior explotació comercial de l'energia nuclear. El discurs proposava un acord entre les grans potències per aturar i reduir la fabricació d'armament nuclear i donar a conèixer a tota la humanitat els coneixements i mitjans materials, especialment els combustibles nuclears, pel seu ús amb finalitats pacífiques.

En qualsevol cas, països com el Regne Unit i l'antiga Unió Soviètica ja havien començat les seves pròpies investigacions destinades al desplegament comercial de l'energia nuclear.

⁴ Truman: Harry.S.Truman va ser president dels Estats Units des del 1945 fins el 1953.

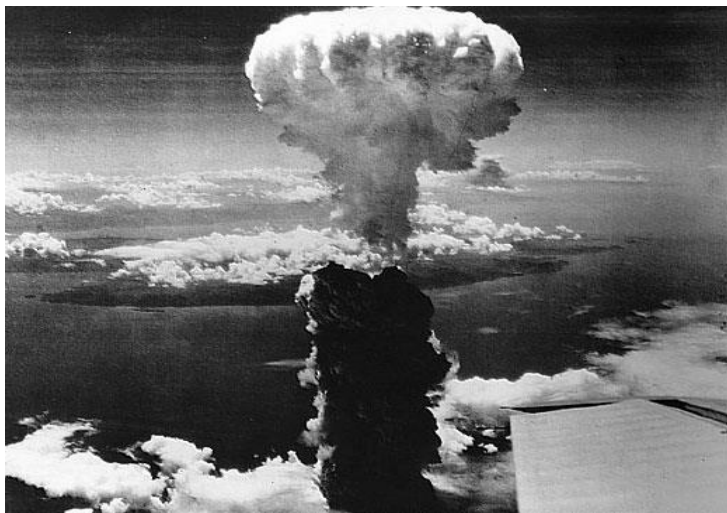
⁵ Eisenhower: Dwight David Eisenhowe va ser president dels Estats Units de del 1953 fins el 1961

El 1956, els britànics van inaugurar la primera central nuclear a Calder Hall⁶, donant origen a una sèrie de reactors coneguts com a grafit-gas. El 1963, General Electric va ser l'empresa encarregada de construir una central d'aigua en ebullició estrictament comercial, el que va suposar el principi de l'allau de sol·licituds de construcció de centrals nuclears, fàbriques d'elements de combustible i la investigació de mètodes d'emmagatzematge i petites plantes de reelaboració.

La nova política “Atoms for Peace” va afavorir la creació de diversos organismes internacionals, entre els quals destaca l'Organisme Internacional d'Energia Atòmica (OIEA), fundat al 1957 i que actualment s'ha convertit en l'organisme de control nuclear amb més importància del món.

Abans però, ja des de l'any 1946, havien anat succeint diversos intents per dur a terme un acord internacional d'abast mundial per aconseguir limitar l'ús armes nuclears. Aquell mateix any, es va presentar a les Nacions Unides un pla nord-americà, anomenat Pla Baruch, que consistia en un alliberament gradual dels secrets nuclears a un organisme internacional, a canvi de controls i inspeccions internacionals. Tot i això, aquest pla no va ser ben rebut per l'antiga Unió Soviètica i el seu representant a l'ONU, el ministre d'Afers Exteriors, Andrei Gromiko, va presentar una contraoferta per prohibir la construcció d'armes atòmiques i acordar la destrucció de totes les existents en un curt termini de temps. Finalment, les negociacions per desenvolupar aquest pla de no proliferació es van allargar diversos anys, però finalment va fracassar i mai va arribar a legitimitzar-se.

⁶ Calder Hall: Va ser el primer reactor de fissió nuclear al Regne Unit.

Il·lustració 2. *Explosió de la bomba d'Hiroshima el 6 d'agost de 1945, feta a 18 kilòmetres de l'impacte.*

El 1952, els Estats Units van construir diversos reactors de plutoni i la primera bomba d'hidrogen⁷, que van estudiar aquell mateix any a partir de l'assaig que va acabar polvoritzant l'atol⁸ de Enewetak, situat a les Illes Marshall, a l'Oceà Pacífic. La seva potència va ser set-centes vegades superior a la bomba atòmica d'Hiroshima, fet que va provocar un cràter de dos kilòmetres de diàmetre, cinquanta metres de profunditat i altíssimes temperatures a la zona zero. Aquesta explosió va suposar la desaparició completa de l'atol i aquest fet va ser un dels diversos indicis que van aconseguir sobre la potència destructiva que podien tenir aquestes armes.

Il·lustració 3. *Explosió de la primera bomba H o termonuclear l'1 de novembre de 1952*

⁷ Bomba d'hidrogen: Anomenada també bomba H, bomba tèrmica de fusió o bomba termonuclear

⁸ Atol: Tipus d'escull de coral.

Aquell mateix any, un grup de científics nord-americans, encapçalats pel físic Robert Oppenheimer⁹ va recomanar l'inici immediat de converses amb l'URSS al considerar que aviat disposaria de prou arsenal nuclear per llançar un atac sorpresa contra les principals ciutats dels Estats Units i destruir-les.

Aquests fets van accentuar la tensa situació de la Guerra Freda, que va empitjorar encara més, amb la posterior explosió de la bomba H soviètica, que va provocar una forta sorpresa als científics nord-americans, ja que havien previst que l'URSS no tindria la capacitat per desenvolupar una bomba H fins uns quants anys més tard.

Aquest fet va ser una de les raons per la qual el president americà va decidir impulsar el programa “Atoms for Peace”, iniciant-se així una llarga successió de tractats internacionals durant més de 60 anys per controlar les armes nuclears.

3.2.2. Firma del Tractat de No Proliferació Nuclear¹⁰.

El Tractat de No Proliferació Nuclear és el tractat de regulació nuclear més important de tots els temps i es va signar l'1 de juliol de 1968 per iniciativa dels Estats Units, l'Unió Soviètica i la Gran Bretanya, a través de l'OIEA .

L'objectiu d'aquest tractat és la prohibició de la possessió i de la construcció d'armes nuclears a tots els països membres, al mateix temps que pretén limitar els usos civils l'urani enriquit, exceptuant a les cinc grans potències mundials que ja disposaven d'aquest tipus d'armes abans de la seva signatura. Per tant, només es permet la possessió d'armes nuclears, al mateix temps que també es permet l'augment d'aquestes reserves als Estats Units , el Regne Unit, França, Rússia i Xina.

⁹ Robert Oppenheimer: àntic director del projecte Manhattan que va construir la primera bomba atòmica.

¹⁰ INTERNATIONAL ATOMIC ENERGY AGENCY. *Naciones Unidas: Aprobación del Tratado Sobre No Proliferación (TNP)* [en línea].

El text del TNP ¹¹ estipula aspectes essencials per comprendre la situació internacional actual:

- Es tracta d'un tractat indefinit que es revisa cada 5 anys mitjançant la celebració d'una Conferència de Revisió.
- Els països signants no poden construir, posseir, cedir o acceptar armes nuclears, excepte els ja esmentats anteriorment.
- Els cinc Estats Nuclearment Armats¹² es comprometen a no transferir tecnologia sobre armes nuclears a altres països, i els Estats No Nuclearment Armats ¹³ es comprometen a no tractar de desenvolupar armes nuclears.
- Els cinc Estats Nuclearment Armats es comprometen a no utilitzar armes nuclears contra Estats No Nuclearment Armats, excepte en resposta a un atac nuclear o un atac amb armes convencionals en aliança amb un Estat Nuclearment Armat (aquestes promeses no han estat formalment incorporades al Tractat, i els detalls concrets han canviat amb el temps).
- Els Estats Nuclearment Armats es comprometen a no induir a cap Estat No Nuclearment Armat a adquirir armes nuclears.
- La inspecció i verificació és a càrrec de l'Agència Internacional d'Energia Atòmica (OIEA), ja que es l'encarregada d'assessorar als països membres que desenvolupen programes amb finalitats pacífiques. De la mateixa manera, el Departament de Salvaguardes de la OIEA és l'encarregat de les inspeccions nuclears arreu del món i de comunicar qualsevol incompliment dels països membres al Consell de Seguretat de l'ONU.
- Qualsevol estat pot retirar-se del tractat si considera que existeixen esdeveniments extraordinaris, tals com una percepció d'amenaça que els força a fer-ho així.

¹¹ Vegeu annexe 10.6. Tractat de No Proliferació d'Armes Nuclears.

¹² NWS: Nuclear Weapons States, en anglès. Es refereix als estats armats nuclearment

¹³ NNWS: No Nuclear Weapons States, en anglès. Es refereix als estats no armats nuclearment.

- Disposa d'un protocol adicional signat el 1995 que permet les inspeccions sense previ avis per part de l'OIEA. L'Iran va signar aquest protocol l'any 2003.

Actualment 188 països formen part del tractat i es celebren reunions periòdiques per revisar-lo i discutir possibles qüestions que hagin pogut sorgir al voltant de l'energia nuclear.

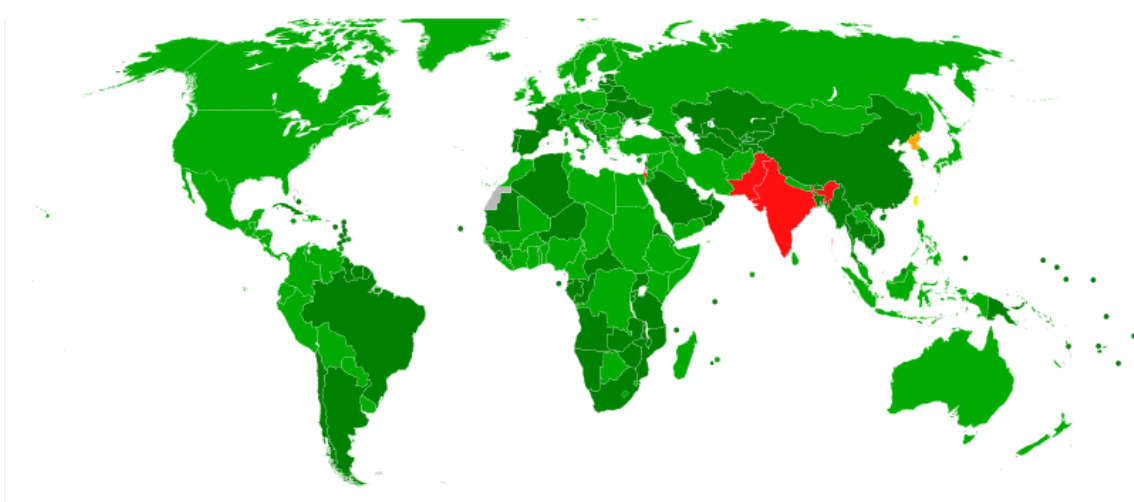

Figura 1. Mapa del països integrants i no integrants del TNP

Tant sols Índia, Pakistan, Corea del Nord i Israel, han rebutjat la signatura del tractat i tots ells tenen armes nuclears, tot i que Israel mai no ho ha confirmat oficialment.

Aquests països argumenten que el Tractat de No Proliferaió crea de fet, un club de països nuclearment rics i un gran grup de països nuclearment pobres, mitjançant la restricció de la possessió legal d'armes nuclears només a aquells països que les havien obtingut i assajat abans de 1967, però que el tractat no distingeix sobre quins fonaments ètics és vàlida aquesta distinció.

Índia i Pakistan han anunciat públicament la possessió d'armes nuclears i han realitzat proves nuclears.¹⁴

Israel ha desenvolupat armes nuclears al Centre d'Investigació Nuclear del Néguev, a prop de la ciutat de Dimona, des de 1958, i es creu que té emmagatzemades entre 100 i 200 caps nuclears.

¹⁴ v. Annex 10.3 Entrevista amb David Bondia.

El govern israelià rebutja confirmar o negar aquestes acusacions, encara que es tracta d'un secret a veus després de les revelacions al diari "The Sunday Times" fetes pel tècnic nuclear de la central de Dimona, Mordejai Vanunu.

Corea del Nord va ratificar el Tractat però va revocar la seva signatura l'any 2003, és a dir, se'n va retirar, després d'una disputa amb els inspectors de l'OIEA, que va desencadenar una crisi al llarg dels tres anys següents, amb diverses negociacions protagonitzades pels Estats Units, Xina, Rússia, Japó i Corea del Sud. Al setembre de 2005 Corea del Nord va manifestar la seva disposició a reincorporar-se i sotmetre's al tractat, però a dia d'avui encara no ho ha fet.

Per una altra banda, Sud Àfrica va començar un programa nuclear, suposadament amb l'assistència d'Israel, però després de la seva addicció al tractat al 1990, va renunciar al seu programa nuclear i es va destruir el petit arsenal atòmic que posseïa.

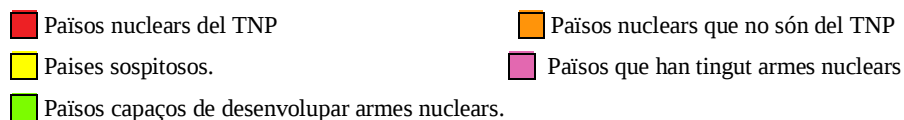
L'Iran és membre del TNP però des del 2004 està acusat d'haver-lo violat mitjançant un programa actiu de desenvolupament d'armes nuclears i des d'aleshores, han fracassat tots els esforços diplomàtics que han intentat resoldre el problema.

La principal draçera per esquivar el Tractat de No Prolifерació per part dels estats signataris que vulguin construir armes atòmiques, és que l'urani enriquit pot ser utilitzat també amb finalitats energètiques. L'enriquiment per a ús energètic està permès dins el TNP i aquest és el primer pas per desenvolupar armes nuclears en secret. L'altra opció que tenen aquests estats es denunciar directament el tractat, és a dir, sortir-ne.

Així doncs, l'única barrera veritable en la construcció de míssils nuclears és la voluntat política de cada país alhora de plantejar-se aquesta opció. L'egipci Mohamed El Baradei, que va ser durant diversos anys cap de l'Agència Internacional de l'Energia Atòmica, va declarar que si volguessin, un total de quaranta països podrien desenvolupar míssils nuclears.

Figura 2. *Mapa mundial que mostra el desenvolupament d'armes atòmiques.*

3.2.3. Principals acords de limitació d'armes nuclears.

El primer pas per aconseguir el control nuclear va ser la creació de l'Agència Internacional de la Energia Atòmica ¹⁵, fundada per l'ONU l'any 1957 amb l'objectiu de fomentar la cooperació pacífica entre països i facilitar solucions als conflictes relacionats amb l'energia atòmica. A partir d'aquell moment es succeïren els tractats internacionals en aquest sentit, el més important i reconegut dels quals és el Tractat de No Proliferació, que té per objectiu controlar i limitar les armes nuclears. En aquesta taula podem apreciar-ne els més destacats.

Any	Tractats internacionals	Tractats regionals	Acords bilaterals EE.UU/URSS
1959	Tractat de l'Antàrtic		
1963	TPE		

¹⁵ OIEA, en espanyol, IAEA en anglès (International Atomic Energy Agency).

1967	Tractat sobre l' utilització d'armes nuclears a l'espai ultra terrestre		
1967		Tractat de Tlatelolco (Amèrica Llatina)	
1968	TNP		
1971	Tractat de prohibició d'armes nuclears i altres armes de destrucció massiva en els fons oceànic i al seu subsòl		
1972			Salt I
1972			AMB
1979			Salt II
1986		Pacífic Sud	
1987			INF
1991			Start I
1993			Start II
1995		Sud-est Asiàtic	
1996	TCPEN		
1996		Àfrica	
2002			Sort
2006		Àsia Central	
2010			New Start

3.2.3.1 Primer acord internacional de limitació d'armes nuclears de la Història.

Les negociacions per firmar el Tractat de l'Antàrtic es van iniciar al 1947 i tenia com a principal objectiu tant solucionar les reclamacions territorials que diferents països havien dut a terme sobre l'Antàrtica com la seva desmilitarització. D'aquesta manera, el tractat va permetre establir la prohibició a l'Antàrtica d'assaigs de qualsevol tipus d'arma i, concretament, de qualsevol explosió nuclear, així com l'eliminació de residus radioactius en aquella zona.

Dotze anys més tard de l'inici de les negociacions es va signar el tractat i així es va convertir en el primer acord internacional que va establir un control d'armes nuclears dins del marc de la Guerra Freda.

3.2.3.2 Conseqüència positiva de la crisi dels míssils de Cuba.

Es considera que la signatura del Tractat sobre la Prohibició Parcial d'Assaigs (TPE), que prohibeix les proves nuclears tant a l'atmosfera com a l'espai ultra terrestre així com les submarines, va ser un acord estimulat per la crisi dels míssils de Cuba, que es va signar a Moscou a l'agost de 1963, inicialment entre la URSS, els Estats Units i el Regne Unit.

Il·lustració 4. *Signatura del TPE a Moscó per Dean Rusk (EUA), Lord Hume (GB) i Andrei Gromyko (URSS)*

Tot i això, el TPE permet les proves subterrànies amb la condició que no dispersin residus radioactius fora dels límits territorials de l'estat en el que ha estat efectuada l'explosió. A la pràctica, s'ha pogut comprovar que gairebé totes les explosions nuclears subterrànies dispersen certa quantitat radioactiva a l'atmosfera.

D'altra banda no prohibeix ajudar a tercers països a dur a terme els seus propis assaigs nuclears, sempre que no dispersin residus radioactius fora de les seves fronteres, ni tampoc l'ajuda mútua entre els estats tan per dur a terme proves subterrànies com per desenvolupar les tècniques necessàries per fer-les.

En qualsevol cas, és innegable que el TPE va ser un gran èxit en la limitació nuclear, ja que abans de la seva signatura, gairebé dues-centes tones de residus radioactius procedents d'explosions atòmiques, havien passat a l'atmosfera, mentre que al 1970 la quantitat d'estrónci dipositat a la superfície terrestre era només un 5% de la que hi havia al 1963. D'altra banda, també va contribuir a relaxar la tensió de la Guerra Freda i avui en dia es considera un pas imprescindible, sense el qual no s'hagués signat posteriorment el Tractat de No Proliferació (TPN).

3.2.3.3 Tractat de Prohibició Completa d'Assaigs Nuclears.

L'any 1996 es va signar el Tractat de Prohibició Completa d'Assaigs Nuclears que, com el seu nom indica, prohibeix tots els assaigs nuclears pels països signataris.

Aquest tractat va ser firmat inicialment per 71 estats, inclosos cinc dels vuit estats amb capacitat nuclear. Actualment, el TPCEN ha estat signat per 178 països d'un total de 195 i ratificat per 144, entre ells tots els d'Europa.

Un dels motius pels quals es va desenvolupar aquest tractat va ser que els experts consideraven que ja existeixen, actualment, sistemes informàtics de simulació de proves nuclears força desenvolupats que farien innecessaris els assaigs reals per desenvolupar armes atòmiques.

Per tant, podrien finalitzar definitivament, a no ser que no hi hagués prou voluntat política, tant per part de les potències nuclears com per part d'aquells països que volguessin demostrar en el futur el seu desenvolupament d'armes nuclears.

Mitjà	EE.UU	URSS	Regne Unit	França	Xina	Total
Atmosfera	193	161	21	4	0	379
Sota terra	11	3	2	4	0	120
Submarines	304	164	23	8	0	499
Atmosfera	0	0	0	29	14	43
Sota terra i submarines	261	121	2	9	1	394
Total	565	285	25	46	15	936

Figura 3: Taula que mostra les explosions nuclears entre 1945 i 1973

3.2.4. El Club Nuclear

Al començament del 2012, vuit estats tenien conjuntament una quantitat de 4.400 armes nuclears operatives. D'altra banda, si es compten tots els caps nuclears, tant els operatius com els de reposició i els emmagatzemats, entre els vuit estats posseïdors d'armes nuclear podríem comptar un total de 19.000 armes nuclears.

La fiabilitat d'aquest tipus d'informació varia considerablement, ja que alguns estats publiquen informes sobre la seva capacitat nuclear, mentre que d'altres mai han fet publiques les xifres del seu armament. Especialment, és complicat saber la capacitat armamentística d'India, Israel i Pakistan, ja que mai no han format part del TNP.

Tot indica que aquest Club Nuclear continuarà format com a mínim per els vuit països actualment posseïdors d'armes nuclears, ja que ni els cinc estats que disposen “legalment” d'armes nuclears segons la definició del TNP no estan disposats a deixar de ser potències nuclears, ni tampoc cap dels altres.

Estat	Caps nuclears destapats	Altres caps	Total
EE.UU	2150	5.850	8.000
Rússia	1.800	8.200	10.000
Regne Unit	160	65	225
França	290	10	300
Xina		200	200
India		80-110	80-90
Pakistan		90-110	90-100
Israel		80	80
Corea del Nord			
Total	4.400	14.600	19.000

Figura 4. *Potències nuclears mundials 2012.*

4. Les Armes nuclears

4.1. Elaboració i dificultats d'una bomba nuclear

Una bomba nuclear és una arma de destrucció massiva que utilitza energia nuclear i que té un gran poder de destrucció associada a danys de gran escala.

La seva elaboració és molt complicada i requereix unes instal·lacions molt específiques, científics especialitzats i una gran quantitat de elements químics i radioactius.

L'urani és l'element protagonista i principal en l'elaboració d'una bomba nuclear i per tant, és bàsic saber amb precisió la naturalesa i la importància d'aquest element en el procés nuclear.¹⁶

Científicament parlant, reconeixem l'urani amb la lletra Z i amb el número atòmic 92. Aquest número representa la quantitat de protons que té el nucli d'un àtom d'urani.

Cal recordar que un àtom està compost per tres partícules subatòmiques: protons, neutrons i electrons. Els protons i els neutrons formen conjuntament la massa central de l'àtom, mentre que els electrons, que són els responsables de controlar la estabilitat de l'àtom, orbiten al voltant del nucli.

L'urani és un metall i l'element natural més pesat existent a la naturalesa, ja que tot i que coneixem metalls més pesats que l'urani, aquests són artificials. Tot i això, la seva concentració a la superfície terrestre és molt escassa ja que només trobem entre 2 i 3 mil·ligrams d'urani, en forma de minerals com la uraninita, per cada kilogram de matèria, alhora que tampoc trobem la mateixa quantitat d'urani a totes les zones del planeta.

D'aquesta manera el 99,27% de l'urani existent és urani 238¹⁷ i té una període de semidesintegració, és a dir, el període necessari perquè la seva massa es vegi reduïda a la meitat, de 4.510 milions d'anys. D'altre banda, el 0,72% restant de l'urani existent és l'urani 235¹⁸, que té un període de semidesintegració de 713 milions d'anys.

¹⁶ v. Annex 10.4 Entrevista amb Marcel Coderch.

¹⁷ Urani 238: També designat com U-238. El número 238 fa referència al pes atòmic d'aquest tipus d'urani que s'extreu de la suma de protons i neutrons que té el seu nucli. 92 protons + 146 neutrons = 238

¹⁸ Urani 235: També anomenat U-235. De la mateixa manera que en la referència anterior, el número 235 fa referència al seu pes atòmic que s'extreu de la mateixa suma. 92 protons + 143 neutrons = 235

Aquest és l'únic tipus d'urani utilitzable per la fabricació de bombes nuclears perquè es tracta, al mateix temps, de l'únic tipus d'urani fissible, ja que a causa de la grandària dels seus àtoms, a aquests els hi és difícil mantenir-se estables.¹⁹

Això significa que en el moment en que es bombardegen els àtoms d'aquest urani amb neutrons lents, té la capacitat de desintegrar-se en altres elements més simples, alliberant d'aquesta manera, grans quantitats d'energia.

En aquest punt trobem la dificultat de construir una bomba nuclear, ja que l'urani 235 només és utilitzable en els reactors nuclears quan el 0,7% d'enriquiment natural que conté augmenta fins al 3-5%. Alhora també provoca una tasca més difícil el fet que, per fabricar una bomba atòmica, l'urani ha d'arribar a una quantitat específica en el percentatge d'enriquiment, delimitada entre el 90-95%.

Per aquest motiu es parla de l'enriquiment i l'empobriment de l'urani. En el moment en que parlem d'urani enriquit, ens referim a l'urani 235, que és l'únic tipus d'urani que interessa alhora de construir una bomba nuclear, ja que es tracta d'un element fissible. Per aquest motiu, com que la quantitat existent d'urani 235 a la naturalesa és tan escassa, el que es busca és incrementar aquesta proporció i per això anomenem a aquest procés enriquiment.

El procés de l'enriquiment de l'urani té lloc quan l'urani extret de la superfície terrestre es converteix en una massa, anomenada yellowcake²⁰, que sorgeix després d'haver triturat el mineral. Després, aquesta massa es combina amb fluor per formar el gas d'hexafluorur d'urani. Aleshores aquest gas s'introdueix a pressió per una sèrie de centrifugadores, i com que la proporció d'U-235 és més lleugera, la pressió de la centrifugadora fa que aquest es situï al centre, on hi ha un petit tub central que aspira aquest urani per transportar-lo fins a la següent centrifugadora.

En canvi, com que la proporció de U-238, és més pesada, la pressió de la centrifugadora fa que aquest se situï a la part més allunyada del centre, i per tant, no es transporta fins a la següent centrifugadora.²¹

¹⁹ RODRÍGUEZ, E.; LÓPEZ, S. (2008) *Casi todo lo que usted desea saber sobre los efectos de la energía nuclear en la salud y el medio ambiente*. Barcelona: El Viejo Topo.

²⁰ Yellowcake: En català anomenada pasta groga.

²¹ ENERGIA NUCLEAR *Documentación y diagramas de la bomba nuclear* [en línia]

Per aquest motiu, finalment, després de passar entre diverses centrífugadores, l'hexafluorur d'urani conté una quantitat relativament alta d'urani 235, tenint en compte la seva quantitat al ser ultracentrifugat inicialment, i es dona el que s'anomena separació isotòpica^{22 23}.

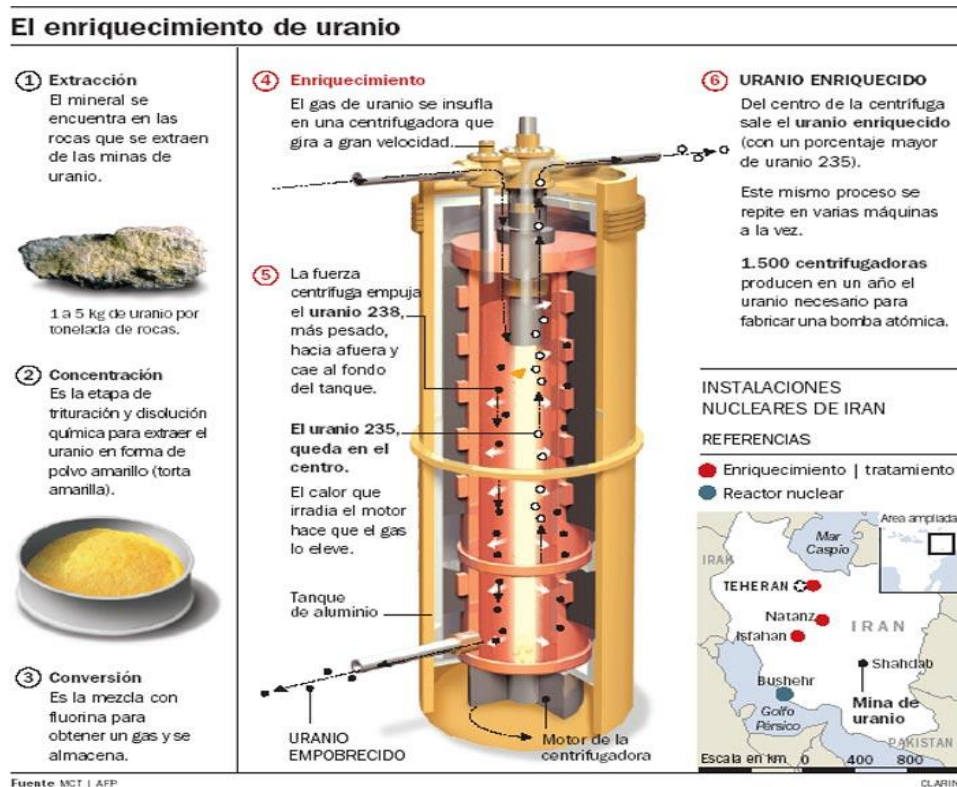

Figura 5. Representació del procés d'enriquiment de l'urani.

Hem de tenir en compte que la fissió és el procés bàsic de l'explosió d'una bomba atòmica, per aquest motiu tan sols podem utilitzar urani 235, i perquè es produeixi a terme la fissió que provocarà l'explosió de la bomba és necessari arribar a una massa crítica²⁴. Aquesta massa és la quantitat mínima necessària perquè la fissió tingui èxit i en el cas de l'urani 235, aquesta massa és de 50kg. En l'hipotètic cas que la massa fos menor, molts dels neutrons no impactarien contra l'àtom sinó que aconseguirien passar entremig d'aquest sense impactar-hi.

²² Separació Isotòpica: Procés en el que es concentren uns isòtops específics d'un element químic, mentre que els isòtops que no interessin s'eliminen.

²³ Isòtop: Àtoms d'un mateix element, els quals tenen una massa diferent, ja que els seus nuclis tenen un nombre diferent de neutrons.

²⁴ Massa crítica: Quantitat mínima necessària d'un material perquè s'origini una reacció en cadena.

En el moment en que s'aconsegueix la massa crítica de 50kg i es dona a terme la fissió, l'àtom d'urani es divideix en dos àtoms més lleugers, normalment en kriptó i en bari.

A més, també s'ha de tenir en compte que el percentatge d'urani enriquit i la massa crítica són dos conceptes que es relacionen directament i, per tant, depenen de la quantitat d'urani enriquit que es tingui, la massa crítica serà diferent.

Quan un àtom es fissiona, allibera energia de dues maneres: en forma de radiació gamma i en forma de calor. De la mateixa manera, aleshores l'àtom fissionat allibera dos o tres neutrons sobrants, és a dir, que no són necessaris per fer un de bari o de kriptó. Aquests neutrons tenen la força necessària per tornar a trencar un altre àtom d'U-235 i d'aquesta manera originar la reacció en cadena, fet que provoca l'enorme explosió que provoca l'impacte d'una bomba nuclear.

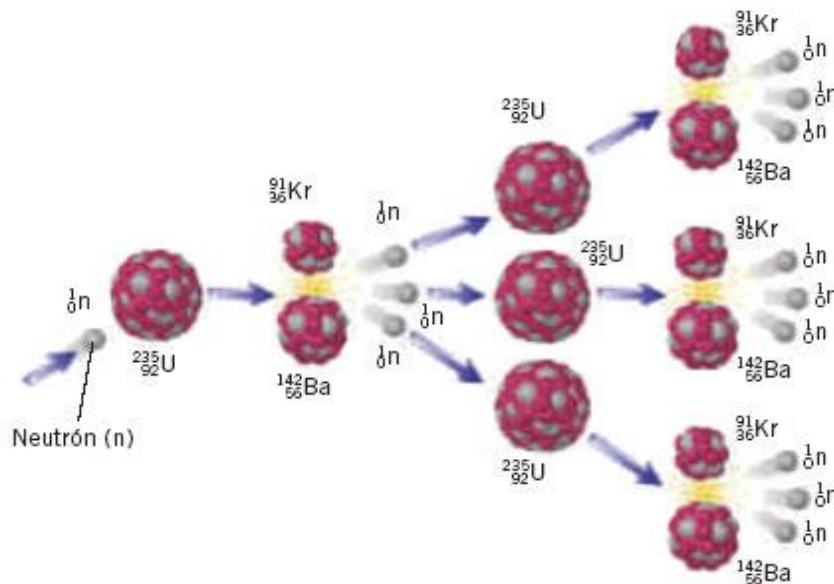

Figura 6. Imatge de la reacció en cadena de l'U-235.

4.2 Instal·lacions nuclears iranianes

Avui en dia, l'Iran consta de quinze instal·lacions finalitzades dedicades o relacionades amb la producció d'energia nuclear. Tot i això se'n segueixen construint d'altres amb la finalitat d'inaugurar-les pròximament.

No totes les instal·lacions estan dedicades al mateix tipus de treball ja que n'hi ha d'emmagatzament, d'investigació, d'enriquiment d'urani, d'extracció d'urani i els reactors.

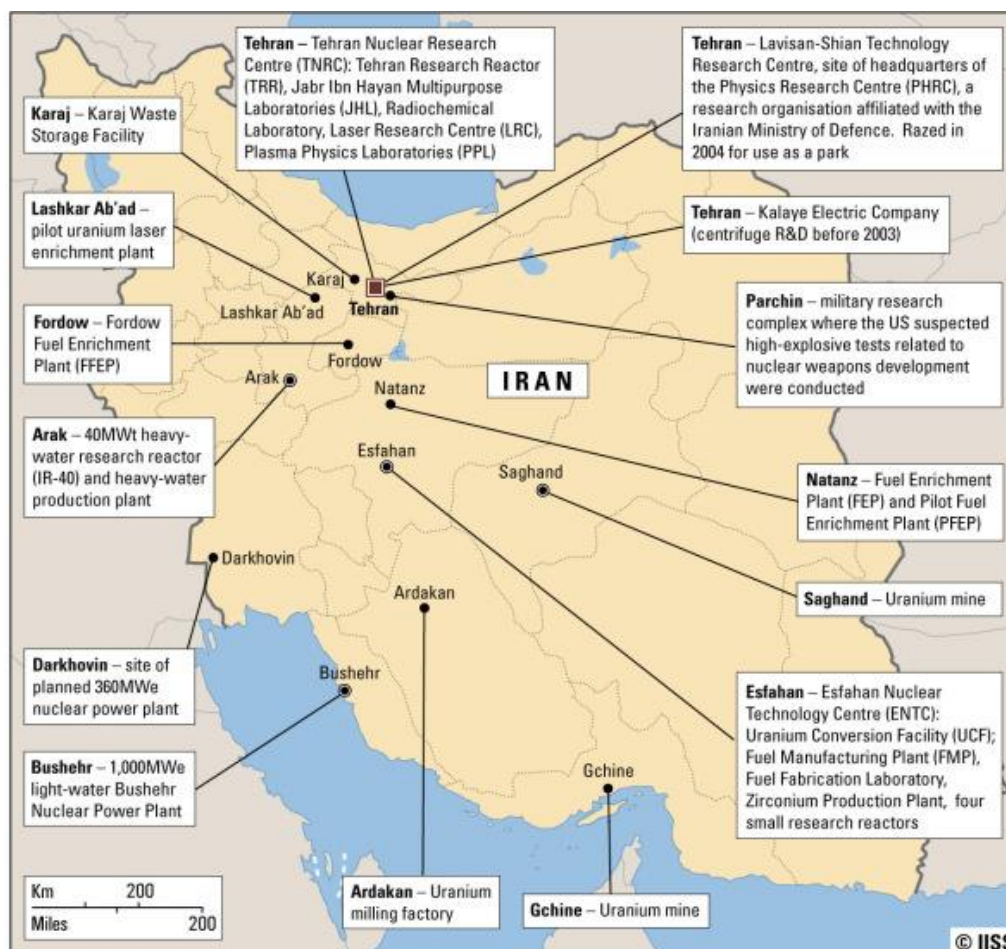

Figura 7. Distribució de la major part de les instal·lacions nuclears del país.

És necessari destacar que algunes de les instal·lacions estan construïdes, parcialment, sota terra per evitar qualsevol mena d'atac que pugui perjudicar el material radioactiu, d'aquesta manera, algunes plantes estan comunicades entre elles subterràniament, fet que facilita l'intercanvi intern de material quan els inspectors visiten alguna de les centrals.

D'altra banda, les centrals també s'han vist atacades per les noves tecnologies, els virus informàtics, que en més d'una ocasió han desestabilitzat els programes i els softwares que tenien instal·lats els científics a les centrals.

Il·lustració 5. *Característiques externes i internes de les centrals iranianes.*

4.3 Efectes d'una bomba nuclear

4.3.1 Tipus de radiacions

La radioactivitat és el punt d'origen de tots els efectes d'una bomba nuclear. Es tracta d'un fenomen físic pel qual diverses substàncies amb nuclis inestables, com és el cas de l'urani, es transformen espontàniament en núclids²⁵ diferents, perdent energia. De manera més senzilla, es tracta de l'emissió espontània d'energia, radiació, que alliberen alguns nuclis. En el cas de les bombes atòmiques desprenen radiacions ionitzants.

Les radiacions ionitzants són un tipus de radiació que en el moment en que entre en contacte amb la matèria produeix ions ²⁶, és a dir, interaccionen amb la matèria viva produint-hi diversos efectes.^{27 28 29}

²⁵ Núclids: Es tracta d'una espècie nuclear que es representa pel seu nombre de protons i de neutrons. Un isòtop és un tipus de núclid.

²⁶ Ions: Àtom amb carrega elèctrica.

²⁷ RODRÍGUEZ, E.; LÓPEZ, S. *Casi todo lo que usted desea saber sobre los efectos de la energía nuclear en la salud y el medio ambiente.*

Les bombes nuclears desprenen tres tipus³⁰ de radiacions ionitzants: alfa³¹, beta³² i gamma.

- La radiació alfa: Es tracta d'un tipus de radiació ionitzant corpuscular³³, té lloc a partir d'una desintegració alfa³⁴ i la seva vida mitjana és de 1.000 anys. Les partícules d'aquest tipus de radiació poden aconseguir grans velocitats en línia recta però només poden desplaçar-se 5 centímetres per l'aire ja que, ràpidament, cada partícula alfa es converteix en un àtom d'heli.

Les seves radiacions són poc penetrants i es poden aturar tan sols amb un full de paper, per aquest motiu no tenen repercussions tant perjudicials sobre els humans com les radiacions beta i gamma.

Les radiacions alfa no produeixen cremades sobre la pell ja que només la pot penetrar a una profunditat d'una dècima de mil·límetre. Tot i això, té la capacitat de modificar una cèl·lula, al tractar-se de una radiació ionitzant, per tant, pot resultar perillós exposar-hi freqüentment, ja que pot afavorir l'aparició de càncers.

- La radiació beta: De la mateixa manera que les radiacions alfa, es tracta d'un tipus de radiació ionitzant corpuscular que té lloc a partir d'una desintegració beta. Tot i això, aquest tipus de radiació té una major capacitat que les radiacions alfa i per tant són més perilloses.

Podem trobar dos tipus diferents de radiacions beta depenent de com estiguin formades i, per tant, de si tenen una càrrega negativa (electró) o una càrrega positiva (positró), tot i que les seves característiques són les mateixes.

Aquest tipus de radioactivitat pot desplaçar-se a una gran velocitat a uns quants metres per l'aire i a uns quants centímetres per l'aigua.

Pel que fa a les seves radiacions, aquestes són més potents i més perilloses, tot i que tenen un abast local i es poden aturar mitjançant una placa de fusta, alumini o maó.

Les matèries exposades poden veure afectades les seves estructures moleculars, poden causar cremades a la pell i poden penetrar en teixits humans a una profunditat d'uns quants mil·límetres.

²⁸ RABIN, C ; GONZÁLEZ, G *Para entender las radiaciones*. [en línia]

²⁹ v. Annex10.4 Entrevista amb Marcel Coderch.

³⁰ XTEC *Annex* [en línia].

³¹ Partícules Alfa: Partícula amb la mateixa composició que un àtom d'heli: dos protons i dos neutrons.

³² Partícules Beta: Partícula d'electró o de positró d'alta energia.

³³ Radiació Corpuscular: Radiació associada a partícules subatòmiques que es mouen a grans velocitats.

³⁴ Desintegració Alfa: Forma de desintegració radioactiva

També, de la mateixa manera que les radiacions alfa, una exposició constant pot causar unes condicions idònies perquè apareguin càncers.

- La radiació gamma: Es tracta d'un tipus de radiació ionitzant electromagnètica, té lloc a partir d'una desintegració radioactiva i és la més enèrgica de la seva categoria, ja que els seus fotons³⁵ tenen una freqüència més alta que els permet penetrar la matèria més profundament que les radiacions alfa o beta. Per aquest motiu, són les radiacions més perilloses que existeixen i només poden ser aturades amb un bloc gruixut de plom, acer o formigó.

En el cas de que un ésser humà es trobés enmig de la seva trajectòria, aquestes radiacions podrien arribar a penetrar fins a vint-i-cinc centímetres de la pell, causant d'aquesta manera, danys irreparables que podrien provocar la mort de l'individu.

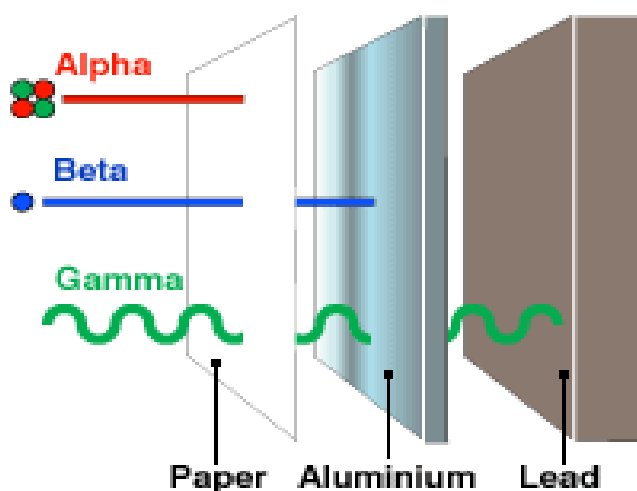

Figura 8. Penetració dels raigs alfa, beta i gamma en la matèria

³⁵ Fotons: Partícula subatòmica medidora de la interacció electromagnètica. Estan associats a qualsevol tipus de radiació electromagnètica.

4.3.2 Efectes radioactius en l'individu

La unitat que mesura la quantitat de radiació absorbida per la matèria viva relacionant-la amb els seus efectes biològics és el sievert³⁶. El sievert mesura tots els tipus de radiacions ionitzants, és a dir, les que sorgeixen en una explosió nuclear, i depenent de la quantitat absorbida es poden saber els efectes que causen en l'esser humà. Tot i això, els efectes que poden tenir les radiacions en un ésser humà depenen de tres factors bàsics: la quantitat de radiació absorbida pel cos, la zona que ha rebut la radiació i la quantitat de vegades que l'individu s'ha exposat a la radiació.

A part d'aquests factors, també n'hi ha d'altres que influeixen en la gravetat dels efectes que pot produir la radiació, tot i que es tracta de factors secundaris, és el cas de l'edat, l'estat general de la salut de la persona, els teixits afectats, etc.³⁷

En la taula següent podem apreciar quines són els efectes que produeix la radiació a l'individu.

Quantitat absorbida (Sv)	Efectes en l'individu
0,2	No apareixen símptomes aparents. Acostuma a ser el límit permès per a treballadors que s'exposen a material radioactiu i té el risc de que pot incrementar-se la possibilitat de tenir càncer.
0,2-0,5	Es produeix un descens temporal de la producció de glòbuls vermells.
1	Apareix el mal de cap, la possibilitat que els homes pateixin esterilitat temporal i es produeix una disminució de les defenses que pot causar el risc de patir infeccions.

³⁶ Sievert: La seva abreviació és Sv. El nom prové del físic suec Rolf Sievert.

³⁷ BRANDAN, M ; PERCHES, R. ; OSTROSKY, P *Efectos de la exposición a la radiación*. [en línia]

1-2	Sorgeixen els primer vòmits de forma lleu i moderada com a símptoma principal, així com les nàusees continues. D'altra banda, causa un cansament excessiu i la probabilitat de patir un avortament espontani. Apareix per primera vegada el risc imminent de mort: 10% de probabilitat de mort un mes després de l'exposició.
2-3	Causa vòmits, hi ha possibilitats de infertilitat i provoca la pèrdua de cabell.
3-4	Els vòmits segueixen sent habituals, ara de forma violenta, s'inicien hemorràgies i diarrees i causa una pèrdua massiva de les defenses. Probabilitat de mort del 50% un mes després l'exposició.
4-6	Enverinament important causat per una gran quantitat de radiació absorbida que provoca hemorràgies internes i infertilitat permanent, tant masculina com femenina. Probabilitat de mort entre el 60% i el 90% després d'un més de l'exposició.

6-10	Situació crítica. Tan sols les cures intensives i la vigilància permanent permeten sobreviure. Trobem una gran destrucció de la medul·la òssia, així com greus trastorns als intestins i ronyons, hemorràgies interiors intenses. En aquest punt tenen lloc les mutacions genètiques. Probabilitats de mort entre el 90% i el 100% després d'un mes de l'exposició.
Més de 10	Estat irreversible. L'individu pateix de diarrees, nàusees, hemorràgies internes i col·lapse del sistema nerviós. Es dona un estat de paràlisi degut a la manca de control dels músculs. Mort de l'individu a la setmana de l'exposició.

D'altra banda, si l'individu sobreviu a una exposició directa d'aquest tipus de radiació també es poden produir efectes posteriors, que habitualment apareixen varis anys després de l'exposició o, fins i tot, es manifestin en les generacions futures.

En el cas que una dona embarassada s'hagués exposat a una radiació de tipus nuclear, aquest fet causaria una possibilitat molt alta de provocar danys a l'embrió que podrien aparèixer com un avortament immediat fins a una llarga sèrie de malformacions i problemes mentals. Entre les més usuals destaquen una menor alçada, un menor pes, una disminució del diàmetre cefàlic, també anomenada microcefàlia, i els retards mentals.

En canvi, no s'aprecien efectes gaire destacables en les generacions procedents de individus irradiats. En aquests casos el risc de malformacions i retards és ínfim comparat amb els embrions que ja s'estaven gestant en el moment de l'exposició.

També cal destacar que, tot i que les generacions futures no tinguin gaires seqüeles de les radiacions, els sobrevivents poden desenvolupar diversos tipus de càncer amb molta més facilitat, entre ells el més usual en aquestes situacions és la leucèmia

4.3.3 Efectes radioactius en el medi ambient

El poder destructiu que té una bomba nuclear depèn bàsicament de la energia que allibera durant la explosió, tot i que també s'han de tenir en compte factors com la distància que hi ha entre la superfície i la bomba en el moment de la detonació, les condicions climàtiques que hi hagi en aquell moment, etc.³⁸

Pel que fa a els efectes de una explosió nuclear es diferencien en dos grups:

Efectes immediats: Aquests són els efectes que es poden observar en el precís moment de l'explosió i en els segons posteriors a aquesta.

- **Calor:** Generalment, la temperatura de l'interior d'una bomba nuclear arriba a uns 10.000.000 ° C just en moment de l'explosió.

El material pel que esta composta la bomba, juntament amb i l'aire que l'envolta, provoquen una intensa brillantor, anomenada bola de foc, que cobreix 2 quilometres i que pot ser observada a gairebé 100 quilometres de distància del la zona zero. Aquesta brillantor augmenta just un segon després de la detonació, produint llum igual a la que desprèn el Sol al migdia

L'aire al voltant de la bola de foc s'escalfa i això provoca que aquesta s'elevi formant la forma del conegut fong, característica de les explosions nuclears.

Les persones que observin directament a la bola de foc quedaran afectats per una ceguera permanent si es troben a menys de 25 quilometres i a la cremada de la retina si miren cap a la l'explosió en una distància màxima de 60 quilòmetres.

La calor alliberada durant l'explosió arriba a les zones més propers en qüestió de segons en forma de pols tèrmica. Els efectes que pot causar aquest tipus de pols tèrmica depenen de diversos factors: l'energia que transporta, el tipus de material amb què es troba, i el temps durant el qual actua. En els éssers humans exposats a la pols poden rebre cremades greus.

³⁸ UNESCO *Peligro de las armas modernas para el hombre y el medio ambiente*. [en línea]

Qualsevol material opac serveix com a blindatge contra la pols tèrmica, per tant, les persones que es trobin protegides darrere d'un arbre, una paret...no pateixen els efectes directes d'aquest tipus de l'energia calòrica. No obstant això, és possible que pateixin danys greus de manera indirecta, a causa dels incendis que la pols pot provocar al seu pas.

D'altra banda, aquests incendis poden veure's agreujats degut a les fortes ràfegues de vent que acompanya a l'onada de xoc.

Il·lustració 6. *Bola de foc en formant la típica forma de fong de les explosions nuclears*

- Pressió: Degut a l'energia alliberada per l'explosió nuclear, que desprèn calor, la zona que envolta la bomba rep una altíssima pressió que exerceix una gran força sobre les capes d'aire que es troben al voltant, provocant que aquestes comencin a expandir-se a gran velocitat.

La velocitat és major que la del so, per aquest motiu es forma el que anomenem onada de xoc esfèrica. Aquesta onada està formada per aire molt dens que es desplaça ràpidament allunyant-se del punt d'explosió. Qualsevol obstacle que es trobi en el camí de la onada sentirà un augment sobtat de la pressió atmosfèrica i quan la onada ja hagi passat, degut a diferència de pressions, es formaran grans ràfegues de vents huracanats.

Aquests factors, l'ona de xoc i el vent que la segueix, causen diversos danys depenent de la quantitat de pressió que hi hagi, provocant danys i destruccions dels edificis i danys interns o possibles morts d'alguns individus, a causa de les fortes pressions a les que es veuen exposats els cossos humans. No obstant això, la majoria de víctimes i ferits es deuen als efectes indirectes, sobretot als impacte d'objectes que han estat llançats pel vent.

- Pols electromagnètic: Aquest efecte arriba a milers de quilòmetres de distància de l'explosió desplaçant-se a la velocitat de la llum. Tot i això, no causa cap mena de repercussions als éssers vius ni als seus béns materials, encara que pot ser devastador pels sistemes telefònics, els sistemes de comunicacions i, en general, per a qualsevol circuit que contingui elements electrònics.

El pols electromagnètic es forma quan els raigs gamma emesos de la bomba nuclear es troben amb molècules d'aire i agafen alguns dels seus electrons.. D'aquesta manera provoca una diferència de potencial i poden malmetre les línies d'enllumenat, les antenes, els aparells de ràdio i televisió, les estacions de transmissió i els ordenadors. Tanmateix, com aquests aparells no estan acostumats a corrents tan altes, un cop el pols passi de llarg, quedaran inservibles

Efectes retardats: Aquests són els efectes posteriors que pot causar una explosió nuclear.

- Pluja radioactiva: Es tracta de la caiguda de materials radioactius sobre la superfície després d'una explosió nuclear. Els àtoms que formen aquesta pluja emeten contínuament algun tipus de radiació nociva pels éssers vius

Durant l'explosió d'una bomba nuclear, es produeixen molts nuclis radioactius, que estaven localitzats a la zona que ocupava la bomba i un cop es produeix l'explosió són vaporitzats per l'alta temperatura de la bola de foc.

Gran part del material situat prop del punt zero de l'explosió és xuclat pel corrent d'aire ascendent creat per la bola de foc i aleshores ascendeix fins a l'atmosfera a través del tronc del fong nuclear.

Entre les substàncies que són introduïdes a l'atmosfera per l'explosió podem trobar els materials absorbits pel fong i els nuclis radioactius que s'han vaporitzat. Aquests materials radioactius tornaran a la superfície terrestre en pocs dies, mesos o anys depenent de la mida de la partícula que incorporin. El vent i la circulació de l'aire entre les capes atmosfèriques determinen on cau la pluja radioactiva, podent trasllada-la des d'un hemisferi a un altre abans de retornar-la a la superfície.

El principal risc biològic de la pluja radioactiva el constitueixen els raigs gamma emesos pel material activat, que poden causar danys a la població. Un risc especial constitueix l'incorporació de nuclis radioactius a la cadena tròfica, tan si és través del menjar ingerit pels animals o en forma directa per l'ésser humà. En aquest cas, la radiació poc penetrant emesa des de l'interior del cos s'absorbeix totalment pel mateix organisme i el risc de malalties genètiques i de càncer és molt alt, fins i tot per a petites dosis de radiació.

Una protecció senzilla contra la pluja radioactiva la constitueix qualsevol subterrani o construcció de murs prou gruixuts. Uns 30 centímetres de paret o mig metre de terra redueixen bastant l'intransitat de la radiació, ja que el 80% de la dosi radioactiva cau durant el primer dia. Per tan, la permanència en un refugi pot reduir considerablement els efectes de la radiació.

- Incendis extensos: Com a conseqüència del dany immediat causat per l'ona de pressió i la calor, es produirien incendis aïllats que podrien incorporar-se a un incendi més generalitzat. També afecten considerablement la gravetat dels incendis les canonades de gas, les acumulacions de materials provinents dels edificis com fusta o papers i els detalls geogràfics de cada ciutat.

5. Posició de les potències mundials envers el programa nuclear de l'Iran

Les acusacions contra Iran per la tinença d'instal·lacions per a la creació d'armes nuclears, a causa de l'urani altament enriquit de grau militar (HEU) que ja està produint, però que al·lega que destinarà a un ús exclusivament civil, ha donat lloc a una crisi diplomàtica de les relacions internacionals entre el govern de l'Iran i Israel, EEUU i la Unió Europea.

Tot i així, Iran també té aliats com Rússia, Xina i Síria. I també a l'Amèrica Llatina, on quatre països ja han manifestat obertament el seu suport al règim de Teheran. Si bé Veneçuela, amb Hugo Chávez al capdavant, és el més efusiu a l'hora d'oferir-li una mà estesa al seu soci persa en la lluita contra , el que anomena, l'imperialisme dels EE.UU. Altres països com Cuba, Equador i Nicaragua han tancat files i convenis estratègics amb la República Islàmica.

D'altra banda, les diferents posicions diplomàtiques sobre el conflicte civil de Síria han fet que augmentessin les tensions entre el Govern de l'Iran i alguns estats de la zona, especialment Turquia, Aràbia Saudí i Qatar, a més a més de la Lliga Àrab, doncs tots aquests recolzen d'una o altre forma els grups opositors siris.³⁹

Dins aquest marc polític és necessari veure l'evolució dels països que es troben immersos en una crisi diplomàtica amb l'Iran, així com els seu aliats per raó del seu programa nuclear.⁴⁰

5.1 Països en contra del programa nuclear de l'Iran

5.1.1 Iran - Estats Units, d'aliats estratègics a una hostilitat profunda.

5.1.1.1 “Àtoms per la Pau”: Inici del Programa Nuclear iranià amb el suport americà

El Programa Nuclear de l'Iran té els seus orígens en la Guerra Freda, a finals dels anys 50, sota l'auspici dels EE.UU en el marc d'acords bilaterals entre ambdós països, i

³⁹ SAINZ DE LA PEÑA, J.A. (2011) *El programa nuclear de la República Islàmica de Irán*. Madrid: UNISCI.

⁴⁰ v. Annex 10.3 Entrevista amb David Bondia.

específicament, quan a l'any 1957 i en base al programa “Àtoms per la Pau” l'Iran va signar un acord de cooperació nuclear civil amb els Estats Units d'Amèrica.

Iran va fer un gran esforç per desenvolupar tecnologia nuclear, iniciada sota el mandat del Sha Mohammad Reza Pahlevi, ja que després de l'enderrocament recolzat per la CIA de Mohammad Mosaddeq al 1953, el seu règim semblava prou estable i amistós cap a Occident perquè els EE.UU recolzessin que l'Iran, eventualment, pogués posseir armes nuclears.

L'any 1959 es va crear el Centre de Recerca Nuclear de Teheran, controlat per l'Organització d'Energia Atòmica de l'Iran (OEAI) i equipat amb un reactor de recerca nuclear donat pels EE.UU, que va començar a funcionar al 1967.

Iran va signar el Tractat de No Proliferació Nuclear l'any 1968 i el va ratificar el 1970. Amb la creació de l'agència atòmica de l'Iran i amb la signatura del TNP, Mohammad Reza Pahlevi va planejar la construcció de fins a 23 estacions d'energia nuclear per tot el país fins l'any 2.000 amb el suport dels EE.UU.

L'any 1975 el secretari d'Estat nord-americà Henry Kissinger havia signat un memoràndum titulat “US-Iran Nuclear Cooperation⁴¹”, en el qual s'esmentava que la venda d'equips d'energia nuclear a l'Iran aportaria més de 6 milions de dòlars a les corporacions nord-americanes.

Un any més tard, el president Gerald R. Ford va signar una ordre que permetia a l'Iran comprar i posar en funcionament una instal·lació de processament, de fabricació nord-americà, per extreure plutoni com a combustible del reactor nuclear. Cal esmentar que aquesta instal·lació era americana i que una vegada més, els americans estaven oferint la seva tecnologia als iranians.

El president Ford no només va donar suport als plans iranians per iniciar una indústria massiva d'energia nuclear, sinó que també es va esforçar per tancar un acord multimilionari que hauria permès a l'Iran controlar grans quantitats de plutoni i urani enriquit.

Tot i això, en aquella època aquest fet no va significar cap mena d'alarma a nivell internacional ja que es tractava de dos països aliats dintre la Guerra Freda que s'ajudaven mútuament.

⁴¹ NATIONAL SECURITY COUNCIL *National security decision memorandum* 292.[en línia]

5.1.1.2 Revolució Iraniana i conseqüències internacionals.

Després de la Revolució Iraniana de 1979, en la que es va produir l'enderrocament del Sha Mohammad Reza Pahlevi i la consegüent instauració d'una república islàmica, encara actualment vigent a l'Iran, el programa nuclear es va aturar temporalment.

La Revolució de 1979 va ser un moment crític en la relació de l'Iran i els països estrangers que cooperaven en el seu pla energètic nuclear. Tot i això, el programa aviat va ser reprès, però va comptar amb molt poca assistència occidental comparada amb la de l'època pre revolucionària.

Abans de la revolució Iran va pagar una gran quantitat de diners als EE.UU perquè els hi enviessin nou combustible per la seva central, però després no els van lliurar el combustible i tampoc els van retornar els diners.

Poc després, Iran va informar a l'OIEA dels seus plans per reiniciar el programa nuclear amb finalitats energètiques. D'aquesta manera l'any 1983, l'OIEA va planejar ajudar a Iran a través del seu Programa d'Assistència Tècnica⁴² per tal de produir urani enriquit i va anunciar que el seu objectiu era contribuir amb la formació d'experts locals i de la mà d'obra necessària per dur a terme un programa ambiciós en el camp de l'energia nuclear. Tot i això l'OIEA es va veure obligada a finalitzar les seves ajudes a causa de la pressió dels EEUU.

Durant la Primera Guerra del Golf, entre 1984 i 1988, els reactors nuclears de Bushehr van ser danyats per diversos atacs aeris iraquians que van provocar una nova aturada del programa nuclear. L'any 1989, sota la presidència de Rafsanjani⁴³, es va decidir reiniciar el programa nuclear amb el suport de Rússia, Xina i Argentina. A mesura que les relacions diplomàtiques de l'Iran es van anar degradant a causa de la guerra Iran-Irak, el seu govern va anar adquirint un caràcter hostil enfront les potències occidentals, i van començar a introuir el país en l'anomenat Eix del Mal⁴⁴, fet que juntament amb molts informes i

⁴² Programa d'Assistència Tècnica: Servei que ofereix l'organització als països que treballen amb energia nuclear.

⁴³ Rafsanjani: President de l'Iran des del 1989 fins al 1997.

⁴⁴ Eix del Mal: expressió utilitzada per George Bush, per referir-se als països, segons el discurs polític que patrocinarien el terrorisme. Entre ells estaven l'Iran, l'Iraq i Corea del Nord, entre d'altres.

investigacions van aixecar els dubtes del desenvolupament d' un possible programa nuclear amb fins militars.⁴⁵

L'any 1990 l'Iran va començar a buscar nous socis pel programa nuclear, però a causa d'un clima polític diferent i per les sancions punitives nord-americanes, va aconseguir poques ajudes.

Al 1992 els inspectors de l'OIEA van visitar per primera vegada les mines d'urani de l'Iran per controlar d'una manera més directa els avenços del programa nuclear, i els següents anys, l'Iran va aconseguir oficialment el recolzament de dues grans potències, ja que va signar amb Rússia un acord per completar les instal·lacions de Bushehr i Xina es va afegir a la cooperació nuclear, tot i les pressions que van exercir els EE.UU per evitar-ho.

5.1.1.3 Conflicte programa nuclear iranià del 2002 fins 2005.

Al 2002 es va iniciar una nova etapa en el conflicte nuclear quan Alireza Jafarzadeh⁴⁶, un prominent dissident iranià, va revelar l'existència de dues instal·lacions nuclears clandestines a l'Iran que va localitzar mitjançant els satèl·lits americans, als quals tenia accés a partir del seu lloc de treball. Una d'elles es situava a Natanz⁴⁷ i era per facilitar l'enriquiment d'urani, l'altra era una planta d'aigua pesada a Arak⁴⁸.

El conflicte del programa nuclear, pròpiament va sorgir quan es va verificar a través dels satèl·lits dels Estats Units la veracitat de la informació de Jafarzadeh sobre aquestes instal·lacions nuclears, desconegudes fins aleshores.

Segons l'acord de seguretat de l'Iran amb l'OIEA, vigent en aquell moment, l'Iran no estava obligat a permetre inspeccions a una nova instal·lació nuclear fins a sis mesos després que el material nuclear s'hagués introduït en aquesta instal·lació. Tot i això, l'Iran va permetre les inspeccions de l'OIEA a les instal·lacions a causa del Protocol Addicional.⁴⁹

⁴⁵ FARZAMNIA, N. (2009) *Irán. De la Revolución Islámica a la Revolución Nuclear*. Barcelona: Síntesis. Internacional

⁴⁶ Alireza Jafarzadeh: Important dissident del govern iranià conegut per revelar l'existència de les instal·lacions de Arak i Natanz.

⁴⁷ Natanz: Planta protegida d'enriquiment de combustible d'unes 10 hectàrees. Una part de la planta està construïda a 8 metres sota la superfície per protegir-la de possibles atacs.

⁴⁸ Arak: Planta de producció d'aigua pesada situada a l'oest de l'Iran.

⁴⁹ Protocol Addicional: Document posterior del TNP que l'Iran va firmar al 2003 per permetre les inspeccions sorpresa de l'OIEA.

Després de la inspecció, l'OIEA va concloure que les instal·lacions no estaven relacionades amb cap programa secret d'armes nuclears, però va establir un llistat amb diverses violacions específiques al TNP en l'informe publicat al novembre de 2004.

Al mateix anys, el cap negociador iranià va anunciar una suspensió voluntària i temporal del programa d'enriquiment d'urani a causa de les pressions del Regne Unit, França i Alemanya, que actuaven en nom de la Unió Europea, després d'assabentar-se de l'informe de l'OIEA.

Un any després, i un cop passats cinc dies de les eleccions on Mahmud Ahmadinejad va assolir la presidència, el govern iranià va reprendre l'enriquiment d'urani, deixant de banda la suspensió formal de les activitats d'enriquiment.

Aquest gir va motivar que la Unió Europea demanés a l'OIEA que enviés l'assumpte del programa nuclear de l'Iran davant el Consell de Seguretat⁵⁰ de les Nacions Unides. l'Organització no ho va fer fins un any més tard.

5.1.1.4 Crisis Diplomàtica del 2005 al 2007

El programa nuclear d'Iran es va veure immers en una crisi diplomàtica, d'abast mundial des del 2005 fins 2007, pel reinici de l'enriquiment d'urani, en contra de les recomanacions de l'OIEA.

El Senat dels Estats Units van aprovar una Llei a setembre de 2006, sota la presidència de George W. Bush, imposant sancions a l'Iran i a les entitats que facilitessin productes i serveis al seu programa nuclear. El govern d'Iran va respondre a l'actuació americana afirmant que les sanciones econòmiques imposades pels EE.UU no tindrien cap efecte sobre el poble iranià i que l'embargament no afectaria la voluntat d'un poble que havia aconseguit desenvolupar-se i fer-se independent gràcies a la fe i a les creences religioses i nacionals.

D'altra banda, com a represàlia contra l'OIEA per haver remés el conflicte al Consell de Seguretat de la ONU, l'Iran va deixar de permetre les inspecció sorpresa de la ONU, reclamant que totes les inspeccions havien de ser anunciades amb antelació. Com a

⁵⁰ Consell de Seguretat: Organisme més important de la ONU, s'encarrega de mantenir la pau i la seguretat entre nacions.

conseqüència de tota aquesta successió de fets, el 23 desembre de 2006 el Consell de Seguretat va aprovar la resolució 1.737⁵¹ que imposava sancions contra el país persa.

El govern dels EE.UU de George Bush va centrar la seva acció diplomàtica a obtenir el suport internacional, no només per imposar sancions econòmiques a l'Iran, sinó també per aconseguir el suport d'altres països en el cas d'un probable atac militar a l'Iran, si s'arribava a considerar que aquest tenia com a finalitat el desenvolupament d'armes nuclears.

Finalment, un informe de la CIA va descartar que el programa nuclear iranià pogués permetre el desenvolupament d'armes nuclears en els anys immediats, i Bush no va aconseguir el suport que cercava.

Al mateix temps el govern d'Ahmadinejad, amb el suport del sector ultraconservador de la política iraniana, va utilitzar el programa com una plataforma política del govern i el va convertir en una assumpte d'afirmació patriòtica, tot i insistint que tenien dret a cobrir les seves necessitats energètiques amb el desenvolupament atòmic, i que només buscaven un ús civil, mai militar.

Al 2007 Ahmadinejad va declarar que els països occidentals es creien que les sancions imposades pel Consell de Seguretat de la ONU no provocarien la paralització del programa, i per demostrar-ho va anunciar que l'Iran havia posat en marxa més de 3.000 centrifugadores ⁵² per continuar amb l'enriquiment d'urani. A partir d'aquell moment, la possibilitat d'un desenllaç militar i les seves greus conseqüències a escala regional i internacional van quedar obertes.

⁵¹ NACIONES UNIDAS Comité del Consejo de Seguridad establecido en virtud de la resolución 1737 (2006) [en línea]

⁵² CNN.EXPANSIÓN. *El presidente iraní reconoció que mantiene 3.000 centrífugas para enriquecer uranio.* [en línea].

Il·lustració 7. *Montage fotogràfic que representa la tensió entre l'Iran i els EE.UU*

5.1.1.5 Iran resisteix davant la pressió.

Les resolucions de Nacions Unides i les sancions de la comunitat internacional no van afectar gaire al règim iranià, que va prosseguir sense pausa amb seu pla d'enriquiment.

El 8 d'abril de 2008 a Natanz, al centre del país, es va celebrar el Dia Nacional de la Tecnologia Nuclear, i el president Ahmadineyad va afirmar en el seu discurs que l'Iran seguiria amb els seus plans nuclears i va anunciar l'inici del procés d'instal·lació d'unes altres 6.000 noves centrifugadores que es sumarien a les 3.000 ja instal·lades anteriorment. Washington i altres capitals europees van reaccionar amb preocupació i van amenaçar amb la imposició de noves sancions.

Uns mesos més tard, els EE.UU van donar un període màxim de dos setmanes a Iran perquè respongués a un pla d'incentius ofert per diversos països a canvi de suspendre el programa. El govern iranià va rebutjar el termini i van acusar als EE.UU de tenir una doble moral nuclear, ja que acabava de signar un acord de cooperació amb l'Índia, país que no s'ha subscrit al TNP.

A principis de 2009 el govern iranià va anunciar el llançament amb èxit del primer satèl·lit de fabricació pròpia, l'Omid⁵³, dedicat, suposadament, a les telecomunicacions i la investigació amb fins pacífics. Altres fonts però van assegurar que el coet que impulsava el satèl·lit podria haver-se fet servir com a míssil de llarg abast, amb la possibilitat d'albergar caps nuclears.

Davant aquesta informació el diari *The Washington Post* va fer public un informe de l'Oficina d'Intel·ligència i Investigació del Departament dels Estat dels Estats Units⁵⁴ que conclouia que l'Iran no seria capaç de produir armament nuclear fins l'any 2013.

⁵³ EL PAIS INTERNACIONAL. *Irán lanza su primer satélite de fabricación propia*. [en línia].

⁵⁴ FERNANDO IBAÑEZ. *El programa nuclear Iraní: Estado de la cuestión y posibles escenarios*. [en línia].

Un mes més tard, quan Barack Obama va accedir al govern com a president dels Estats Units, i va oferir a Iran una millora en les seves relacions mitjançant una grabació en vídeo retransmesa directament per diversos mitjans de comunicació de l'Orient Mitjà. El vídeo es va subtítular en llengua farsi⁵⁵ i va coincidir amb el festival de Nowruz⁵⁶.

En el missatge, Obama exposava que el procés de reconciliació no s'aconseguiria a través d'amenaçes i que el que volia era un compromís basat en la honestedat i el respecte mutus.

Aquesta declaració va suposar un gir radical en la política d'aïllament establerta per el seu predecessor. També en l'àmbit internacional es va veure amb bons ulls i, per exemple, el representant de la Política Exterior i de Seguretat Comú de la Unió Europea, Javier Solana, el va qualificar de "constructiu".

El govern iranià però va rebutjar l'ofertament, reafirmant-se en la voluntat de seguir endavant amb el programa nuclear, i el mandatari nord-americà va prorrogar un any més les sancions

Al 2010, Obama es va oferir de nou per dialogar coincidint, altre vegada, amb l'any nou persa⁵⁷. Durant l'últim any, les relacions entre els dos països havien continuat molt distanciades, sobretot després de les eleccions presidencials del juny a l'Iran i la posterior repressió del règim contra els manifestants pel suposat frau en la reelecció de Ahmadineyad. El president Obama va tornar a emetre un missatge al poble iranià en el que va dir que durant l'any anterior havia estat el propi Govern iranià el que havia optat per aïllar-se quan davant seu tenia una oportunitat de negociació i ajuda tecnològica, i que "tot i que entenia el que Iran rebutjava era el moment d'aclarir què era el que defensaven".

Tot i això, a l'abril del mateix any, els EE.UU van cooperar amb la ONU per dur a terme noves sancions contra l'Iran.

Mesos després, l'OIEA va confirmar que l'Iran havia produït fins aleshores uns 2.800 quilograms d'urani poc enriquit, 1.000 quilograms més que un any abans⁵⁸. Els experts van considerar que es tractava d'una quantitat suficient, si és que era altament enriquida, com per arribar a construir entre dues i tres bombes nuclears.

El document restringit afirmava que l'Iran seguia violant totes les resolucions rellevants del Consell de Seguretat de les Nacions Unides i de la Junta de Governadors de l'Agència.

⁵⁵ Farsi: És tracta una llengua indoeuropea procedent de la llengua dels perses.

⁵⁶ Nowruz: L'any nou del calendari persa, que se celebra a l'Iran i a altres territoris de la zona. Coincideix amb l'equinocci de la primavera.

⁵⁷ RTVE.ES. *Obama ofereix el diàleg a Irán coincidint amb el nou any persa* [en línia]

⁵⁸ EL PAÍS. *El OIEA denuncia les obstruccions de Irán a les inspeccions en les instal·lacions nuclears*. [en línia].

Al 2011, les tensions havien augmentat encara més i al mes d'octubre els EE.UU van acusar a l'Iran d'estar darrera un complot per atemptar contra les ambaixades d'Aràbia Saudí i Israel a Washington.

De la mateixa manera, es va acusar a l'Iran de l'assassinat de l'ambaixador Al Jubeir. Aquesta onada recriminatòria no va afectar al govern iranià, el qual va negar qualsevol tipus d'implicació ens els assumptes que se l'hi imposaven.

L'Iran també va crear aquell any un cibercomandament amb l'objectiu de vigilar, identificar i contraatacar qualsevol tipus d'atac cibernètic, com el que havien rebut un any abans mitjançant un virus o programa infiltrat anomenat Stuxnet ⁵⁹, del que havien culpabilitzat als Estats Units i que va danyar les centrífugadores del seu programa nuclear.

5.1.1.6 Salten les alarmes: Informe de l'OIEA del 2011.

El novembre de 2011 l'OIEA va publicar l'informe⁶⁰ considerat com el més dur amb Iran després de nou anys d'investigacions. Per primer cop, va assegurar que Iran estava desenvolupant armes nuclears. Segons l'OIEA existien indicis que Iran havia dut a terme activitats que només podien estar relacionades amb el desenvolupament d'armes nuclears. En aquest document, els inspectors detallaven molta informació de les dimensions militars del programa nuclear iranià com experiments amb explosius especials, desenvolupament de detonadors, grans esforços per desenvolupar vies no declarades tant de producció com de material nuclear, militars iranians que havien intentat adquirir equips nuclears d'ús civil i militar, etc.

Davant la preocupació per aquest informe, el director general de l'OIEA, Yukiya Amano, va revelar que disposava d'informació creïble i verificable procedent dels serveis secrets d'una desena de països que indicaven que l'Iran estava treballant en un programa nuclear de caràcter militar.

Les reaccions no es van fer esperar i la intenció dels EE.UU va ser imposar immediatament noves sancions i iniciar converses amb altres països per prendre noves mesures contra Iran.

⁵⁹ RTVE.ES. *Irán crea un cibercomando especializado en la lucha contra los ataques informáticos*. [en línia].

⁶⁰ IAEA *Aplicación del acuerdo de salvaguardias en relación con el TNP y de las disposiciones pertinentes de las resoluciones del Consejo de Seguridad en la República Islámica del Irán*. [en línia].

La República Islámica va negar les noves dades i va considerar l' informe com una repetició d'anteriors acusacions infundades per part dels EE.UU i dels sionistes.

El líder suprem iranià, Alí Jamenei, va advertir als EE.UU, Israel i tots els seus aliats, que si pretenien llançar qualsevol tipus d'atac militar o amenaça contra Iran, ells respondrien.

El president dels Estats Units, Barack Obama, va anunciar el 21 de novembre un enduriment de les sancions, declarant al país persa "jurisdicció de rentat de diners"⁶¹. D'aquesta manera identificava el sector bancari iranià, inclòs el Banc Central, les entitats privades i als seus afiliats que operen fora del país, com una amenaça per a tot el sistema financer global, prohibint les transaccions financeres amb tots ells.

Així, Washington va endurir les sancions contra els sector nuclear, petroquímic i gasístic que els Estats Units asfixiava, fins aquell moment, a través de sancions a les inversions de producció i penalitzant a qui aportés béns, serveis o tecnologia a la indústria nuclear.

Anteriorment, ja s'havien imposat sancions contra 11 individus i entitats, per ajudar al programa nuclear, per part del Departament d'Estat, que va congelar els seus actius sota jurisdicció nord-americana i va prohibir a qualsevol ciutadà d'aquell país fer-hi transaccions.

El 4 de desembre un avió de reconeixement no tripulat dels EE.UU va ser abatut per la Unitat de Guerra Electrónica de l'Exèrcit d'Iran quan sobrevolava el seu territori⁶². El govern iranià assegurava que era un *RQ-170 Sentinel*, un dels avions més avançats d'espionatge electrònic dels EE.UU i va qualificar l'entrada al seu espai aeri com una acció hostil, elevant una protesta diplomàtica i sol·licitant compensacions.

Fonts dels EE.UU i de la OTAN van admetre que havien perdut un avió de reconeixement no tripulat a l'oest d'Afganistan, que podria correspondre amb el que els iranians asseguraven haver abatut.

Al mateix mes de desembre, els caps d'Estat i de Govern de l'Unió Europea van imposar altre cop noves sancions a Iran, per les implicacions militars del seu programa nuclear.

Com a resposta, l'Iran va desafiar novament a les potències occidentals, poques setmanes després, al gener de 2012, llançant dos míssils terra- mar de llarg i curt abast, i un míssil

⁶¹ Jurisdicció de rentat de diners: Denominació basada en una llei antiterrorista del 2001 que avui s'aplica únicament a sis entitats bancàries de tot el món.

⁶² EL PERIÓDICO *L'Iran captura un avió espia dels EUA*. [en línia]

terra-terra, durant unes maniobres navals, amb l'intenció de demostrar que tenia capacitat per atacar Israel i bases nord-americanes de la regió si el país era atacat.

Aquestes proves de míssils es van dur a terme en aigües internacionals del Golf Pèrsic, concretament a l'estret d'Ormuz, per on transita el 25% del trànsit petrolier mundial.

La República Islàmica va amenaçar explícitament que en el cas de patir una agressió o sentir-se en perill imminent, a part d'atacar el territori d'Israel i les bases dels EE.UU, bloquejaria tancaria l'estret d'Ormuz i d'aquesta manera provocaria el tancament de l'aixeta de subministrament de cru a tot el món, amb conseqüències econòmiques i de desabastiment energètic imprevisibles.

D'altra banda, també van aprofitar l'ocasió per advertir als Estats Units que no tornessin a enviar la seva flota al Golf Pèrsic.

Per la seva part, el portaveu del Pentàgon, George Little, va manifestar que el desplegament militar continuaria tot i les amenaces, donat que el trànsit de naus de guerra d'Estats Units per l'estret d'Ormuz era necessari per l'abastiment de les missions militars de Washington al Golf. Tot i això, va rebaixar l'enfrontament dialèctic assegurant que els EE.UU no buscaven la confrontació sinó que estaven compromesos amb la protecció de les regles del comerç marítim, base de la prosperitat internacional, i que aquesta era una de les raons principals de la presència militar dels EE.UU a la regió. En canvi, el màxim cap del Pentàgon, Leon Panetta, en una línia molt més dura, va advertir d'una línia vermella que no és tenia que sobrepassar: els Estats Units respondrien amb la força militar en el supòsit de que Iran intentés bloquejar l'estret d'Ormuz.

La pressió nord-americana es va sumar a l'anunciada per la Unió Europea, que va arribar a un acord al gener del 2012 per imposar un embargament a les importacions de cru d'Iran, que prohibien immediatament qualsevol nou contracte i atorgava un període fins el 1 de juliol de 2012 per posar fi ja existents.

Però Mahmud Ahmadineyad es va mostrar indiferent a aquestes noves sancions imposades per la Unió Europea assegurant que el seu país no es veuria afectat per l'embargament de petroli.⁶³ Tot i això, va assegurar que Iran estava preparat per iniciar les enèsimes converses sobre el seu programa nuclear amb les potències mundials.

⁶³ v. Annex 10.3 Entrevista amb David Bondia.

Gairebé al mateix temps, però, el director de la Organització de la Energia Atòmica d'Iran, Fereydoun Abbasi Davani, va anunciar que la planta subterrània d'enriquiment d'urani de Fordow⁶⁴ entraria en funcionament en pocs dies i que podia enriquir urani al 20%, 3,5% i 4%, segons va declarar el director de la Organització de la Energia Atòmica d'Iran, Fereydoun Abbasi Davani.

Novament, doncs, l'oferiment d'iniciar noves negociacions es barrejava amb una simultània exhibició d'avenços en el seu programa nuclear, impedit qualsevol solució negociada.

Pocs dies després, l'assassinat del científic Mustafà Ahmadi Roshan -amb una bomba adossada al seu cotxe- va provocar que Iran acuses directament als serveis secrets nord-americans i israelians. La Casa Blanca va desmentir-ho i Israel va optar per mantenir-se en silenci.⁶⁵

Altres científics iranians, suposadament vinculats amb el programa nuclear, havien estat objecte d'atacs en els últims dos anys, com Majad Shahriari i Masud Ali Mohamadi.

Amb independència d'això, Iran va acceptar la visita al seu país d'una missió de l'OIEA a finals de gener de 2012 per discutir el programa nuclear i aclarir les sospites del caràcter militar del programa. Aquesta decisió va destensar novament la situació, com a mínim, temporalment.

El 29 de gener va arribar a Teheran aquesta nova missió de l'OIEA. El director adjunt de la institució va assegurar que havia estat una bona visita, valorant la disposició d'Iran per resoldre els dubtes i anunciant que ja es preparava un altre viatge. Tot i això, durant aquestes tres jornades de converses amb les autoritats iranians els inspectors no van visitar cap instal·lació nuclear.

Aquest apropament temporal a l'OIEA i l'oferta de reprendre les converses sobre el programa tan aviat com fos possible, es va entendre per uns com fruit de les dificultats que estava passant el país per fer front a les dures sancions d'Estats Units i Europa o per altres com una nova tàctica dilatòria en moments en què el país s'apropava al desenvolupament d'una bomba atòmica.

⁶⁴ Fordow: Instal·lació d'enriquiment nuclear aprop de Qom, tot i que no se'n coneix l'ubicació exacte. Aquesta planta subterrània proporciona una gran quantitat d'urani enriquit.

⁶⁵ La informació sobre aquest assassinat s'amplia a l'apartat 6 del treball a través de l'anàlisi de dues notícies publicades a la permesa.

El cert és que el president d'Iran, Mahmud Ahmadineyad, va posar el febrer de 2012 la primera placa de combustible nuclear de fabricació nacional en el reactor d'investigació d'ús mèdic de Teheran i en el mateix acte va anunciar que Iran havia posat en marxa altres 3.000 noves centrifugadores d'urani, de la sisena generació que desenvolupava el país. Amb aquestes ja eren 9.000 les centrifugadores de les que disposaven per produir urani.⁶⁶ Aquestes noves centrifugadores, molt més ràpides que les utilitzades fins aleshores, es trobaven a la planta nuclear de Natanz.

Es va considerar que aquest reconeixement públic per part d'Iran de que posseïa 3.000 noves centrifugadores d'urani, tenia una explicació en clau interna per enervar el fervor patriòtic del sector ultraconservador de la població i fer disminuir les veus contraries al seu govern. Un exemple d'aquest repte intern va ser la gran repressió contra els manifestants pacífics a Teheran el 14 de febrer, amb el resultat de diversos morts. Els dies posteriors el govern va dur a terme un tall d'Internet a gran escala i va mantenir a les grans figures de l'oposició sota arrest domiciliari.⁶⁷

En resposta a l'embargament de petroli adoptat per la UE, el 19 de febrer Iran va suspendre de manera immediata les exportacions de petroli a França i Regne Unit, en un acte més simbòlic que efectiu ja que aquestes eren mínimes.

El 20 de febrer una nova missió de l'OIEA va arribar a Iran per dialogar sobre el programa nuclear però només dos dies després el seu director general va reconèixer el fracàs de la missió per no haver-se acceptat la inspecció de la central de Parchin.

En els següents dies, la secretaria d'Estat dels EE.UU, va mantenir una trobada amb els representants del Consell de Cooperació pels Estats Àrabs del Golf (CCEAG). L'objectiu era satisfer les necessitats de defensa dels socis dels EE.UU al Golf per si s'havien d'enfrontar a una amenaça de míssils, tot i que no es van detallar quin tipus d'armes serien subministrades al bloc format per Aràbia Saudita, Kuwait, Emirats Àrabs, Qatar, Bahrein i Oman. Amb aquesta estratègia, els EE.UU buscaven enfortir les seves relacions amb els adversaris geopolítics d'Iran de la regió.

⁶⁶ NOTICIAS DE NAVARRA. Ahmadineyad anuncia que Irán ha puesto en marcha 3.000 nuevas centrifugadoras de uranio. [en línea]

⁶⁷ v. Annex 10.5 Entrevista amb [REDACTED]

La cooperació entre Estats Units i el CCEAG ja va ser evident quan un any enrere, els hi van subministrar sistemes antimíssils nord-americans capaços d'abatre míssils balístics de curt, mig i llarg abast.

Entremig d'aquesta situació, Teheran protegia fermament al règim siri del president Bachar Al Asad, el seu principal aliat àrab. Tot i que Iran va donar suport als aixecaments i revolucions de la primavera àrab⁶⁸ a Tunísia, Egipte, Líbia, Iemen, Bahrein, Jordània i Aràbia Saudí, en el cas de Síria va recolzar al seu govern. Els EE.UU van demanar a Iraq que impedís l'entrada a Síria dels carregaments provinents d'Iran, doncs cal tenir en compte que la posició geogràfica d'Iraq, encaixada entre Iran i Síria, el convertia en la ruta de pas quasi obligada per als carregaments d'armes enviats des d'Iran.

El març de 2012, es va tenir que eximir Japó i deu països més de la Unió Europea⁶⁹ de les sancions imposades a Iran, per un període renovable de 180 dies més. Cal tenir en compte que les sancions no eren fàcils d'implantar per aquests països, ja que havien de recalcular les seves necessitats energètiques en un moment crític per la economia mundial i trobar alternatives ràpides al petroli iranià, del que molts depenien. En especial, s'ha d'esmentar la difícil posició de Japó considerant els desafiaments energètics als que va haver d'enfrontar-se com a conseqüència del tsunami i posterior accident nuclear de la central de Fukushima.

Dins la llista de països exclosos de la imposició de sancions, en canvi, no hi apareixien Xina i Índia, dos dels més grans importadors de petroli iranià, ni Corea del Sud i Turquia, que també es troben entre els deu països que més cru iranià importen.

En les mateixes dates, a la pàgina web de la Cambra Consultiva d'Iran, ICANA, el diputat Gholam Reza Mesbahi Mogadam declarava que Iran disposava dels coneixements i la capacitat per fabricar bombes atòmiques, que podria produir fàcilment urani enriquit al 90%, que és el que es fa servir per fabricar bombes atòmiques, però mai ho faria perquè el líder suprem del país, l'aiatol·là Alí Jamenei, havia reiterat la prohibició religiosa de les bombes atòmiques.

Les anteriors reunions d'Iran amb el Grup 5+1 van acabar en fracàs i s'esperava que durant les properes negociacions a Istanbul, Iran plantegés propostes pràctiques.

⁶⁸ Primavera àrab: Moviment social en forma de protestes, iniciades a finals del 2010 al món àrab en forma d'aixecaments i manifestacions que van aconseguir enderrocar el govern egipci, tunisià i líbi.

⁶⁹ Alemanya, Bèlgica, Espanya, França, Grècia, Itàlia, Països Baixos, Polònia, Regne Unit y República Txeca.

La reunió va començar l'abril del 2012, després de gairebé 15 mesos d'interrupció de negociacions, i el responsable en matèria nuclear de l'Iran, Said Jalili, va afirmar que s'havia reconegut el dret d'ús d'un petit reactor científic i mèdic destinat a la lluita contra el càncer que dona servei a més de 800 mil pacients a l'Iran⁷⁰.

Jalili també va assegurar que havia possibilitats d'acord amb la comunitat internacional sobre el seu programa nuclear, si el diàleg es basava en la confiança i no en la pressió. Només quedava per veure, en una posterior reunió, si Teheran acceptava finalment deixar d'enriquir urani al 20%, com se l'hi exigia.

Mentres es negociava a Istambul, però, dos portaavions dels EE.UU, l'Enterprise i l'Abraham Lincoln es van situar simultàniament en el Golf Pèrsic, i el comandant en cap de la Força Aeroespacial de la Guardia Revolucionaria iraniana va comunicar que havien aconseguit extraure informació sensible del drone⁷¹ enderrocat el 2011, incloent-hi el pla de vol, els sistemes de manteniment de l'aparell, i els plans de vol que havia realitzat anteriorment, podent comprovar que havia sobrevolat el complex paquistanès d'Abbottabad en el que es trobava l'ex-líder de la organització terrorista Al Qaeda, Usama bin Laden, dues setmanes abans que s'executés l'operatiu que va acabar amb la seva vida. També va anunciar que l'exèrcit havia començat a fabricar avions no tripulats seguint el model d'aquest avió espia nord-americà.

Per la seva part, el Pentàgon van negar la versió d'Iran i es limità a afirmar que gràcies als sistemes de seguretat del vehicle aeri no podrien obtenir informació valuosa.

Al maig de 2012 l'Iran va celebrar comicis legislatius i el president Ahmadineyad va patir un greu revés polític amb l'amplia victòria dels seus principals rivals que aconseguien el 80 per cent dels escons.⁷² L'executiu d'Ahmadineyad, en conseqüència, tindria dificultats per governar durant l'any que li quedava al càrrec. D'altra banda, les sancions imposades per la ONU, la UE, els EE.UU i altres països a Iran, suposa una gran adversitat pels sectors petroliers i financers, problemes de transferència i circulació de divises fortes com el dòlar i l'euro a favor bancs i empreses iranians, una forta devaluació de la seva moneda i la pujada també molt important de la inflació.

Poc després, a mitjans de maig, l'Iran i l'OIEA van reprendre altre cop les seves trobades, i ambdues parts van reconèixer avançaments.

⁷⁰ SPANISH.PEOPLEDAILY. *P5+1 e Irán comienzan conversaciones nucleares en ciudad turca de Estambul*. [en línia]

⁷¹ Drone: Vehicle aeri no tripulat que s'utilitza en accions militars.

⁷² EL PAÍS *Irán tendrá un Parlamento hostil a Ahmadineyad*. [en línia]

Just abans d'aquesta trobada a Viena amb la OIEA, el president iranià, Mahmud Ahmadineyad, va atacar la "retòrica bel·licista" d'Israel. Cal recordar que l'Iran no reconeix l'Estat d'Israel i el líder suprem iranià, l'aiatol·là Ali Jamenei, va rebutjar altre cop la seva existència en una conferència organitzada a Teheran de recolzament a la intifada⁷³ palestina. També durant el mateix mes de maig el Ministeri de Telecomunicacions d'Iran va prohibir l'ús de correus electrònics de Yahoo, Gmail o Hotmail, els usuaris només podrien tenir contacte amb aquestes companyies a través de correus electrònics que acabessin amb "iran.ir", "post.ir" o "chmail.ir", i va anunciar l'introducció gradual d'una xarxa nacional d'informació per substituir a Internet. Es tractava evidentment de controlar i censurar l'ús de les xarxes socials per evitar la dissidència interna, l'organització de manifestacions, etcétera, tot i que oficialment tenia com objectiu "assegurar les comunicacions, fent-les independents de les plataformes estrangeres".

És necessari tenir en compte que Iran és un dels països d'Orient Mitjà amb més usuaris⁷⁴ i que Internet ha jugat un important paper en les protestes populars que han sacsejat al país després de la disputada reelecció del president Mahmoud Ahmadinejad al 2009. Des de que es van produir aquells disturbis, les autoritats han reduït dràsticament l'ample de la banda disponible i, per tant, és difícil d'utilitzar-la. També van bloquejar l'accés a desenes de milers de llocs web estrangers, incloent-hi pàgines web de l'oposició. El president dels EEUU Barack Obama va acusar al règim iranià de tractar d'aïllar a la seva població darrere d'un "teló d'acer electrònic".

També a mitjans de maig els líders del G-8⁷⁵ van dur a terme la seva reunió anual a Camp David, als afores de Washington i van abordar la qüestió del programa nuclear iranià i la fixació de la seva posició per propera reunió entre el G5+1 i representants iranians. El resultat d'aquesta reunió va ser l'acord de mantenir l'actual estratègia de sancions i negociacions davant els dubtes que generava el programa nuclear iranià.

Poc després el director de l'OIEA va arribar a Teheran per intentar buscar un acord per una major col·laboració en la supervisió del programa. La visita es va produir just dos dies abans de la trobada prevista a Bagdad entre la representació d'Iran i les potències del Grup 5+1.

⁷³ Intifada Palestina: Nom popular dels alçaments populars palestins de Cisjordània i la Franja de Gaza en contra del règim israelià.

⁷⁴ Hi ha un total de 36 milions d'usuaris.

⁷⁵ G-8: Grup de països format per Canadà, Alemanya, Itàlia, els Estats Units, França, Japó el Regne Unit i Rússia que es reuneixen en una cimera anual per a discutir temes econòmics i polítics.

5.1.1.7 Etapa final: Tornen les negociacions.

El 22 de maig l'OIEA va anunciar un principi d'acord amb l'Iran per reiniciar les inspeccions, malgrat subsistien encara petites discrepàncies. Una setmana després d'aquestes declaracions, l'Institut de Ciència i Seguretat Internacional dels Estats Units (ISIS), que ha estat controlant les investigacions iranienes des de l'inici del programa nuclear, va manifestar que si Iran continuava produint urani enriquit, en tindria aviat prou quantitat com per fabricar cinc bombes.

Aquesta dada es basava en els anàlisi de l'OIEA que Iran posseïa 750 kilograms d'urani enriquit, i aquest urani estava enriquit a un 3,5%, més alt que el que s'havia inspeccionat en l'última avaluació.⁷⁶

El fet que Iran hagués augmentat el grau d'enriquiment fins al 20%, preocupava a Occident, ja que la dificultat d'arribar al 20 % d'enriquiment des de zero és molt més elevada que la de passar del 20% fins el 90% d'enriquiment, que és el nivell necessari per fabricar bombes atòmiques.⁷⁷

Poc després, durant una reunió de la Junta de Governadors de l'OIEA a Viena, el delegat iranià, Ali Asghar Soltanieh, va assegurar que el seu país mai acceptaria que es posés en risc la seva seguretat nacional, fent referència a les exigències dels inspectors de l'Agència per visitar el més aviat possible una instal·lació militar a les afores de Teheran. Els EE.UU van acusar a Iran d'estar duent a terme treballs de neteja des de feia mesos en aquesta base militar de Parchin i l'OIEA sospitava que s'hi havien realitzat experiments amb explosius especials.

El 8 de juny de 2012 es preveia una nova reunió entre l'organisme, encapçalat per l'inspector Herman Nackearts, i una delegació iraniana, amb l'objectiu de firmar per fi un acord per intensificar les inspeccions a Iran, incloent-hi la base de Parchin, però la reunió fracassà i no es va signar l'acord.

Iran, en veu de l'almirall de la seva Armada, Zamin Abbas, va informar que la República Islàmica havia començat a dissenyar el seu primer submarí atòmic i havia donat els seus primers passos per la creació de combustible nuclear pels submergibles, agregant que l'energia atòmica com a combustible no traspassava els límits del seu programa pacífic i que ja s'utilitzava en diversos països.

⁷⁶ RT *Hallan uranio iraní demasiado enriquecido* [en línea]

⁷⁷ v. Annex 10.4 Entrevista amb Marcel Coderch.

Aquestes declaracions van arribar en un moment molt delicat de les negociacions entre la República Islàmica i les grans potències occidentals, i per altra banda actualment només cinc països són capaços de construir submarins nuclears.

Per l'altre bàndol del conflicte, els plans nord-americans d'un possible atac militar contra Iran per part d'Estats Units van ser revelats l'1 de juliol per la revista "Aviation Week", tot i afirmant-se que el Departament de Defensa i el govern de Barack Obama veien l'any 2013 com el més probable per llançar un atac, tot i que tampoc exclòien la possibilitat que succeís abans.

Un dels aspectes que més preocupava als EE.UU eren els radars de defensa antiaeris siris que comparteixen tota la informació amb Iran. Per aquest motiu, algunes rutes d'un possible atac aeri requeririen l'apagament de radars siris perquè poguessin ser per sorpresa i directes. Dins el mateix context, els EE.UU estaria preparant els seus F-22 Raptor⁷⁸ que disposaven d'àmplies capacitats per realitzar atacs a terra, guerra electròniques, etc.

En resposta aquest informe, el general Amir Ali Hayizadeh, comandant de la Força Aeroespacial dels Guardians de la Revolució, va afirmar pocs dies després, que l'Iran tenia plans detallats per destruir en pocs minuts, amb els seus míssils i la seva força aèria, les 35 bases dels EE.UU en la zona d'Orient Mitjà, el golf Pèrsic i Àsia Central si s'atrevien a atacar-los⁷⁹.

Un mes més tard els EE.UU anunciaven que enfortirien les sancions contra Iran i que les noves mesures estaven dirigides contra els sectors energètics, petroquímics i financers. Tot i això Iran va obrir el passat 21 d'agost de 2012, la primera central nuclear de la seva història a Bushehr. S'esperava que la central es connectés a la xarxa de subministrament nacional com molt aviat, el mes de novembre.

Així, la ONU va confirmar que el secretari general, Ban Ki-moon, assistiria a la cimera que es celebraria a Iran els dies 30 i 31 d'agost el Moviment de Països No Alineats⁸⁰, on explicaria al règim iranià el que la comunitat internacional esperava de Teheran, pel que fa al programa nuclear, al terrorisme, als drets humans i la crisi a Síria.

Tot i l'oposició mostrada a aquesta visita per Israel i els EE.UU, per considerar que donaria legitimitat al règim de Teheran un moment d'alta tensió entre els governs iranià i israelià, Ki-moon va anar a visitar Iran i va assistir al MPNA.

⁷⁸ F-22 Raptor: Avions de caça monoplaça i bimotors de cinquena generació

⁷⁹ EL ARSENAL. Amenaza Irán con destruir 35 bases militares de EU si es atacado. [en línia]

⁸⁰ MPNA: Organització internacional que defensa om a no sentir-se alineada ni amb, ni en contra de cap gran potència mundial.

El portaveu del cap de la ONU, Martin Nesirky va defensar que per l'ONU, l'assistència de Ban era totalment oportuna i important, ja que no assistir-hi hauria suposat perdre una gran oportunitat.

Per la seva part, els mitjans de comunicació iranians van veure la presència de Ban a Teheran com una negativa als intents d'algunes potències europees i de Washington per aïllar a la República Islàmica.

En aquesta cimera, l'aiatol·là Ali Khamenei va insistir en el dret d'Iran per dur a terme un ús pacífic de l'energia nuclear, afirmant que les armes atòmiques no garanteixen la seguretat ni enforteixen els països, i demanant que el Pròxim Orient sigués una zona lliure de bombes nuclears en la seva totalitat, per tant, tots els països inclòs Israel.

El CSIS va publicar el 8 de setembre de 2012 un informe⁸¹ especulant com seria un atac dels EE.UU contra Iran, el que significaria atacar les centrals nuclears, qué seria necessari per fer-ho i quines podrien ser les conseqüències. Primer, s'hauria de neutralitzar la defensa aèria iraniana i després s'utilitzarien 16 avions de combat F-18 i 10 bombarders B-2 que transportarien les bombes que destruirien les instal·lacions, que reben el nom de "Massive Ordenance Penetrator Bombs".

Figura 9. Situació hipotètica d'un atac militar americà de caire preventiu a Iran amb 10 bombarders B-2, un mínim de 16 avions de combat F-18.

⁸¹ CSIS. *Analyzing the Impact of Preventive Strikes Against Iran's Nuclear Facilities*. [en línia]

Aquest informe també preveia la possible reacció per part d'Iran, mitjançant el llançament de míssils contra les bases americanes de la zona. En aquest supòsit però Estats Units tindria la ventatge del seu sistema d'antimíssils.

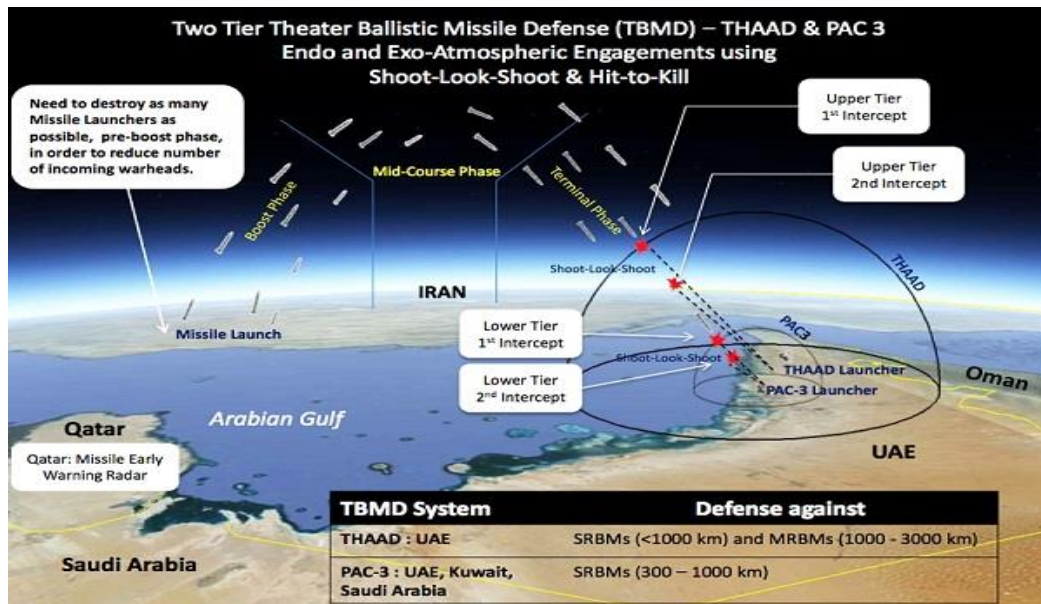

Figura 10. Sistema antimíssils que entraria en funcionament en cas del llançament de míssils des de Iran cap a les bases d'EE.UU en el Golf Pèrsic.

També existeix la possibilitat d'una guerra de míssils nuclears balístics entre els dos països, que podria provocar resultats catastròfics. Aquesta imatge ens en mostra un exemple:

Figura 11. Hipòtesi d'una guerra balística entre els EE.UU i Iran.

Israel, l'únic estat amb armes nuclears a l'Orient Mitjà, veia en Iran una gran amenaça, doncs segons les seves dades, podia aconseguir la bomba nuclear en un termini menor de set mesos i, per aquest motiu, es va manifestar disposat a utilitzar la via militar si la diplomàcia i les sancions fracassaven.

Obama, però, sostenia que en qüestions de seguretat ell buscava el que era correcte pels americans i que bloquejaria qualsevol amenaça que suposés un atac en un moment poc adequat, referint-se a les pressions que rebia per part d'Israel.

Més endavant, els Estats Units van denegar el visat d'entrada al país a dos ministres i a divuit membres de la delegació de 160 persones que acompanyaven al president Mahmud Ahmadinejad per assistir a l'Assemblea General⁸² de l'ONU, que es va fer el 25 de setembre de 2012 a Nova York.

En el seu discurs davant l'Assemblea, Obama va advertir que una arma nuclear en mans d'Iran amenaçaria directament a Israel, a la seguretat de les nacions del Golf i a l'estabilitat de l'economia global. I que es patia el risc de desencadenar una carrera armamentística nuclear a la regió i produir el col·lapse del tractat de no proliferació.

Per la seva part, Mahmud Ahmadinejad va utilitzar en el seu discurs l'únic argument vàlid per defensar el programa nuclear del seu país, el de la doble moral respecte a Israel i els propis arsenals de les grans potències. Tot i això, no es va referir directament a cap país, sinó que es va limitar a dir que els països que han emmagatzemat milers de bombes atòmiques no tenien dret a donar lliçons a cap altre país.

És evident que les grans potències tenen centenars o milers d'armes atòmiques, i encara més rellevant és el cas d'Israel, que mai ha negat ni admés que en tingui, no ha signat el Tractat de No Proliferació Nuclear i en conseqüència no està sotmés a cap mena d'inspecció per part de l'OEIA dins el seu territori.⁸³

També és cert, però, que tot i que Israel no va firmar el TNP i que se sap que té armes nuclears, aquest fet no va ha suposat una cursa d'armament nuclear a l'Orient Pròxim i ni Egipte ni Aràbia Saudí, les dues majors potències àrabs, s'han vist en perill i cap país situat dins el perímetre d'abast de bombes atòmiques israelites considerat desenvolupar programes d'armes nuclears per protegir-se.

⁸² Assemblea General: Principal organisme de deliberació de les Nacions Unides.

⁸³ v. Annex10.3 Entrevista amb David Bondia.

L'Iran també va advertir en el seu discurs que tenia la força necessària per defensar-se i que es reservava el dret de respondre contra qualsevol mena d'atac, responnent d'aquesta manera a les declaracions del primer ministre israelià davant la mateixa Assemblea, tot i amenaçant amb un atac preventiu contra Iran amb l'argument de que estava ja en una segona fase i que, com a molt tard, l'estiu 2013 l'enriquiment d'urani hauria arribat al seu estadi final. A partir d'aquí, seria qüestió de mesos o fins i tot setmanes que tinguessin suficient urani enriquit per a la primera bomba.

La sancions econòmiques ⁸⁴ imposades contra Iran per part dels EE.UU i la Unió Europea han començat a tenir resultats importants sobre l'economia del país, però afecten molt especialment la seva població sense aconseguir l'objectiu d'aturar el programa militar. La depreciació del rial iranià ha disparat l'inflació i han augmentat els preus de les importacions i les matèries primes, causant estralls en la classe mitja iraniana. ⁸⁵ El Govern va inaugurar un nou centre de canvi de divises amb el objectiu de reduir el preu del dòlar en el mercat negre però, finalment, el passat 2 d'octubre de 2012 el rial iranià és va enfonsar i va arribar al valor més baix de la seva història, amb una cotització de 36.000-40.000 rials per dòlar. Aquest fet va causar la desaparició de l'intercanvi de la moneda nord-americana i que les cases de canvi decidissin tancar o no realitzar operacions.

Per l'economista Jim Rickards, la guerra ja ha començat i els EE.UU i Israel estaven fent amb Iran, el que es denomina una guerra de restriccions.

Per intentar rebaixar l'efecte negatiu de les sancions, el govern iranià va idear un pla de nou passos que va ser entregat a representants nord-americans durant la visita de la delegació iraniana a la Assemblea General de la ONU a finals de setembre. El pla estipulava que Teheran suspendria l'enriquiment d'urani de la central nuclear de Fordo quan s'hagués arribat al novè punt del pla, és a dir, quan totes les sancions fossin aixecades i Iran tornés a tenir guanys petrolers.

Washington va rebutjar l'iniciativa iraniana i qualificà l'iniciativa d'un esforç per produir una sensació mediàtica, però sense garanties reals que verificuessin que Iran deixaria de desenvolupar armes.

⁸⁴ EL PAÍS. *Las sanciones que pesan sobre Teherán*. [en línia]

⁸⁵ v. Annexes 10.1 Entrevista amb Tomás Alcoverro, 10.2 Entrevista amb Mikel Ayestaran i 10.3 Entrevista amb David Bondia.

Segons va constatar el secretari general de la ONU, Ban Ki-moon, les sancions van influir de manera negativa en totes les capes de la societat, provocant el dèficit de productes de primera necessitat, incloent-hi els medicaments. Això va afectar també a les operacions humanitàries del país, dificultant la compra i l'entrega de les mercaderies. Les dificultats vinculades amb la realització d'operacions financeres amb Iran van fer que moltes companyies farmacèutiques decidissin aturar el subministrament de medicaments a la nació persa.⁸⁶

El Ministeri d'Intel·ligència d'Iran va llançar el 7 de octubre, la seva primera pàgina web oficial, amb l'intenció de facilitar als ciutadans la col·laboració amb el servei secret i relatar els èxits d'aquest.

La República Islàmica està immersa en una guerra de espionatge contra els països occidentals i, per protegir-se de les amenaces cibernètiques, totes les agències i oficines governamentals van ser connectades a una xarxa nacional independent de la xarxa global.

El mateix dia els experts de l'OIEA informaven que Iran havia processat un terç del seu urani altament enriquit en pols, fent-lo d'aquesta manera pràcticament inutilitzable per produir armes nuclears.

Així l'Iran voldria demostrar que té bona voluntat i està disposat a reiniciar les negociacions amb la comunitat internacional sobre el seu programa nuclear. Aquesta conclusió es va confirmar amb les declaracions del diputat iranià Sejed Hossein Nagawi, segons el qual Iran estava donant passos seriosos i concrets per crear un ambient de confiança. Diversos experts occidentals van considerar que amb aquest pas Teheran només pretenia debilitar les sancions petrolieres.

No obstant això, pocs dies abans, el vicepresident del Comitè per la Política Exterior i la Seguretat Nacional del Parlament iranià, Mansour Haqiqatpour, va amenaçar que si les seves negociacions amb el Grup 5+1 fallaven, augmentarien la tecnologia de l'enriquiment d'urani fins el 60%, per alimentar submarins i embarcacions oceàniques.

⁸⁶ v. Annexes 10.1 Entrevista amb Tomás Alcoverro, 10.2 Entrevista amb Mikel Ayestaran i 10.3 Entrevista amb David Bondia

La Unió Europea, que ja estava duent a terme l'embargament al petroli iranià, va aprovar el 15 d'octubre un nou conjunt de sancions contra l'Iran que afectarien a les seves finances, energia i transports. La UE manté amb l'Iran una doble via, amb la imposició de dures sancions per una banda i amb un procés de diàleg per l'altra.

Paral·lelament, els exèrcits dels EE.UU i Israel van emprendre durant la segona quinzena d'octubre del 2012 les seves maniobres conjuntes que duen a terme cada dos anys, en un exercici de tres setmanes en que van participar milers d'efectius d'ambdós exèrcits.

La reserva amb què tots dos països tractaven el tema es devia al temor que les maniobres fossin malinterpretades per part d'Iran i el tinent general Craig Franklin, comandant de la Força Aèria nord-americana a Europa, que va arribar a Israel per dirigir l'operació, va assegurar que la Austere Challenge 12 contemplava escenaris teòrics i que no estaven relacionada amb esdeveniments reals al món. També va afirmar que quan concloguessin les operacions, totes les tropes nord-americanes abandonarien Israel.

En un missatge homologat ⁸⁷ per ambdues parts, els comandaments a càrrec de l'exercici havien desmentit categòricament les informacions que afirmaven que es simulessin operacions de defensa d'un atac d'Iran. Les AC12 ⁸⁸ tenien que haver-se realitzat ja a la primavera del 2012, però van ser ajornades per la petició de Netanyahu, quan el volum de les amenaces amb Iran va anar cobrant força.

L'Exèrcit israelià va reconèixer la importància que l'exercici tenia pel seu país per augmentar les relacions estratègiques bilaterals i, al mateix temps, interpretava aquest exercici com un pas més per fomentar l'estabilitat regional. La tensa situació amb Iran va provocar que es donessin més explicacions de les necessàries, aclarint que els dos països solien realitzar exercicis conjunts cada dos o tres anys dins del compromís dels Estats Units amb la seguretat d'Israel. Els últims exercicis de defensa antiaèria havien estat els "Juniper Cobra" al 2010, però els avenços tecnològics feien necessari recalibrar els sistemes.

⁸⁷ TERRA NOTICIAS. *Israel y EEUU emprenden el mayor ejercicio militar conjunto de su historia*. [en línia].

⁸⁸ ESPE – CESPE. *Israel y EEUU comienzan la mayor maniobra conjunta de defensa aérea*. [en línia].

El president Barack Obama el 22 d'octubre de 2012, durant el tercer i últim debat presidencial davant Mitt Romney abans de les eleccions nordamericanes del 6 de novembre, va negar que els Estats Units i l'Iran haguessin arribat a un acord per negociar bilateralment, deixant de banda les converses del Grup 5 +1. No obstant això, va obrir la porta a una potencial negociació d'aquest tipus en el futur. Romney per la seva part va recolzar la política d'aplicar pressió diplomàtica i potencialment de mantenir converses bilaterals amb els iranians per acabar amb el seu programa nuclear.

5.1.2 Iran – Israel: Casus belli, legítima acció preventiva.

Va haver una època quan les relacions entre els dos països no es mesuraven amb amenaces, assassinats a científics nuclears i atemptats contra ambaixades, sinó tot al contrari, Iran va ser el segon país de majoria musulmana en reconèixer a Israel com una nació sobirana després de Turquia. Tot i això, aquesta aliança d'interessos enfront dels països àrabs entre Israel i el règim del Sha Mohammad Reza Pahlavi va acabar fa 33 anys.

Israel és un país que ha hagut de valer-se per si mateix, pels seus ciutadans i pels seus recursos, per fer front a les múltiples amenaces que altres països poguessin suposar.

Israel va néixer de les cendres de l'holocaust nazi i de la conseqüent intenció de la comunitat internacional de tornar-li al poble jueu la seguretat i protecció a la seva terra.

La resolució 181⁸⁹ que es va aprovar el novembre del 1947, legitimava que a amb la participació de Palestina es duria a terme la creació de dos estats per a dos pobles.

El 14 maig de 1948 Israel declarà la seva independència al món i amb ella realitzà el primer acte de política exterior del país anunciant la voluntat de conviure en pau amb els seus veïns àrabs. Aquesta continua sent la seva política actual, no obstant, els estats que feien frontera amb el país es van oposar radicalment a la presència de l'estat jueu i li van declarar unànimement la guerra, iniciant un cicle de violència que va desembocar en les clares conseqüències de l'actualitat.

Des de l'establiment de l'Estat d'Israel fins a la Revolució Iraniana i la caiguda de la dinastia de Pahlavi, Israel i l'Iran havien mantingut estretes relacions, exhibint una amistat que incloïa la col·laboració comercial, les connexions polítiques i la cooperació dels seus serveis secrets. Per a Israel, aquesta relació era enormement profitosa per tenir obtenir informació, molt valuosa en una zona on la seva presència havia estat contínuament rebutjada.

De fet, quan l'últim representant del Mossad a l'Iran, Eliezer Tsafir, va haver d'abandonar el país, la sensació va ser que es tancava un capítol clau en la història d'Israel a l'Orient Mitjà.

⁸⁹ BATALLA, X. *Resolución 181*. [en línia]

L'Israel, des dels anys seixanta, quan van desenvolupar la seva pròpia capacitat nuclear com a resposta a l'Holocaust, va mantenir un punt clau en la seva doctrina de seguretat nacional, que es basa en no permetre que cap adversari regional arribi a tenir una igualtat amb ell.

Tot i això, avui en dia, Iran s'ha convertit en el principal enemic d'Israel, ja que amenaça el punt clau de la seva seguretat nacional, alhora que ha expressat públicament vaires vegades l'intenció d'acabar amb el país jueu.

És necessari recordar que al 1978 importants constructores d'Israel treballaven a l'Iran i que una desena part de l'exportació israeliana es destinava a aquest país. Tant estretes eren les relacions entre les dos països que un Boeing 707 de la companyia israeliana "EL AL Israel Airlines" sortia diàriament fent el trajecte Tel Aviv –Teheran. D'altra banda, Israel va oferir al Sha la seva ajuda per la construcció d'una planta d'energia nuclear. Tot i això, quan el règim va començar a trontollar, els experts israelians enviats a l'Iran per assessorar en la fabricació de míssils van haver d'abandonar el país.

En vigílies de la revolució xiïta, més de 1.500 israelians vivien en terres perses, majoritàriament arquitectes, enginyers, agrònoms i agents del Mossad.

D'aquesta manera, la Revolució Islàmica liderada per l'aiatol·là Khomeini va trencar totes les relacions diplomàtiques i comercials amb Israel i el seu govern va deixar de reconèixer a Israel com un país i es començaria a referir ell com el règim sionista, i al territori com els territoris ocupats.

El començament d'aquestes hostilitats va estar a punt de ser el detonant del fracàs de les tempestuoses negociacions de pau a l'Orient Mitjà entre el president dels Estats Units, Jimmy Carter, el primer ministre israelià, Menájem Beguin, i el president egipci Anwar el-Sadat. Amb la marxa del Sha, Carter, Sadat i Beguin van perdre al seu millor aliat a la zona i Israel va veure l'arribada de Khomeini com un obstacle per a la seva pau amb Egipte, sent la Revolució Iraniana el principal obstacle pel procés de pau.

L'excap del Mossad, Efraim Halevy, va afirmar que tot i que Israel hagués volgut acostar-se al país i intentar negociar, aquest fet era impossible ja que Khomeini havia declarat que Israel no tenia dret a existir, i per tant, no voldria acceptar cap mena de proposta del govern israelià.

Israel va percebre positivament el canvi de to de Teheran cap als estats, ja que la política exterior de l'Iran va canviar i va començar a tenir un caràcter més conciliador. Rebutjava el suposat enfrontament de civilitzacions i va promoure un diàleg entre els països.

En conseqüència, les relacions internacionals de l'Iran van millorar, exceptuant les seves relacions amb els Estats Units i alhora sostenint la seva política anti-israeliana.

Des de juny de 1981, la posició israeliana va ser la de sostenir que la implantació d'un programa militar nuclear dut a terme per un estat hostil, constitueix un “casus belli”⁹⁰ que legitima una acció preventiva. Si l'Iran es transformava en un estat nuclear, Israel podria tenir més incentius per atacar que els Estats Units. De la mateixa manera, Israel hagués pogut dur a terme un atac preventiu limitat, ja que tenia l'armament, els recursos humans i el coratge necessàries per eliminar les instal·lacions nuclears iranianes, tot i això, no va fer-ho i la situació va anar desenvolupant-se lentament durant els següents anys.

Una dècada més tard, al 1993, el primer ministre israelià, Yitzhak Rabin, va declarar per primera vegada que l'Iran era l'amenaça estratègica més gran d'Israel.

Al 2002 es va revelar l'existència de dos instal·lacions nuclears desconegudes i el primer ministre israelià, Ariel Sharon, va alertar als seus aliats, els nord-americans sobre el perill que suposava per a la seguretat dels Estats de l'Orient Mitjà el programa nuclear iranià.

L'ex-general hebreu va aprofitar l'impacte mediàtic generat durant una visita als Estats Units, per exigir el suport estratègic de l'administració Bush en cas de dur a terme un atac aeri contra les instal·lacions atòmiques de l'Iran. La seva proposta va topiar amb la rotunda negativa de la Casa Blanca i des de fa una dècada, els successius governs d'Israel tracten de convèncer a la classe política nord-americana perquè actuï d'una manera més contundent en aquest assumpte.

El president iranià Ahmadinejad, elegit al juny de l'any 2005, va contribuir a incrementar els temors israelians gràcies a les seves declaracions, durant una conferència que va anomenar “El món sense sionisme”,⁹¹ en que va afirmar rotundament que Israel havia de ser esborrat del mapa.

De la mateixa manera, el president iranià va guanyar-se l'animadversió de gairebé tot el planeta al mostrar la seva falta d'eloqüència quan durant un discurs va negar l'existència de l'Holocaust, suggerint al mateix temps la possibilitat de traslladar als israelians a Europa o a Alaska.

⁹⁰ DIPLO, B. *Casus Belli*. [en línia].

⁹¹ NUEVO DIARIO. *El Estado de Israel «debe ser borrado del mapa»* [en línia].

Per aquest motiu, aquests esdeveniments sostenen una part de les consideracions de la comunitat internacional sobre la naturalesa del programa nuclear que duu a terme el règim de Mahmud Ahmadinejad.

El mateix desembre de 2005, el primer ministre israelià, Ariel Sharon, va definir el programa iranià com una greu amenaça ressaltant que, Israel, no podia acceptar un Iran nuclear, tenint en compte que un Iran enfortit amb un arsenal nuclear podria perseguir una política delirantment agressiva.

De fet, el risc pel món àrab seria més immediat que pels Estats Units o inclús per Israel, ja que la possessió d'armes nuclears podrien provocar una sèrie d'amenaques intimidadores i podrien forçar als països àrabs a sotmetre's a les demandes de Teheran. En conseqüència, la majoria dels líders àrabs, excepte els sirians, aliat d'Iran, es van posicionar a favor de les potències hegemòniques.

Per a tots aquests països Iran es veia com una potència regional que podia arribar a desestabilitzar tota la zona a l'Orient Mitjà, el Cauques i a l'Europa Oriental si aconseguia el seu objectiu. Per aquest motiu, l'Iran nuclear representa la major amenaça d'Israel, ja que els últims míssils balístics iranians, Shahab III, presten el rang necessari per aconseguir objectius a tota la regió. Així mateix, Israel creu en el fanatisme islàmic que Teheran emana contra de la nació jueva .

El cap de la Intel·ligència i el Programa de Defensa Nacional de l'Institut d'Estudis de Seguretat Nacional (INSS) a la Universitat de Telaviv va assenyalar que l'Iran tenia 12 míssils amb un abast de 3.000 quilòmetres i amb la capacitat suficient per portar caps nuclears. Aquest fet podria afectar, ja que entra dins el radi establert, a països com Turquia, Aràbia Saudita i els Estats del Golf, així com varies bases militars dels Estats Units.

Degut a aquesta amenaça, Israel va desenvolupar un sistema defensiu, al voltant dels míssils anti-balístics, l'Arrow- 2, dissenyat per interceptar als míssils tipus Scud, tot i que aquest programa de defensa ja s'havia iniciat a finals dels anys vuitanta i estava recolzat per generoses fonts nord-americanes. D'aquesta manera, es convertia en l'únic desplegament operacional anti-missilístic al món.

A finals del 2005, Israel va llançar un míssil Arrow que va interceptar amb èxit a un míssil que simulava ser un míssil iranià. L'objectiu de la prova era expandir el rang dels míssils Arrow a una altura major i avaluar l' interferència, entre els Arrow i el sistema de míssils americà Patriot, el qual es podria arribar a utilitzar en les operacions si l'Arrow fallés el tir del seu objectiu.

A partir d'aquest moment, Israel, juntament amb la col·laboració americana, va començar a perfeccionar la seva tecnologia militar per prevenir-se d'un atac iranià si era necessari.

Fins aquell moment Israel estava en avantatge pel que feia a la carrera tecnològica de la regió, protegint-se i vulnerabilitzant a la resta del territori. Molts països a prop de Iran, com Turquia i l'Índia, van mostrar interès per comprar el sistema de defensa estratègica contra míssils balístics. I tot i que l'exportació requereix l'aprovació nord-americana, Israel podria trobar-se igualada en un futur pel que fa a sistemes antimíssils.

També és necessari recordar que Iran està vinculat estretament i proveeix material bèl·lic a agrupacions terroristes com Hamàs i el Hezbollah.

Igualment, és inevitable recalcar que Ahmad Vahidi, Ministre de Defensa del règim iranià, està buscat i designat amb l'ordre de busca i captura per l'Interpol des de l'any 2007 per estar implicat en l'atemptat contra l'Associació Mutual Israelita Argentina. Aquest atemptat es va dur a terme el 18 de juliol de 1994 a la República Argentina i va deixar 85 víctimes mortals i al voltant de 300 ferits.

De la mateixa manera és curiós apreciar que el maig del 2011, Bolívia va inaugurar una escola per forces militars i policials finançada pel règim iranià, i a la cerimònia d'obertura va assistir el ministre de Defensa iranià Ahmad Vahidi. Malgrat la seva condició com a persona buscada per la justícia, el règim bolivià li va permetre tornar a Iran.⁹²

Durant els següents anys Israel va seguir insistint amb urgència del perill que representa el programa d'enriquiment iranià i de la falta de rigorositat del règim presidit per Ahmadinejad que no obeïa cap de les obligacions que la comunitat internacional li demanava. Recordem que fins al 2008 existien quatre resolucions del Consell de Seguretat que condemnaven la manca de cooperació per part de la República Islàmica per col·laborar en les investigacions del programa d'enriquiment: les resolucions SC/1696 (2006), 1737 (2006), SC/1747 (2007), SC/1803 (2008), SC/1835 (2008).

La decisió de l'Iran d'enriquir urani al 20%, anunciada el 7 de febrer de 2010, en contra recomanació i la demanda de l'OIEA, van augmentar les sospites sobre el programa nuclear i Israel va demanar a la comunitat internacional que imposés una nova ronda de sancions més dures contra l'Iran.

⁹² EJU.TV. *Argentinos notificaron a Interpol para detener a ministro iraní Ahmad Vahidi*. [en línia]

Per Israel, que veia cada vegada amb més angoixa la situació del programa nuclear iranià, era completament necessari que la comunitat internacional actués abans que fos massa tard per frenar les ambicions iranians.

Tot i això, la primera central d'energia nuclear iranià, construïda pels russos a Bushehr, va iniciar les seves activitats el 21 d'agost de 2010, i malgrat les exigències internacionals que impedeien a l'Iran obtenir energia nuclear, Rússia l'hi va concedir el combustible.

A mitjans de setembre 2011 va ser enviat, des de la seu de la Cancelleria israeliana, un telegrama secret als ambaixadors d'Israel d'algunes desenes de capitals de tot el món, amb instruccions d'augmentar les accions diplomàtiques sobre el tema del programa nuclear a als caps diplomàtics dels països on estaven assignats, ja que el període de temps per frenar el programa nuclear de manera diplomàtica s'estava esgotant.

De la mateixa manera, es va fer públic un informe que havien rebut els ambaixadors israelians, on se'ls hi enviava informació perquè estiguessin assabentats que l'Iran havia augmentat el seu tràfic d'armes amb Síria, Hamas, la Jihad Islàmica i Hezbollah.

Dies després, els ambaixadors van rebre un altre telegrama amb instruccions per transmetre un missatge sobre el propòsit de l'Iran d'atemptar contra l'ambaixador saudita a Washington. D'aquesta manera, els EE.UU van acusar a l'Iran de preparar un complot per assassinar a l'ambaixador d'Aràbia Saudí a Washington. Tot i això, el govern de Teheran va negar qualsevol implicació.

Al 2011 Israel va amenaçar l'Iran amb llançar un atac militar contra aquest país.⁹³ Israel ja havia actuat d'aquesta manera en dues ocasions anteriors, quan havia atacat i destruït a programes nuclears enemics. El 1981 avions israelians van bombardejar el reactor nuclear iraquetà de Osirak, acabant definitivament amb les ambicions nuclears de Saddam Hussein i el 2007, van destruir un reactor nuclear a Síria, construït per Corea del Nord. Ara bé, tot i l'amenaça d'Israel, un cop ja s'havia carregat el reactor de Bushehr, qualsevol atac contra ell podia difondre deixalles radioactives per tota la regió. Per aquest motiu la tensió no va traspasar l'amenaça dialèctica.

Tot i això, segons el dret internacional qualsevol atac d'un país contra un altre sense ser prèviament atacat és il·legal, de manera que un atac preventiu per part d'Israel seria també il·legal, per molt amenaçats que es poguessin sentir pel programa iranià.

⁹³ v. Annexes 10.1 Entrevista amb Tomás Alcoverro i 10.2 Entrevista amb Mikel Ayestaran

El 2 de novembre de 2011, Benjamin Netanyahu semblava haver decidit que Israel, en solitari o amb companyia d'altres països, havia de destruir les instal·lacions nuclears iranianes. Tot i que el ministre de defensa israelià, Ehud Barak, assegurava que Israel no havia decidit encara embarcar-se en cap operació.

Quan l'OIEA va informar el 8 de novembre de 2011, que hi havia indicis que l'Iran havia mantingut fins feia poc activitats que només podien estar relacionades amb el desenvolupament d'armes nuclears, Netanyahu va fer una crida al món per prendre mesures per posar fi al projecte nuclear iranià.

Tot i això, deixant de banda el breu comunicat de Netanyahu, el govern israelià va mantenir el mutisme i Netanyahu va demanar als ministres que no fessin declaracions sobre l'informe, ja que ràpidament es va iniciar una setmana d'intensos debats a la premsa i al carrer sobre la conveniència d'un atac militar a les instal·lacions nuclears iranianes.

Els primers dies del 2012, Iran va acusar d'assassinats selectius als serveis d'intel·ligència israelians, el Mossad, recolzats pels EE.UU i per la seva banda Israel també va acusar l'Iran d'estar darrere dels atemptats fallits contra alguns dels seus diplomàtics.

El ministre israelià de defensa va assegurar al febrer de 2012 que no es podia retirar cap opció per aconseguir pressionar suficientment a Iran ja que aquest país estava determinat a desafiar el món, així doncs, va demanar que s'apliquessin sancions més estrictes contra l'Iran, i no tant sols en l'àmbit petrolier sinó també al seu Banc Central i a l'accés al sistema financer internacional.

El president Israelí, Shimon Peres, va assegurar a la conferència anual del Comitè d'Acció Política Americà – Israeliana que l'Iran no tindria mai una arma nuclear i va subratllar que els EE.UU i Israel compartien el mateix objectiu, aturar el programa nuclear de Teheran.

Figura 12. Bases americanes a la zona del Golf Pèrsic

El 7 de març de 2012 va haver-hi una reunió a Washington, anomenada “Cimera d’Iran”⁹⁴ amb el president nord-americà, Barack Obama i el primer ministre israelià, Benjamin Netanyahu, on aquest va demanar la venda de les poderoses bombes antibunker GBU-28 i de moderns avions de subministrament de combustible.

Després d’aquesta reunió, Netanyahu va tornar a Israel envoltat d’una gran quantitat de filtracions i declaracions en els medis, sobre un possible atac contra el projecte nuclear iranià. Totes aquestes filtracions es basaven en el fet que l’equipament demanat eren dos instruments bàsics perquè la força aèria israeliana colpegés de forma significativa les instal·lacions nuclears iranianes.

Tot i això, els israelians veien diversos inconvenients en un atac.⁹⁵ En primer lloc a causa de la distància entre els dos països, la recàrrega de combustible seria crítica, ja que els caces israelians no necessiten només entrar i sortir de l’espai aeri iranià, sinó que necessiten tenir prou combustible per disposar del temps suficient per dur a terme els seus objectius i fer front a qualsevol contingència que pogués sorgir durant la missió.

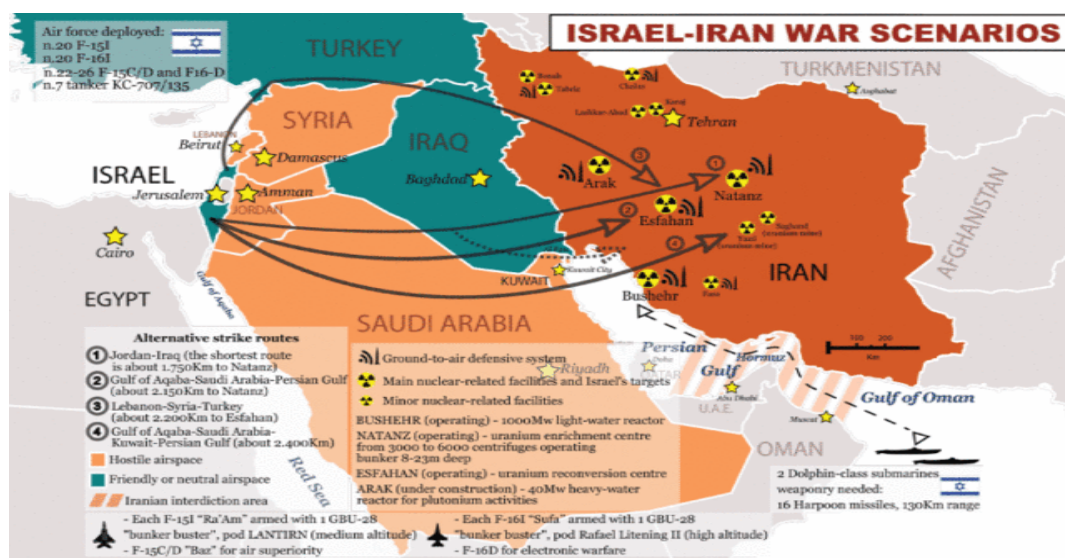

Figura 13. Escenari hipotètic d’un atac d’Israel a Iran.

El segon inconvenient seria la multiplicitat d’objectius, ja que són diversos els blancs que haurien de destruir i a aquest fet es suma que els F-15 i F-16 només poden carregar una bomba, de totes les necessàries per penetrar algunes de les instal·lacions nuclears iranianes que es troben enterrades sota terra.

⁹⁴ EMERGUI, S. *Tras la “cumbre sobre Irán”: Netanyahu pide a Obama potentes bombas antibunker y aviones cisterna*. [en línia].

⁹⁵ ITONGADOL: Experto: “Un ataque israelí a las instalaciones nucleares de Irán sería una locura” [en línia].

A més, cal tenir en compte que segurament és toparien amb la força aèria iraniana, que si bé tecnològicament és inferior, provoca un major grau de complexitat en l'atac.

I el tercer inconvenient és la naturalesa dels objectius, algunes de les instal·lacions nuclears estan enterrades sota terra o dins de muntanyes, és per això que es necessiten bombes especials amb capacitat de penetració, com les GBU-28 nord-americans.

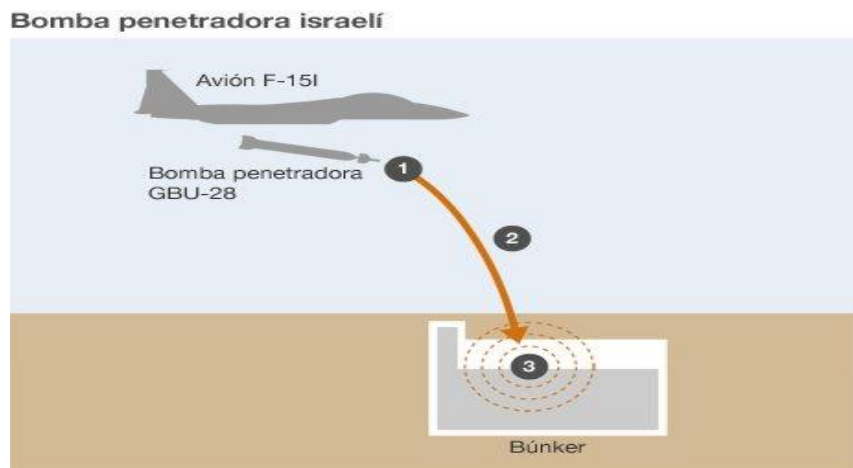

Figura 14. *Avi3 F-15 amb capacitat per transportar una bomba GBU-28 per poder penetrar en les instal·lacions nuclears subterrànies.*

Per tant, un atac totalment efectiu d'Israel seria molt incert i insegur i per aix3 va demanar als Estats Units avions cisternes i bombes GBU-28, petici3 que els Estats Units va acceptar.

Poc despr3s, el 22 de maig, l'OIEA i l'Iran van arribar a un principi d'acord per resoldre els dubtes sobre la naturalesa del programa nuclear iranià, d'aquesta manera, es van preveure els pilars d'una nova etapa negociadora on es trobaria el compliment per part de l'Iran dels seus compromisos com a pa3 signant del TNP, conjuntament amb el dret que l'Iran pogu3s disposar d'un programa civil d'energia at3mica.

No obstant aix3, el ministre de Defensa israelià va expressar l'escepticisme de l'3xit de les negociacions a l'hora de limitar les ambicions nuclears de Teheran i va denunciar que la paralitzaci3 que havien patit les negociacions els havia perm3s als iranians m3s temps per enriquir urani.

Un mes més tard, el diari The Washington Post va publicar que els Estats Units i Israel havien desenvolupat conjuntament el virus informàtic *Flame*^{96 97} per recollir informació clau sobre les instal·lacions nuclears iranians. Els detalls que estaven apareixent sobre aquest virus aportaven noves pistes sobre el que veia com la primera campanya de ciber-sabotaje contra un adversari.

Segons un antic funcionari dels serveis d'intel·ligència dels EE.UU, aquests virus, com el *Flame* i *Stuxnet*, són elements d'un atac més ampli que encara continua avui en dia per intentar aturar el programa nuclear.

L'intent de retardar el programa nuclear de l'Iran utilitzant els ciberatacs va començar a mitjans la dècada del 2000, durant el mandat del president Bush.

El secretari de Defensa dels EEUU, després d'una reunió l'1 d'agost de 2012 amb el primer ministre israelià, va assegurar que no permetrien que Iran desenvolupés armament nuclear i que estaven volcats en considerar totes les opcions per assegurar que això no succeís. La visita tenia com a tema central, els suposats avantatges d'una ofensiva armada d'Israel contra el programa nuclear iranià, per la qual cosa, es va declarar que era necessari esgotar tots els esforços pacífics i diplomàtics abans de recórrer a les opcions militars.

Obama va subscriure el 10 d'agost de 2012, una llei aprovada pel congrés uns dies abans, que estipulava introduir sancions contra les companyies i les persones que cooperessin amb les autoritats de l'Iran en l'extracció d'urani, venent, llogant o concedint a Iran vaixells cisterna per transportar petroli o assegurant la companyia National Iranian Tanker. De la mateixa manera, estipulava sancionar la violació dels drets humans a l'Iran. Després de l'aprovació d'aquesta llei, Netanyahu va comentar que les sancions tindrien un major impacte en l'economia iraniana, tot i que fins ara les sancions no havien estat tant efectives com esperaven.

El tema del programa nuclear va començar a tensar les relacions entre els EE.UU i Israel, ja que segons la portaveu del Departament d'Estat nord-americà, no era útil posar terminis d'una manera o fixar cap mena de línia vermella.

En canvi, Netanyahu es mostrava partidari d'establir clares línies vermelles que Iran no pogués traspasar i la superació de les quals, desencadenaria en un atac militar contra les instal·lacions nuclears iranians.

⁹⁶ NAKASHIMA E., MILLER G. *Israel developed Flame computer virus to slow Iranian nuclear efforts, officials say.* [en línea]

⁹⁷ VALENZUELA J. *Virus Flame: la primera bomba atòmica de la ciberguerra.* [en línea]

Per aquest motiu, Netanyahu era partidari de proposar aquestes línies vermelles⁹⁸, ja que suposava que l'existència d'aquests límits suposaria una menor possibilitat d'un conflicte.

A causa de la posició dels EE.UU, el primer ministre israelià va criticar implícitament al país americà dient que qui rebutjava una proposta de línies vermelles davant d'Iran no tenia el dret moral d'advertir a Israel. Segons Netanyahu, si l'Iran era conscient que no existien línies vermelles, continuaria amb el seu programa sense cap mena de preocupació fins aconseguir la capacitat de fabricar armes nuclears.

El president dels EEUU, Barack Obama, va telefonar el 11 de setembre al primer ministre israelià per parlar de la suposada amenaça nuclear de l'Iran, en el marc de les seves contínues consultes bilaterals. Durant la trucada telefònica, els líders van discutir aquest tema i l'estreta cooperació envers a l'Iran i altres assumptes de seguretat. Tant Obama com Netanyahu van reafirmar que estaven units en la seva determinació de prevenir que l'Iran obtingués una arma nuclear i van acordar continuar les seves consultes.

Durant la primera jornada dels debats de la 67° Assemblea General de l'ONU, el 26 de setembre de 2012, el president Ahmadinejad va escometre contra Israel, ja que es va referir a aquest país com un país de sionistes incivilitzats, per haver amenaçat a l'Iran amb una acció militar que demostrava la carrera armamentística i d'intimidació que duïen a terme les potències hegemòniques. Tot i això es va dirigir en un to més suau, i fins i tot més conciliador que en altres ocasions, ja que parlava també com a representant del Moviment dels No Alineats, i no va parlar més de les tensions amb Israel, ni va esmentar la polèmica al voltant del programa nuclear.

Per una altra banda, Netanyahu, va assegurar a l'Assemblea General, que ja era massa tard per aturar l'amenaça que plantejava Iran pel món, ja que segons va demostrar amb un diagrama, Teheran podria tenir suficient urani enriquit per aconseguir un arma nuclear abans de l'estiu del 2013.

⁹⁸ BENHORIN Y. *Netanyahu en ONU: Líneas rojas previenen guerra*. [en línea]

Il·lustració 8. *Netanyahu mostra els gràfics sobre la situació de l'urani enriquit a l'Iran*

Aquestes línies vermelles eren la solució pacífica que proposava Israel ja que, de moment, la diplomàcia no havia funcionat, ja que Teheran l'havia utilitzat per guanyar temps i avançar el seu programa nuclear, i les sancions més severes tampoc havien aconseguit aturar el programa nuclear iranià.

Segons el primer ministre israelià, era necessària construir un límit que Iran no pogués sobrepassar ja que si no ho feien així i Iran accedia a un arma nuclear, es causarien els mateixos efectes Al Qaeda posseís aquest tipus d'armes.

Aquestes línees vermelles eren la solució pacífica que proposava Israel, ja que, per el moment, segons Netanyahu, les línees vermelles no conduïen a la guerra sinó que la preveïen, de la mateix manera que les línees vermelles de la OTAN van mantenir la pau a Europa casi al voltant de mig segle i també com aquestes van evitar un conflicte durant el mandat del president nord-americà John F. Kennedy, durant la Crisis dels Míssils de Cuba del 1962.

D'aquesta manera Netanyahu va tornar a marcar distàncies amb Estats Units, ja que el president Obama va aclarir que no era partidari de fixar ultimàtums.

A principis d'octubre, els analistes veien que el marge perquè els europeus aconseguissin posar-se d'acord sobre una nova ronda de sancions per un dels problemes que ni tan sols els israelians tenien clar, com aconseguir que aquestes acabessin afectant no només a l'economia o la política, sinó també al programa nuclear iranià, ja que fins aquell moment les sancions havien tingut un impacte en l'economia del país, però malauradament no havien afectat al programa nuclear.

Israel va entendre que no podia comptar amb Washington per dur a terme un atac militar, almenys de moment, ja que el president nord-americà estava centrat en la seva campanya de reelecció, i per aquest motiu continuava discrepant amb Netanyahu sobre la suposada urgència d'una agressió militar.

Per això, mentre els nord-americans triaven el seu nou president el mes de novembre de 2012, i a l'espera que el nou ocupant de la Casa Blanca prengués possessió i decidís quina seria la seva estratègia pel que fa al programa iranià, Netanyahu va optar per centrar la seva atenció a Europa per augmentar la pressió.

D'aquesta manera, el primer ministre israelià té previstes dues trobades amb els caps de govern d'Itàlia i d'Alemanya durant les pròximes setmanes, a finals de desembre, on tractaran una bona part de la qüestió iraniana.

L'intervenció de Netanyahu davant l'assemblea general de l'ONU va ser, precisament, l'escenificació del canvi de posició israeliana. Per això, tant els polítics com els analistes coincideixen que Israel va deixar clar que no hi hauria un atac unilateral israelià abans de les eleccions nord-americanes i com a mínims fins la primavera de 2013.

Tenint en compte la situació política internacional, el primer ministre va optar el 9 de Octubre per avançar les eleccions, per reafirmar la seva posició de força i poder davant Iran i també per dur a terme uns complicats pressupostos generals.

D'aquesta manera, si aconseguia confirmar el seu lideratge en els pròxims comicis, Netanyahu tindria més suport electoral per embarcar-se en una possible operació militar en contra de l'Iran. Les eleccions, previstes inicialment per a octubre de l'any que ve, es celebraran entre gener i febrer de 2013.

D'altra banda, l'exèrcit israelià va realitzar el 21 de octubre un simulacre d'alerta per un terratrèmol i la major maniobra de defensa aèria de la seva història en col·laboració amb els Estats Units, la qual es va iniciar el 18 d'octubre.

El simulacre de terratrèmol, realitzat perquè es troba a la falla Sirià-Africana encara activa, conegut com a Punt de Inflexió 6, tenia com a objectiu examinar el temps de reacció i l'estratègia que havia de seguir la població i els especialistes, davant un possible moviment sísmic de gran magnitud i violència.

Fins i tot, els responsables de l'assaig treballaven tenint en compte una hipotètica xifra de 7.000 morts provocats per aquest desplaçament tectònic.

El Front Nacional, responsable d'emetre alertes al llarg de l'assaig, la primera al matí i la segona a la tarda, en ràdio i televisió, tenien l'objectiu d'ensenyar a la població com actuar en el cas d'un sisme. D'aquesta manera, va informar que es tractava d'una oportunitat perquè la població i les autoritats locals es prepararessin davant d'una emergència que pogués aparèixer completament per sorpresa en el panorama nacional.

D'altra banda, més d'un miler de soldats israelians participaven en les maniobres de defensa aèria conegudes com "Desafiament Auster 12" ("AC12" Austere Challenge 12), exercici conjunt entre l'Exèrcit d'Israel i el Comandament Europeu dels Estats Units.

L'exèrcit d'Israel garanteix en el seu comunicat oficial que aquests exercicis no eren cap mena de resposta a esdeveniments específics que tenen lloc a la regió, com podrien ser el conflicte a Síria i el programa nuclear de l'Iran. Per aquest motiu, els comandants nord-americans i israelians a càrrec de l'exercici havien negat que l'AC12 fingís operacions de defensa contra un atac a Israel per part de l'Iran i dels seus aliats.

Aquests simulacres i maniobres es tractaria de l'escenari més funest que el servei d'intel·ligència israeliana preveuria en el cas que el primer ministre afirmés l'ordre de bombardejar les instal·lacions nuclears de l'Iran, una opció que després de mesos d'amenaques verbals, semblava que havia quedat desplaçada a causa de la oposició dels EE.UU i a la recent convocatòria d'eleccions anticipades a Israel.

El general de la brigada israelià, Nitsán Nuriel, a càrrec de la seva organització, va explicar que els exercicis contemplarien un escenari d'amenaques des de tots els fronts i que cadascú podia extreure el missatge que volgués.

D'aquesta manera s'entén que els simulacres dels terratrèmols, juntament amb les maniobres aèries de defensa, que van coincidir durant uns dies, van habitar a la població a la situació que podien viure en cas d'un atac iranià o d'un enfrontament directe entre els dos països.

D'aquesta manera, els ciutadans es van veure exposats a les sirenes d'alerta que avisaven a la població de situar-se en un refugi, en el mateix moment, els medis explicaven com havien d'actuar en cas d'una situació de perill d'aquelles característiques i es van acostumar al soroll que provocaven les maniobres aèries. Per altre banda, el govern va poder perfeccionar el seu pla d'actuació davant qualsevol situació adversa.

5.1.3 Tensions amb el Regne Unit.

Un altre dels països que més s'ha manifestat contra el programa nuclear iranià és el Regne Unit. La relació ha estat tan tensa i distant que un grup de 200 iranians van substituir la bandera del Regne Unit per la bandera iraniana a l'ambaixada britànica a l'Iran al 2011. Aquest incident va provocar la retirada immediata del personal d'aquesta ambaixada a l'Iran, trencant de forma definitiva les negociacions entre els dos països.

L'enviament a l'estret d'Ormuz de varis vaixells de guerra va reafirmar la profunda crisi diplomàtica entre els dos països. Tot i això, a l'octubre del 2012, el govern del Regne Unit va rebutjar una acció militar a curt termini contra Iran.

També és important evidenciar que l'enviament d'unitats militars a Iran, s'ha unit a la crisi econòmica britànica, provocant el desprestigi del govern i el rebuig de la població .

5.1.4 Sancions de la Unió Europea pel programa nuclear iranià.

El 14 de novembre de 2004, el cap negociador iranià va anunciar l'aturada temporal i acceptada del programa nuclear, tot i que cal aclarir que l'enriquiment d'urani no és una violació del TNP, a causa de les pressions rebudes pel UE-3, És a dir, el Regne Unit, França i Alemanya. Des d'un inici es va entendre que aquesta suspensió s'havia dut a terme per aconseguir el vistiplau del bloc occidental i per això l'Iran va voler renegociar els termes del seu acord amb la UE per excloure uns equips que utilitzava en el desenvolupament del seu programa, que s'incloïen en aquest acord, tot i que quatre dies més tard es va abandonar la sol·licitud..

Al 8 i 10 d'agost de 2005, el govern iranià va reiniciar el seu programa, cinc dies després de l'elecció de Mahmud Ahmadinejad com a president, i aquest fet va provocar la insistència permanent que va dur a terme l'Unió Europea perquè l'OIEA passés el cas del programa nuclear de l'Iran al Consell de Seguretat.

No va ser fins quasi un any després quan l'Iran va confirmar oficialment que havia reprès les activitats nuclears a la planta de Natanz, les quals havia suspès de forma voluntària anteriorment per facilitar el diàleg amb l'Unió Europea.

Data	Sanció	Anotacions
Febrer 2007	Gairebé igual que la resolució 1.737. Afegeix sancions econòmiques a una desena d'empreses iranianes	Disposició a continuar amb les negociacions
Abril 2007	Aprovació del reglament com a base de l'implantament de les sancions de la ONU. Congelació béns de persones i organitzacions implicades en el programa nuclear iranià.	

Juny 2008	Impediment per realitzar activitats econòmiques dins el territori. Congelació dels béns que es trobessin a la UE. Prohibició per entrar a països europeus de persones afectades.	Incloïa el principal banc iranià, el Banc Melli
Novembre 2011		Preocupació informe OIEA. Anuncien la possibilitat de noves sancions si l'Iran no coopera.
Desembre 2011	Firma sancions que afecten al sectors financers, energètics i de transport.	Preparació de sancions als sectors petrolífers i financers iranians.

Gener 2012	Embargament dels productes petrolífers procedents d'Iran	Principi d'acord per congelar una gran part dels actius del Banc Central Iranian. -Iran reclama explicacions. Austràlia es suma a la iniciativa europea. Suspensió per part d'Iran de continuar amb les exportacions de petroli a França i el Regne Unit
Març 2012	Aproven sancions més dures i llargues contra 17 persones considerades de violar els drets humans a l'Iran.	
Juliol 2012	Entra en vigor l'embargament de petroli iranià.	
Octubre 2012	Noves sancions contra el sectors bancari, industrial i de transport marítim- Es veten les transaccions financeres.	Canvi significatiu de l'actuació europea amb mesures més severes. Amenaça de noves sancions si Iran no negocia.

5.1.5 Resolucions del Consell de Seguretat de la ONU.

Des de l'abril de 2005, quan l'Iran va anunciar que posaria en marxa la conversió d'urani a la central d'Isfahan, el Consell de Seguretat ha adoptat sis resolucions en contra d'Iran a causa del programa nuclear iranià:

- Resolució 1.696, 31 de juliol de 2006: El Consell de Seguretat de les Nacions Unides va adoptar la resolució 1.696 reclamant que l'Iran suspengués l'enriquiment d'urani i les activitats relacionades, incloent-hi totes les investigacions. La data límit fixada perquè Iran respongués a les reclamacions de la ONU era el 30 d'agost del 2006.
- Resolució 1.737, 23 de desembre de 2006: Davant l'incompliment per part de l'Iran de les exigències de la resolució de l'OIEA, el Consell de Seguretat de la ONU va emetre aquesta resolució, on va imposar sancions econòmiques a l'Iran i va prohibir als estats membres de la ONU que subministressin materials o tecnologia que es poguessin fer servir al programa nuclear iranià.
- Resolució 1.747, de 24 de març de 2007: El Consell va prendre noves restriccions en qüestions essencials com l'armament, on s'incloïen les prohibicions d'exportar armament i les sancions financeres, on executava una restricció de les relacions financeres del govern iranià amb altres estats o entitats financeres internacionals.
- Resolució 1.803, 3 de març de 2008: La resolució va ser aprovada pel Consell de Seguretat amb 14 vots a favor i un en blanc. Aquestes sancions havien estat redactades pel bloc UE-3 (Regne Unit, França i Alemanya). Aquestes prohibien viatjar a l'estranger a les persones relacionades amb el programa nuclear iranià. També vetaven les negociacions comercials amb Iran, pel que feia a productes de doble ús, és a dir, que es podien utilitzar militarment i civilment.
- Resolució 1.835, 27 setembre 2008: El Consell de Seguretat va dur a terme, unànimement, la resolució per reafirmar les seves resolucions anteriors sobre l'Iran i demanar el compliment total per part de la República Islàmica de l'Iran. Va reafirmar les seves prèvies resolucions, tot i que no en va adoptar de noves.

- Resolució 1.929, 9 juny 2010: Es dur a terme amb l'abstenció del Líban, els vots en contra del Brasil i Turquia i els vots favorables de la resta dels membres permanents i no permanents del Consell. Aquesta resolució va promoure l'expansió de l'embargament d'armes i de les restriccions aplicades a la banca i a les empreses de transport relacionades amb les activitats de proliferació nuclear davant el reiterat incompliment per part de l'Iran de les disposicions de les resolucions prèvies, que pretenien garantir la naturalesa pacífica del programa nuclear de la República Islàmica.

La resolució conté com annexes les quatre rondes de sancions imposades anteriorment, així com les mesures que disposaven aquestes resolucions i que afectaven a 41 entitats i individus, incloent a personal científic i empreses vinculades als Guardians de la Revolució Islàmica, la indústria de defensa, la banca i el transport.

Il·lustració 9. *Consell de Seguretat de les Nacions Unides*

5.2 Països a favor del programa nuclear d'Iran

5.2.1 Iran –Rússia: De la lluna de mel al recel i la distància.

Històricament, les relacions entre Iran i Rússia s'han caracteritzat per ser econòmiques, territorials i políticament tenses. Durant el regnat de l'últim Sha, Reza Pahlavi, Iran es va convertir en un aliat important dels Estats Units en la seva política de contenció enfront de la Unió Soviètica. Al finalitzar la revolució islàmica de 1979, va ajuntar-se, durant deu mesos més amb l'invasió soviètica d'Afganistan, on la URSS va ser el principal proveïdor d'armament a l'Iraq durant la guerra que va tenir contra l'Iran, entre 1980 i 1988. Aquests fets van fer que les relacions continuessin sent tenses i això no va facilitar un apropament entre ambdues nacions.

Després de la mort del aiatol·là Khomeini, un anticomunista declarat, va haver-hi la retirada soviètica d'Afganistan i finalment quan la URSS es va col·lapsar, les relacions entre els russos i els iranians van iniciar una nova etapa.

Els líders iranians van optar per abandonar qualsevol tendència a l'aïllament i van emprendre una política exterior basada en un enfocament pragmàtic de les relacions internacionals. Conscients de les seves limitacions, a causa de l'embargament que patien per part dels nord-americans, els líders iranians van reconèixer que com que no tenien la capacitat suficient per enfrontar-se a l'hegemonia russa, podien treure més profit d'una actitud conciliadora i cooperativa amb aquest país.

Les relacions entre els dos països van començar a millorar durant el mandat de Gorbtxov⁹⁹, durant el qual, el règim soviètic va començar a vendre armes a la república islàmica, que aleshores, després de la Revolució Islàmica, es trobava totalment aïllada dels altres països. Durant aquest període es van signar diversos contractes relativament importants que van generar un destacat moviment d'armes entre els països, com era el cas d'avions, tancs, vehicles blindats, sistemes antiaeris i submarins.

Al 1995, Rússia va signar un acord amb els EEUU, segons el que renunciava a la venda d'armes a l'Iran i, per aquest motiu, durant la segona meitat dels anys noranta, les relacions comercials de caràcter militar i tecnològic que mantenien Iran i Rússia van desaparèixer.

⁹⁹ Gorbtxov: Mikhaïl Serguèievitx Gorbtxov va ser president de la Unió Soviètica entre 1989 i 1991. Va conduir al país a la fi de la guerra freda i va ser guardonat amb el Premi Nobel de la Pau.

Iran representava per a Rússia, no només un veí amb el qual compartia problemes , sinó també un aliat estratègic i un mercat exterior productiu i rentable pel país.

D'una banda, el país musulmà es veia com el país idoni per aconseguir beneficis econòmics a partir del comerç d'armes i el subministrament de tecnologia i, per altra banda, s'apreciava a Iran com un soci apropiat per ampliar les seves ambicions geopolítiques. D'aquesta manera, Rússia aconseguia contrarestar el poder dels EE.UU.

Després de vairs anys des de la fi de la Guerra Freda, els russos volien recuperar la imatge d'una gran potència i, per altra banda, els aiatol·làs iranians volien convertir-se una potència regional emergent. Per aquest motiu, el règim iranià es va convertir, especialment, després de la dissolució de la Unió de Repúbliques Socialistes Soviètiques, en un punt essencial de l'estratègia russa. Per això, veien a aquest país com un aliat potent davant la seva esfera d'influència naturals de poder, Euràsia

Amb l'arribada del president Putin a la presidència russa, es va desfer l'acord amb els EE.UU i van començar a indagar noves opcions de venda amb Iran, com era el cas dels sistemes antiaeris de curt i mig abast que serien instal·lats al país durant l'any 2006. Per Iran, aquests sistemes antiaeris eren de vital importància, tant per la seva defensa, ja que tenia molt recent les experiències viscudes durant conflictes bèl·lics d'Afganistan i d'Iraq, com per salvaguardar les centrals nuclears de qualsevol tipus d'agressió externa. Així doncs, el proveïment d'armes a Iran concedia a Rússia una situació addicional tant de cooperació com de pressió sobre l'Iran.

Un dels vincles més importants entre Rússia i l'Iran era el de l'energia nuclear.

És necessari recordar que la construcció de la central nuclear de Bushehr va començar al 1975 amb la col·laboració de diverses empreses alemanyes, però a causa de la Revolució Islàmica, les obres es van paralitzar i van quedar aturades durant els anys següents. Va ser aleshores quan l'empresa russa, Atomstroieksport, va responsabilitzar-se de la finalització de la construcció de la planta nuclear, a partir d'un contracte que es va signar al 1995.

Tres anys més tard, al 1998, l'Iran i el Ministeri per a l'Energia Atòmica de Rússia van acordar cooperar en l'ús de energia atòmica que tingués finalitats civils. El desenvolupament de les obres es va retardar molts anys per raó de diversos problemes tècnics i financers que van impedir un a major rapidesa durant la construcció, tot i que, d'altre banda, la pressió política de diversos països occidentals també va afectar al rendiment de les empreses russes que duïen a terme les obres de la planta de Busheher.

Aquestes pressions van derivar en unes declaracions dutes a terme pel director de la IAEA, Mohammad Al-Baradei, al 2004, on va argumentar que la construcció del reactor de Bushehr no es tractava d'un assumpte internacional, ja que era un projecte conjunt entre l'Iran i Rússia i que tan sols s'estava construint per produir energia nuclear d'ús civil.

La central nuclear de Bushehr constituïa l'inici d'un ambiciós programa nuclear de desenvolupament d'energia nuclear i segons aquest programa, el govern iranià es plantejava construir 20 centrals nuclears més entre els proper 15 anys. En termes econòmics, el programa pretenia eliminar les importacions d'energia que realitzava en aquells moments. Pel que fa als assumptes polítics, el règim volia mostrar la seva superioritat i la seva força militar aconseguint energia nuclear. Tot i això, cal esmentar que el preu de cadascuna de les noves centrals tenien un pressuposat d'entre un 20% i un 30% menor que el corresponent a la central de Bushehr.

Tot i aquest clima de benestar i confiança entre els dos països, l'arribada d'Ahmadinejad a la presidència d'Iran al 2005, va provocar una sèrie de preocupacions per part de Rússia, respecte a les actuacions que duria a terme l'Iran amb el seu programa nuclear. D'aquesta manera, diversos funcionaris russos van manifestar la desaprovació respecte les declaracions realitzades per Ahmadinejad que feien referència a Israel i al holocaust.

Tot i això, el 2006, el president Vladímir Putin va confirmar que Rússia mantenia unes relacions excel·lents amb Iran i que aquest país havia estat el seu aliat al llarg de la història, i que s'havia de tenir en compte que les seves relacions havien evolucionat ràpidament durant els últims anys d'una forma molt beneficiosa pels dos països.

Pocs mesos abans d'aquestes declaracions, Rússia va establir una resposta diplomàtica per assegurar el benestar de les relacions amb l'Iran, signant, d'aquesta manera, un acord on Rússia accedia a facilitar el combustible necessari per la central de Bushehr, sempre i quan, un cop utilitzat aquest combustible, es tornés a enviar a Rússia. L'aparició de nous contractes per a empreses russes.

Un dels problemes més importants que es va presentar en les relacions entre Rússia i l'Iran, referent al programa nuclear, va ser el fet que Rússia recolzava el programa nuclear iranià, sempre i quan aquest es desenvolupés en un àmbit civil. Però denegava el seu suport a un programa amb finalitats militars.

La part civil podria significar per a Rússia l'obtenció de grans beneficis econòmics pel proveïment de combustible nuclear, així com per la construcció dels reactors per les centrals nuclears. D'altra banda, l'avversió nuclear amb fins militars es devia a diverses raons. Per una banda, hi havia raons geoestratègiques, ja que Rússia no volia que governés una república que posseís míssils atòmics, ja que en un moment donat, aquests podrien arribar a la zona sud de Rússia. D'altra banda, la dotació de míssils atòmics concedirien a l'Iran nous mecanismes de pressió dins de dues àrees, la divisió del Mar Caspi i la lluita d'influències al sud del Caucas, on hi havia un conflicte d'interessos on participava Rússia.

Per una part, la posició inicial russa davant la situació iraniana va ser dubitativa ja que no volia perdre l'oportunitat de efectuar el contracte per construir la central de Bushehr. No obstant això, durant els anys següents, Rússia va endurir la seva posició, a causa de les pressions nord-americanes que el govern rus rebia constantment.

Tanmateix, la relació amb Iran no es va tensar en cap moment, tenint en compte que fins que no es demostrés el contrari, el programa iranià tan sols tenia propòsits civils.

Es important tenir en compte que les condicions de tensió i preocupació podien limitar el desenvolupament dels beneficis que Rússia pretenia obtenir a partir de les seves relacions amb l'Iran. Per això, va aclarir quina era la seva posició dins la situació, així doncs, Rússia va anunciar que el país pretenia que l'Iran col·laborés amb l'OIEA i aclarís tots els aspectes del programa atòmic i les qüestions que poguessin sorgir per part d'altres països.

Al 2006, el Consell de Seguretat va aprovar la Resolució 1.737 que imposava les primeres sancions contra Iran. Aquestes sancions tant sols tenien un caràcter econòmic i per això Rússia va decidir donar suport a aquestes sancions, ja que es va acordar que la central de Bushehr no s'inclouria dins les sancions. L'any següent, el Consell de Seguretat de l'ONU va adoptar la resolució 1.747 que imposa noves sancions, les quals van ser aprovades unànimement pels 15 països membres, incloent-hi Rússia, que suposaven la congelació de fons a empreses i a persones implicades en el programa nuclear iranià i quedaven prohibides les vendes d'armes a l'Iran, així com al subministrament de material nuclear.

Al mateix 2007, es va signar un nou acord entre Rússia i l'Iran on aquest es comprometia a compensar econòmicament a Rússia pel sobrecost que havia hagut durant les obres. Pocs mesos més tard es va iniciar el lliurament del combustible nuclear de Rússia a l'Iran, i la central nuclear de Bushehr va començar a aportar electricitat a la xarxa elèctrica nacional 4 anys més tard, al 2011, sent inaugurada oficialment el 12 de setembre amb les assistència a la cerimònia de Serguei Shmatkó, ministre rus d'energia.

Un dels principals elements de la política exterior russa era el reforç del règim de la no proliferació, d'acord amb el que especifica el Tractat de No Proliferació. El rebuig de les resolucions per part de Rússia, que té dret de veto, relacionades amb Iran, suposen un rebaixament de l'autoritat de l'ONU. Tot i això, si no s'aconsegueix que l'Iran abandoni les seves aspiracions nuclears, altres països de la zona podrien començar a desenvolupar els seus propis programes nuclears i, en aquest sentit, Rússia, havia de mostrar una certa preocupació ja que es troba dins del radi d'amenaça, en cas d'un atac militar o nuclear a la zona de l'Orient Mitjà. D'aquesta manera es creu que Rússia té els suficients enllaços polítics i econòmics amb l'Iran com per aprofitar la seva influència per persuadir a l'Iran que renunciï a les seves aspiracions nuclears

Al 2008, el Consell de Seguretat de les Nacions Unides va firmar una resolució, que reafirmava la necessitat que l'Iran abandonés l'enriquiment d'urani, però no imposava cap nova sancions i per aquest motiu Rússia va tornar a recolzar la resolució.

Ja al 2009, els Estats Units, Gran Bretanya, França, Alemanya, Rússia i Xina van proposar a Iran un acord de doble suspensió, que preveia que si Iran acceptava suspendre l'enriquiment d'urani no s'aplicarien sancions addicionals en contra del país.

Tot i això, no es va tenir en compte en aquesta proposta el fet que, tot i que l'enriquiment d'urani pot facilitar la producció d'energia militar, el reactor iranià d'aigua pesada ubicat a Arak també consta de la capacitat necessària per produir el plutoni requerit per desenvolupar a una bomba nuclear.

Tot i això la proposta no es va acceptar i pocs mesos després, diversos diplomàtics dels es van reunir a Alemanya amb l'objectiu d'estudiar la possibilitat d'imposar una nova ronda de sancions per part de l'ONU contra la República Islàmica d'Iran.

D'altra banda, Iran seguia rebutjant les propostes occidentals, i així ho va fer a l'octubre del 2009, després que se l'hi proposés l'enriquiment d'urani en un altre país, quan va respondre que necessitaven combustible nuclear fresc per a un reactor a Teheran i per això no podien accedir a l'enviament de l'urani de d'algunes reserves de Rússia o França.

D'aquesta manera, veient la poca col·laboració d'Iran, el president Dmitry Medvedev, va anunciar conjuntament amb Barack Obama, que si l'Iran no donava unes respostes més clares a les preguntes sobre el programa nuclear, tant Rússia com els Estats Units podrien considerar altres opcions de negociació. Així doncs, ambdues parts van estar en desacord amb la velocitat a la qual anava progressant el programa nuclear.

Tot i aquestes declaracions Rússia s'ha oposat a diverses sancions en contra del país i varis oficials iranians han arribat a confiar en Moscou per continuar amb el seu programa nuclear.

D'altre banda, alguns analistes opinaven que Iran podia cooperar amb Rússia i Xina, ja que no constava de cap altre país entre les grans potències. No obstant això, Rússia sempre ha donat prioritat a Occident pel que fa a les relacions internacionals, i quan ha estat necessari, no ha dubtat en sacrificar els interessos nacionals de l'Iran per aconseguir els seus propis interessos. Per aquest motiu ha tractat d'allunyar-se de les propostes internacionals, sense aclarir la seva posició i, al mateix temps, ha tingut en compte el suport que Iran li ofereix en un panorama internacional, per dissuadir a les potències occidentals en alguns assumptes relacionats amb les represàlies contra Iran. Tot i això, si en qualsevol moment la seva posició acabés distanciant-se molt del caràcter que prenguessin les potències occidentals, Rússia abandonaria el seu suport a l'Iran i refaria la seva actitud, apropant-se de nou a les opinions occidentals, ja que políticament li convé més mantenir una bona relació amb Occident en comptés d'Iran.

Segons els analistes, l'aprovació russa de tres resolucions del Consell Nacional contraries als interessos iranians i que s'avenen a transferir el cas del programa nuclear iranià a l'Agència d'Energia Atòmica del Consell de Seguretat, evidencia aquest punt de vista, al mateix temps que Rússia proposava que l'Iran havia de revisar les seves relacions internacionals amb altres nacions i intentar establir llaços més amistosos amb altres potències mundials.

A partir d'aquest moment es va evidenciar una nova fase entre les relacions russes i iranians ja que Rússia no havia cooperat amb Iran sobre la determinació legal de l'explotació de petroli i gas al mar Caspi i, contraposadament havia establert acords bilaterals amb altres estats on refusava l'invitació d'Iran a la cimera d'estats del Litoral Càspia a Kazakhstan.

Així mateix, encara no s'havien dut a terme els acords establerts entre els dos països segons els quals Rússia oferiria cooperació tècnica i militar, particularment amb el lliurament de 300 sistemes de míssils a l'Iran.

D'aquesta manera, oficials iranians van recriminar el comportament de Rússia, concretament referint-se a la feblesa que demostrava el país davant les pressions dels Estats Units i Israel i van advertir a Moscou que si no canviaven la seva actitud podien arriscar-se a perdre la confiança iraniana.

A finals del 2009, Rússia va proposar la construcció d'un centre internacional d'enriquiment d'urani. El consorci estatal rus Atomenergoprom va explicar en un comunicat, que aquesta planta, que podria ser construïda per la companyia russa Tejsnabexport i la kazakh Kazatromprom, podria estar acabada cap el 2017.

Segons els russos, les instal·lacions treballarien sota la supervisió de l'OIEA, i permetrien als estats interessats exercir el seu dret, sense discriminacions i amb garanties, a accedir als beneficis de l'energia nuclear. Així doncs, aquesta proposta va significar un oferta per les autoritats iranianes, a canvi que aturessin les seves activitats d'enriquiment.

Malauradament, Iran va rebutjar l'oferta, fet que va incrementar els dubtes sobre les intencions del règim iranià. D'aquesta manera, es va extreure que el control de la producció d'urani unit a la capacitat d'enriquiment d'aquest era un factor rellevant en les relacions internacionals amb el país, el que va provocar una major desconfiança envers les activitats iranianes.

Al febrer del 2010, Rússia va congelar el lliurament d'armes a Iran, basant-se en la seva obligació a complir les sancions internacionals que s'havien dut a terme contra Teheran. Així, va aconseguir temps per concretar que Moscou s'abstindria d'expedir a l'Iran els sistemes S-300 que aquests requerien i que havien demanat. Tot i això, Rússia no havia canviat la seva política respecte les sancions encara que es seguia creient que Iran havia de cooperar més activament amb l'OIEA.

Un mes més tard, la secretària d'Estat Hillary Clinton, durant una visita a Rússia, va criticar durament els plans de Moscou per construir una nova central elèctrica nuclear a l'Iran. S'ha de tenir en compte que Rússia i els EE.UU han estat a prop de signar un nou tractat de desarmament nuclear però la posada en funcionament d'un reactor nuclear va provocar un gran desacord.

Clinton considerava que aquesta decisió era prematura ja que encara no es tenien les garanties suficients el programa nuclear iranià, i Putin va recordar que l'acord de construir el reactor s'havia firmat 15 anys enrere, tot i que no s'havia realitzat a causa de retards tècnics.

El 25 març de 2010, els EEUU, Gran Bretanya, França i Alemanya van iniciar diverses converses amb Xina i Rússia sobre un esborrany de proposta, realitzat pels EE.UU per implantar noves de sancions, les quals finalment es van implantar en una resolució aprovada al juny.

Un any més tard, a l'agost de 2011, el cap Suprem del Consell de Seguretat Nacional d'Iran, el secretari general i el cap del Consell de Seguretat Nacional de la Federació Russa es van reunir a Teheran per discutir el programa d'energia nuclear de l'Iran, així com la seva cooperació bilateral. Rússia pretenia ajudar a l'Iran a rebutjar la nova onada d'acusacions provinents de Washington i poc després, el ministre de Relacions Exteriors iranià va volar a Moscou per reunir-se dins en una cimera de seguretat internacional.

A mitjans de novembre de 2011, després que l'informe de l'OIEA assegurés que l'Iran estava desenvolupant armes nuclears, el cap del Comitè de Relacions Internacionals de la Duma russa, Konstantin Kosachev, va anunciar que Rússia havia de fer tot el possible per prevenir un atac contra Iran, el qual podia causar conseqüències molt greus i va criticar les conclusions de l'informe emès per l'OIEA.

Poc després, Iran i Rússia van signar un acord de cooperació estratègica i de col·laboració entre els seus cossos de seguretat que cobreixen els sectors de l'economia, la política, la seguretat i l'intel·ligència.

De la mateixa manera, Obama va advertir que iniciaria converses per prendre mesures contra l'Iran tenint en compte que Xina i Rússia compartien el mateix objectiu, que l'Iran no obtingués armes nuclear i que, conseqüentment, no es provoqués una carrera nuclear a la regió.

A finals de novembre, Dimitri Rogozin va anunciar que visitaria Teheran i Pequín durant el 2012, juntament amb un equip de funcionaris russos per discutir estratègies sobre les amenaces comunes.

Aquestes visites es devien al fet que Moscou no veia cap component militar segons les dades que tenien, i per tant, no creien que existís una evidència fiable d'un component militar per part d'Iran i insistia en la necessita de dialogar més sobre aquest tema.

Il·lustració 10. *Encaixada de mans durant la visita de Dimitri Rogozin a Teheran per dur a terme una reunió amb Mahmud Ahmadinejad.*

El Kremlin va informar que Dmitri Medvédev i Mahmud Ahmadinejad havien intercanviat opinions els primers dies del 2012 sobre el programa nuclear iranià i sobre altres assumptes internacionals durant una conversa telefònica incentivada per part del president iranià. Els dos mandataris van expressar el convenciment que la solució als problemes de la regió podien i havien de resoldre's mitjançant la política i el diàleg, de la mateixa manera, que van manifestar el seu suport mutu als esforços que realitzaven dins la ONU, amb l' intenció d'aconseguir aquest objectiu. Ahmadinejad va valorar positivament la iniciativa russa de dur a terme un "pla per etapes"¹⁰⁰ per recuperar la confiança en el programa nuclear iranià, acordant continuar les consultes sobre aquesta matèria.

Aquesta conversa es va produir després que s'anunciés que els 27 països de la Unió Europea havien arribat acord per dur a terme un embargament a les importacions de petroli iranià.

¹⁰⁰ TERCERA INFORMACIÓN. *Medvedev y Ahmadinejad por resolver conflictos en Oriente Medio con métodos políticos.* [en línea]

I d'aquesta manera, la UE va endurir la seva posició contra el programa nuclear iranià amb l'adopció d'un embargament sense precedents dels productes petrolers procedents de la república islàmica, i el Govern Rus va denunciar que la UE hagués imposat sancions de manera unilateral perquè considerava que no provocarien una diferència substancial. D'aquesta manera, el ministre d'Afers Estrangers rus, Serguei Lavrov, va declarar que si el Consell de Seguretat de l'ONU havia acordat sancions col·lectives, tothom havia de respectar aquestes decisions.

A l'abril, Alexei Pushkov va puntualitzar que el sistema de defensa antimíssils només seria necessari en cas que l'Iran decidís dur a terme un contraatac, a més d'afegir que no hi havia cap indicatiu que indiqués que l'Iran pogués ser el primer a atacar a un altre país. Per tant, Pushkov va anunciar que Moscou s'oposava a les tensions que creava Occident i a les amenaces del règim israelià, al mateix temps que esperava que la qüestió del programa nuclear iranià es resolgués mitjançant el diàleg.

D'aquesta manera va justificar aquest discurs amb el fet que Iran era un país amic i que era normal que Rússia s'amoïnés per les amenaces que Iran estava rebent.

El Grup 5 +1 i l'Iran van començar a Moscou una nova ronda de consultes el 18 de juny de 2012, sobre el programa nuclear, per concretar un pla per etapes cap a la transparència del programa nuclear iranià. Serguei Riabkov va declarar, prèviament, que l'Iran havia de recobrar la confiança de la comunitat internacional perquè es reconeguessin els seus drets a desenvolupar l'energia atòmica pacífica. Tot i això, les posicions de l'Iran i el Grup 5+1 van ser complicades i difícils de conciliar, ja que l'Iran insistia en el seu dret a desenvolupar l'ús pacífic de l'energia nuclear i el Grup 5+1 intentava que aquest es regís per un pla concret per evitar la possibilitat que Teheran aconseguís armes nuclears. Finalment aquesta reunió va culminar dos dies després en desacord.

Militars d'alt rang dels EE.UU i Rússia van discutir, al Pentàgon, al juliol de 2012 sobre els conflictes internacionals i el sistema antimíssils de l'OTAN a Europa. El tema principal de la reunió va ser el desplegament de l'escut antimíssils de l'OTAN a Europa, ja que inicialment, l'escut havia de protegir als països europeus, membres de l'OTAN, d'un eventual atac d'Iran. I, tot i que Moscou i Washington van acordar cooperar en aquest assumpte, les negociacions es van veure estancades a causa de la negativa dels EE.UU a presentar garanties jurídiques que les instal·lacions antimíssils no es dirigirien contra Rússia.

El 24 de juliol, Iran va treure importància al seu pleit de 4.000 milions de dòlars ¹⁰¹ contra Rússia, a causa de l'anul·lació del contracte sobre el subministrament de sistemes antiaeris S-300 que Rússia va negar al 2010 després de les sancions internacionals imposades a l'Iran.

Els iranians es mantenien el contacte amb la contrapart russa i celebraven consultes sobre diversos assumptes, inclòs el de S-300, però exigien que Moscou havia de compensar econòmicament aquesta xifra a través de la Cort d'Arbitratge Internacional Mercantil i Industrial de Ginebra arran de l'anul·lació del contracte.

El portaveu del Ministeri rus d'Afers Estrangers va concloure que una demanda judicial no era la millor manera de resoldre el problema, tenint en compte que la Cort difícilment prendria en consideració els matisos de la situació que envoltava a l'Iran.

Les relacions entre Rússia i els EE.UU s'haguessin pogut veure afectades a causa de les sancions contra l'Iran que van entrar en vigor el 10 agost, però pocs dies després, Rússia es va mostrar en contra de la pressió econòmica sobre Teheran duta a terme per part de Washington. Així doncs, el Ministeri de Relacions Exteriors de Rússia va comentar que Washington hauria d'adonar-se que les relacions bilaterals entre els EE.UU i Rússia es veurien afectades greument si les restriccions nord-americanes afectaven els operadors comercials russos que col·laboraven amb els seus socis iranians, amb la conformitat estricta dels requisits de la legislació russa i les resolucions del Consell de Seguretat de l'ONU.

El document publicat a la pàgina web del Ministeri accentuava que Rússia complia totes les restriccions sobre la cooperació amb l'Iran que s'havien imposat pel Consell de Seguretat. No obstant això, subratllava que Moscou no admetia la legitimitat de les nombroses sancions que Washington introduïa unilateralment contra Teheran amb el pretext d'estar preocupats amb el programa nuclear. En el text s'insistia que les mesures imposades per la Casa Blanca contradeïen greument el dret internacional. De la mateixa manera, deixava clar que consideraven que els intents de divulgació extraterritorial de la legislació nord-americana, interna a tot el món, eren inacceptables i inadmissibles. I igualment, rebutjaven els mètodes de xantatge explícit als que recorrien els EE.UU, respecte a les empreses i als bancs d'altres països.

¹⁰¹ R.T. *Rusia peleará para que Irán retire su demanda de 4.000 millones de dólares.* [en línea]

Unes setmanes més tard, Iran va anunciar que ja havia aconseguit construir el 30% del seu sistema de defensa antimíssils ¹⁰² que reemplaçarà el sistema que havien de aportar els russos amb els S-300. L'element bàsic d'aquest nou sistema antimíssils serien els míssils Bavar 373 de producció persa, que tenien una millor capacitat per detectar, identificar i destruir els blancs que els S-300 russos.

Per aquest motiu em de tenir en compte que la seva capacitat seria major i arribaria a abatre avions i míssils balístics a una distància major de 200 quilòmetres i a una altitud major de 27 quilòmetres.

Els míssils Bavar 373 eren fruit de les investigacions dutes a terme pels científics de la República Islàmica i no contenien components de producció estrangera, de manera que no es veurien afectats per les sancions internacionals. D'aquesta manera, també es va anunciar que el sistema de defensa antiaèria estaria acabat al 2013, tot i que prèviament haurien de realitzar una sèrie de maniobres com a prova prèvia que verificués el nivell de seguretat que podia aportar aquest sistema.

D'altra banda, al setembre del 2012, Rússia seguia insitint en l'intenció pacífica del programa nuclear iranià basant-se en dades de l'OIEA. Segons els russos, el que es veia en els informes era el fet que hi havia un material nuclear, que s'estava acumulant a l'Iran, el qual està controlat pels inspectors. De la mateixa manera, autoritats russes van afirmar que encara que no hi havia una confiança completa per part de la comunitat internacional sobre el programa nuclear iranià i, seguidament van afirmar que encara no creien en les últimes afirmacions de l'OIEA.

El 10 de setembre de 2012, Rússia, juntament amb els altres membres del Grup 5+1 va firmar una resolució que expressava la gran preocupació pel desenvolupament del programa nuclear a la República Islàmica. Així doncs, l'OIEA va aprovar una resolució de condemna contra Teheran on se l'acusava d'ignorar les exigències de limitar l'enriquiment d'urani.

¹⁰² EUROPAPRESS. *Irán dice tener instalado el 30% de su versión del sistema de misiles antiaéreo S-300.* [en línia]

Els EE.UU van descobrir que ja existien virus similars que s'havien utilitzat per sabotejar els sistemes iranians i, ràpidament els fabricants del software antivirus KasperskyLab 103 de Rússia van revelar que havien trobat evidències que verificaven l'existència del virus en el seu servidor.

Els investigadors van trobar una gran base de dades en un servidor, però no van poder analitzar-la ja que estava xifrada amb un codi gairebé impossible de trencar. Avui en dia encara no estan segurs dels fins que té el software tenint en compte els comentaris del director de l'equip d'anàlisi i investigació global de Kaspersky Lab.

El 26 de setembre de 2012, el president iranià Mahmud Ahmadinejad va argumentar que les protestes efectuades envers el programa iranià eren només una excusa per part d'Occident per dominar Iran. D'aquesta manera, va acusar davant l'Assemblea General de l'ONU d'exercir una intimidació nuclear contra el seu país.

Precisament en aquella Assemblea, Israel va proposar i va demanar la formació d'unes línies vermelles, fet que va sorprendre especialment al canceller rus Lavrov , el qual va demanar reforçar la confiança i els principis col·lectius i de diplomàcia de la vida internacional i continuar amb les negociacions per trobar solucions de compromís pacífiques i prudents davant la crisi amb Iran. A partir de les seves declaracions, es va acabar aprovant, al Consell de Drets Humans de Nacions Unides la resolució de la *Promoció dels drets humans i les llibertats fonamentals*¹⁰⁴, mitjançant una millor comprensió dels valors tradicionals de la humanitat.

A l'octubre, el ministre de Defensa rus va declarar que el programa estatal d'armament de Rússia resoldria el problema del sistema de defensa antimíssils dels EE.UU a Europa, tenint en compte que el sistema antimíssils a Europa era un obstacle contundent entre les relacions de Moscou i Washington.

¹⁰³ Kaspersky Lab: Empresa russa de Seguretat informàtica, cofundada per Natàlia Kasperski i Ievgueni Kasperski al 1997. Ofereix productes d'antivirus, antispymware, antispam, i anti-intrusió, com ara Kaspersky Anti-Virus o Kaspersky Internet Security.

¹⁰⁴ RT. *La ONU aprueba una resolución rusa sobre valores tradicionales*. [en línia]

Recordem que els EEUU ja havia instal·lat el sistema a diverses nacions europees i, tot i això, aquest seguia sent un tema divergent entre Moscou i Washington, ja que mentre la Casa Blanca assegurava que l'escut antimíssils europeu estava destinat a protegir als països de la regió d'una suposada amenaça per part de l'Iran, el Kremlin considerava que aquest sistema aspirava a trencar l'equilibri estratègic mundial. D'aquesta manera, Moscou havia exigít a Washington que donés garanties jurídiques que l'escut antimíssils europeu no es dirigiria contra Rússia, però els EE.UU no va accedir a donar cap mena de garantia i Rússia va advertir que no descartava desplaçar els sistemes de míssils al seu enclavament europeu, a Kaliningrad. Per aquest motiu aquest tema suposava una tensió entre els dos països des de l'inci.

El director general de la companyia NIAEP, Valeri Limarenko, va comunicar el 19 de octubre, que havien adoptat una sèrie de decisions tècniques i d'enginyeria importants, les quals assenyalaven que perquè la central estigués 100% correcta quan s'iniciés la feina, l'inauguració de la central s'havia d'ajornar fins al març de 2013.

Limarenko va assenyalar que després que Rússia lliurés la central de Bushehr, hi hauria un mínim de tres-cents especialistes que es quedarien treballant al voltant de la central durant unes setmanes per assegurar el bon funcionament d'aquesta. russos.

Tot i això, el cap de l'Organització d'Energia Atòmica de l'Iran, Fereydoun Abbasi Davani, ja havia anunciat prèviament que el país prendria el control temporal de la seva primera planta nuclear a Bushehr a finals de 2012, i va concretat que la planta, situada al sud del país, ja estava operant al màxima de la seva capacitat.

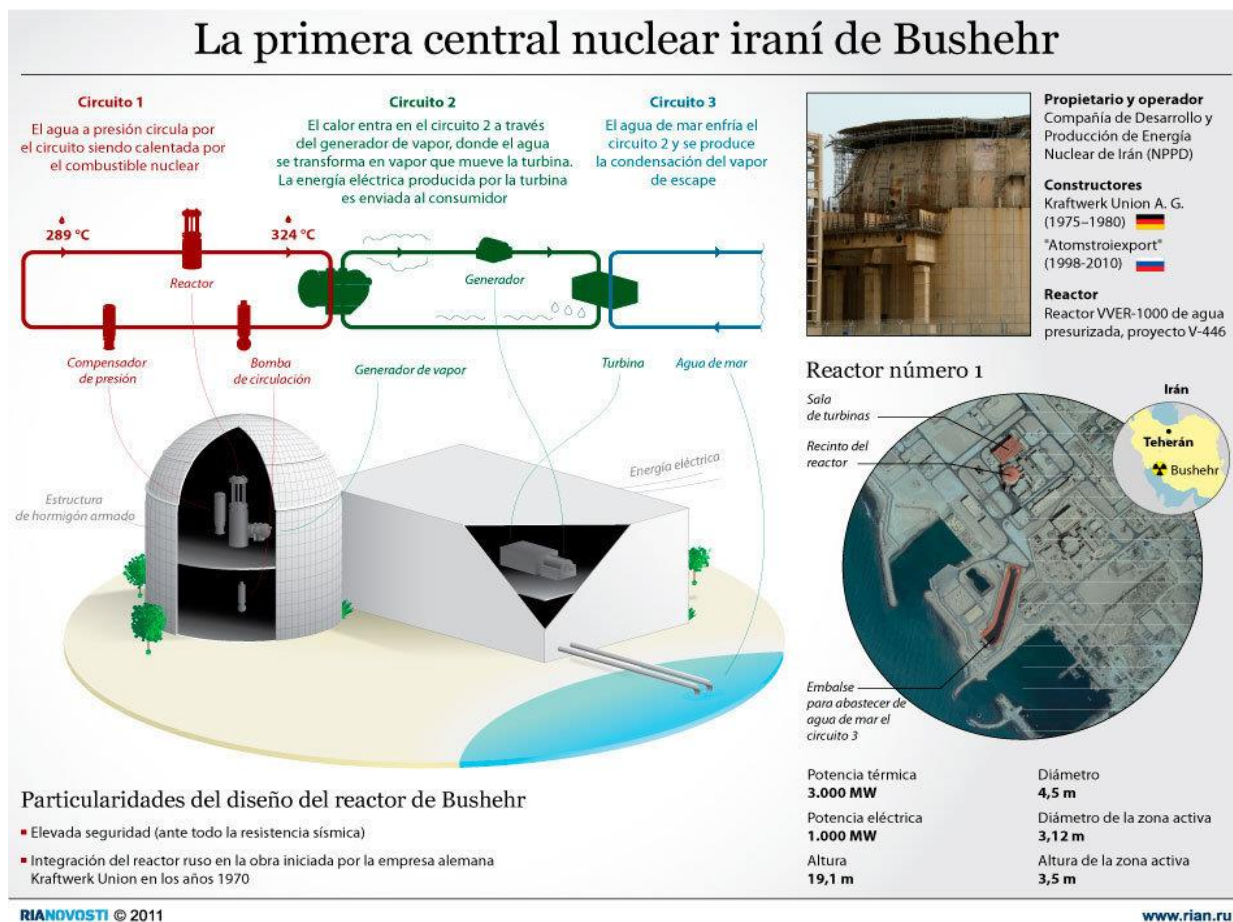

Figura 15. Explicació de la central iraniana de Bushehr.

5. 2. 2. Xina es converteix en la gran beneficiada.

Des de l'inici de les relacions diplomàtiques l'any 1971, les relacions entre Xina i l'Iran es van aprofundir significativament, especialment en l'àmbit de l'energia.

Actualment Xina segueix sent un dels aliats més estrets de l'Iran al Consell de Seguretat de l'ONU, juntament amb Rússia, i és un del seu principals proveïdors de tecnologia i d'altres assistències necessàries per l'Iran pel desenvolupament del seu programa. Per tant, la Xina ha s'ha involucrat en els esforços militars de l'Iran, inclosos les ofertes d'armes, tecnologia nuclear i mercaderies, a canvi de la compra del petroli iranià.¹⁰⁵

¹⁰⁵ v. Annex 10.3 Entrevista amb David Bondia.

Aquest fet comporta una correlació entre l'intercanvi de l'energia iraniana i el suport xinès al programa nuclear d'Iran. Per aquest motiu, la Xina s'ha negat a donar suport a moltes de les seves sancions econòmiques contra el programa nuclear de l'Iran, ja que temia l'interrupció del flux de subministrament d'energia, essencial per l'avanç econòmic xinès. Hem de tenir en compte que l'economia xinesa està desenvolupant una ràpida expansió i, per aquest motiu, les seves necessitats d'energia creixen veloçment i, per això, Xina està impulsant una intensa competència global per aconseguir recursos energètics.

D'aquesta manera, la Xina va iniciar la recerca de les noves fonts de subministrament durant la dècada dels anys noranta. Va ser en aquell moment quan Xina va començar a aproximar-se a països que, en aquells moments, no tenien gens d'importància en el panorama internacional com a proveïdors, a través d'acords comercials o de l'adquisició d'interessos en diverses empreses estrangeres.

Entre el 1984 i el 1997, la Xina va subministrar una considerable ajuda al programa nuclear de l'Iran, ja que va oferir assistència per construir instal·lacions i vendre maquinaria. També cal esmentar que, dels diferents mètodes d'enriquiment d'urani que existeixen, l'Iran va triar el del centrifugat ràpid, tot i que va realitzar investigacions per l'utilització de mètodes làser amb el suport de la Xina. Aquest país, també va subministrar material amb residus d'hexafluorur d'urani el 1991, és a dir, un any abans de signar el TNP i, per tant, de quedar vinculat pel règim de salvaguardes i de control d'exportacions previst en el Tractat.

Concretament a l'any 1995, la Xina va suspendre la venda de reactors nuclears a l'Iran, tot i que van continuar amb la cooperació nuclear bilateral, amb la construcció, per exemple d'un calutró¹⁰⁶ per a l'enriquiment d'urani a les instal·lacions de recerca de Karaj.

I, tot i que ja no li proveïen aquest tipus d'assistència, Pequín va ajudar indirectament al programa nuclear de l'Iran negant-se a donar suport a les sancions econòmiques promogudes per l'ONU.

La USCC¹⁰⁷ es va crear a l'any 2000 amb l'objectiu d'estudiar les relacions econòmiques i comercials entre els Estats Units i la Xina i presentar al Congrés un informe anual sobre les implicacions d'aquestes relacions per a la seguretat nacional dels Estats Units.

¹⁰⁶ Calutró: Separador d'isòtops electromagnètics.

¹⁰⁷ USCC: United States-China Economic and Security Review Commission. Congrés de relació econòmica entre els Estats Units i la Xina.

Aquest informe, al 2004, anunciava les preocupants i creixents relacions de Xina amb l'Iran,¹⁰⁸ de la mateixa manera que les vendes de sofisticats armaments per part de Rússia a Xina i la possibilitat que aquestes armes fossin utilitzades per la Xina, en una hipotètica guerra contra els Estats Units pel control de Taiwan.

Per la seva banda, l'informe del Pentàgon, també va alertar que els especialistes militars xinesos estaven considerant l'ús d'armes nuclears contra els Estats Units i Taiwan. Per aquest motiu, el deteriorament de les relacions entre Pequín i Washington, i Pequín i Tòquio estava empenyent l'aliança de la Xina amb Rússia i l'Iran.

Així mateix, uns anys més tard, el portaveu del ministeri xinès de relacions exteriors, Liu Jianchao, va dir que els EE.UU no havien d'interferir en les relacions entre la Xina i l'Iran.

A partir d'aquell moment, es va evidenciar el suport de la Xina respecte el programa nuclear iranià, i al setembre del 2004, Zhang Yan, l'ambaixador de la Xina, va anunciar davant la ONU que el problema nuclear de l'Iran s'havia de resoldre a partir dels esforços de l'OIEA i el diàleg internacional entre les potències.

Un mes més tard, la Xina va signar un acord amb Teheran, valorat en 57.000 milions d'euros, pel qual adquiria una participació del 51 per cent en el major jaciment petrolífer terrestre iranià,¹⁰⁹ aconseguint d'aquesta manera, un negoci molt favorable a causa de les aspiracions energètiques xineses.

Al 2005, el ministre de relacions exteriors xinès, Li Zhaoxing, va declarar en una conferència de premsa a Teheran, que les sancions imposades al país persa només podien ser sobre el programa nuclear si aquest tenia suposades finalitats militars i que aquest tema era molt complicat i difícil de tractar.

De la mateixa manera que Rússia, Xina havia de decidir si donar suport, o no, a les sancions imposades contra el programa nuclear de l'Iran., ja que la Xina s'oposava a un Iran amb armes nuclears per raó del temor dels efectes desestabilitzadors que podien arribar a tenir, en el cas d'un atac a escala internacional. Tot i això, al mateix temps volia assegurar la lliure cooperació econòmica amb l'Iran per reforçar la seva pròpia presència en el panorama internacional.

¹⁰⁸ DISENSO. *China: el verdadero enemigo*. [en línia]

¹⁰⁹ RT. *China inicia una inversión de 20.000 millones de dólares en 2 yacimientos petroleros iraníes*. [en línia]

Per tant, al negar-se a donar suport a les sancions, Xina ignorava la voluntat del Consell de Seguretat i s'oposava a les opinions occidentals, al mateix temps que permetia que l'Iran avancés amb el seu programa nuclear.

Així doncs, un important teòric conservador, Hossein Shariatmadari, va escriure en el diari iranià *Kayhan*, que les sancions que s'imposaven al país, no eren efectives perquè tenien moltes altres opcions en mercats secundaris que no fossin els occidentals, com la Xina.

La Xina és membre permanent del Consell de Seguretat de l'ONU, per tant, és una potència responsable de mantenir la pau i la seguretat mundial i aquesta posició li confereix el dret de vetar qualsevol decisió que pugui prendre el Consell. Per això, durant aquets anys, Xina va donar suport a tres rondes de sancions limitades de la ONU contra l'Iran per negar-se a suspendre les seves activitats nuclears, però juntament amb Rússia, ha estat reticent a donar suport a altres sancions més severes en contra de l'Iran.

Així doncs, Xina i Rússia han insistit que aquestes sancions només haurien de tenir presència en el sector del comerç nuclear i no en el sector del comerç general, on s'inclourien la venda d'armes o les inversions en projectes d'energia.

Xina va participar des del començament de la crisi nuclear amb l'Iran en totes les negociacions dels cinc membres del Consell de Seguretat juntament amb Alemanya.

En aquest sentit, Pequín va estar d'acord amb la proposta general feta a Teheran perquè paralitzés, de forma temporal, les activitats d'enriquiment d'urani, fins que l'OIEA pogués determinar la naturalesa del seu programa nuclear.

També, la Xina, va col·laborar amb l'OIEA, facilitant informació sobre les activitats de cooperació nuclear que havien dut a terme conjuntament entre la República Popular Xinesa i l'Iran. D'aquesta manera, l'OIEA va poder conèixer directament l'abast d'aquesta ajuda i, en especial, a quin sector concret del programa nuclear iranià anava dirigida. Per altra banda, la Xina es va mostrar partidària d'adoptar algunes sancions polítiques i econòmiques contra Iran, sempre i quan no impliquessin l'ús militar o l'embargament total d'armes i materials relacionats amb el programa.

El 18 de juny de 2008, l'ambaixador dels EE.UU de l'Agència Internacional d'Energia Atòmica, Greg Schulte, va arribar a Pequín per dur a terme una sèrie de converses sobre el programa nuclear d'Iran. I, segons Phillip Gordon, membre destacat del ministeri de relacions exteriors dels EE.UU, Xina era reticent a seguir la línia de sancions econòmiques a causa de les prioritats del Partit Comunista Xinès.

Això es devia que Xina necessitava un desenvolupament econòmic consistent i unes quantitats massives d'energia disponible que alimentessin el seu creixement econòmic per mantenir la seva estabilitat socials i política. Per això, la Xina es va mostrar poc disposada a fer qualsevol cosa que pogués interferir en les seves relacions energètiques amb Iran.

Tot i això, Xina va prendre una sèrie de mesures per reduir la dependència de les importacions de petroli. Així doncs, al 2002 el subministradors de petroli de Xina eren Iran, Oman i Aràbia Saudita, mentre que a l'any 2008 es va veure, clarament que el subministrador principal de Xina era Angola i que havia augmentat perceptiblement la seva relació energètica amb Rússia, Veneçuela i Kazakhstan.

Al 2008, amb l'arribada d'Obama a la Casa Blanca i la millora de les relacions entre els EE.UU, Rússia i Xina es va produir l'aprovació d'una nova resolució, la 1.929 del Consell de Seguretat, que va augmentar la pressió sobre l'Iran. Aquesta resolució es va aprovar amb 12 vots a favor, on s'inclouïa Rússia i Xina, dos vots en contra, Turquia i Brasil, i l'abstenció del Líban.

D'aquesta manera, Xina va aconseguir el recolzament de l'Aràbia Saudita i els Emirats Àrabs Units, pel que els dos països li subministrarien petroli ¹¹⁰ en cas que l'Iran deixés de fer-ho, com a represàlia pel suport xinès a les sancions que va recolzar al Consell de Seguretat

Ja a l'any 2010, un mes després d'aprovar-se una de les resolucions del Consell de Seguretat, la Unió Europea comunicar la imposició de sancions unilaterals, més dures que les que havien decidit a les Nacions Unides. Un cop Rússia, Xina, Turquia, Brasil i Pakistan van assabentar-se d'aquestes sancions s'hi van oposar, tot i que independentment, cada país per les seves pròpies raons.

A principis del 2011, la Xina va confirmar que havia rebut una invitació per part de l'Iran per anar a visitar les seves instal·lacions nuclears abans que s'iniciés la nova reunió que es duria a terme a Istanbul a finals de gener del 2011.

¹¹⁰ ESPINOSA, A. *Detener a Irán a cualquier precio*. [en línea]

Durant aquest període, la Xina havia aconseguit aturar les pèrdues i la situació de perill que s'havia produït en algunes companyies asiàtiques que tenien acords comercials amb l'Iran, els quals havien estat obligats a suspendre, a causa de les sancions de la ONU i la UE. Tot i això, alguns experts van afirmar que si l'Iran aconseguia armes nuclears, la Xina podria sortir-ne beneficiada geopolíticament, ja que podria ajudar als interessos d'aquest país a la zona del Golf Pèrsic.

I, per aquest motiu, intentaven explicar el suport que rebia Iran per part del país oriental, a través de diversos debats de la ONU, al mateix temps que es seguien produint diverses visites de funcionaris entre els dos països, fet que suposava l' impressió de les potències occidentals que la Xina estava ajudava a Teheran a legitimar les seva política nuclear.

El 8 de novembre de 2011, l'OIEA va fer públic l'informe on assegurava que l'Iran estava desenvolupant armes nuclears. La reacció del Ministeri d'Exteriors de la Xina no es va fer esperar i va advertir que una acció militar contra l'Iran podia causar una gran inestabilitat i l'inici de diversos conflictes armats a l'Orient Mitjà. Així doncs, la Xina va declarar que s'oposava a la proliferació d'armes nuclears i que desaprovava que qualsevol país les desenvolupés, tot i que va apostar pel diàleg i la cooperació i va demanar a l'Iran un major grau de flexibilitat i sinceritat envers les Nacions Unides.

I tot i que la Xina va continuar oferint el seu suport a l'Iran, el primer ministre xinès, Wen Jiabao, va advertir al país persa que s'havia d'allunyar de qualsevol esforç per adquirir armes nuclears.

Aquesta situació amb la relació amb l'Iran demostra la complexitat la posició que va mantenir la Xina envers aquest conflicte

Així doncs, després de les declaracions amenaçants d'Israel, la Xina va instar al govern iranià perquè reiniciés les negociacions amb Occident, amb l'objectiu de reduir les tensions que estava mantenint Iran amb les potències occidentals i Israel. Aquesta la van sol·licitar durant una trobada celebrada a la capital xinesa amb una delegació iraniana, encapçalada pel vicesecretari del Consell Suprem de Seguretat Nacional d'Iran.

Tot i que Iran es va mostrar obert a reobrir les negociacions, els EE.UU van imposar noves sancions al país persa i, immediatament, el règim de Pequín va expressar la seva preocupació per aquest enduriment contra Teheran, tenint en compte que, com més s'endurissin les sancions, més possibilitats tindria la Xina de veure's afectada comercialment.

D'aquesta manera i per raó de les sancions americanes, la Xina va reduir a la meitat les seves importacions a l'Iran, per les discussions sobre les condicions de pagament, un cop els Estats Units van amenaçar als bancs estrangers que continuessin negociant amb el règim iranià. Per tant, es van evidenciar els efectes de la pressió que estava establint Amèrica, a través de les noves sancions que obligaven a molts països a reduir el volum de petroli que compraven a Iran.

Xina va veure realment el major perill per les seves relacions petrolieres amb Iran, al gener del 2012, quan la Unió Europea, va acordar un embargament de les importacions dels productes petroliers procedents de l'Iran, que prohibien immediatament la creació de nous contractes petroliers amb Iran i donaven un termini màxim de sis mesos per acabar amb els contractes existents. Tot i això, els experts qüestionaven el fet que l'embargament europeu, sumat al dels Estats Units, tingués èxit, ja que la Xina comprava més d'un 20% del petroli iranià, el que provocava que la Xina fos la clau per a la supervivència de l'economia iraniana.

No obstant, Xina va demostrar que no tenia cap mena d'interès en aplicar sancions similars, considerant-les poc constructives.

El 17 de març, Israel va comunicar a la Xina, a través de la visita del ministre del Relacions Exteriors, Avigdor Lieberman, la seva preocupació sobre el programa nuclear iranià i va insinuar la possibilitat de llançar un atac preventiu contra l'Iran, tot i les reiterades demandes que va formular Pequín perquè permetés que s'instaurés la diplomàcia enmig de la tensa situació internacional.

Pels israelians era crucial aclarir la seva posició enfront de la Xina, per intentar fer entendre a l'aliat iranià, les preocupacions que divisaven del programa nuclear iranià, al mateix temps, que declaraven que volien continuar mantenint un diàleg amb Xina.

Al maig del 2012, Xina va començar a estudiar el document publicat per l'OEIA, on s'anunciava que els inspectors de la institució havien detectat residus d'urani que s'havia enriquit fins al 27% a la planta iraniana de Fordow. Alhora que les imatges dels satèl·lits demostraven les augment de les activitats al complex militar de Parchin.

Durant les converses d'Iran amb el Grup 5+1 es va donar serioses discussions sobre el programa nuclear i, segons Liu, no es podien deixar de banda les diferències entre totes les potències presents en la reunió.

Les sis potències van presentar un paquet d'incentius a l'Iran esforçant-se per resoldre les disputes sobre el seu programa nuclear, i l'Iran, per la seva banda, va confirmar la seva disposició a mantenir més discussions sobre el tema de l'urani enriquit en el futur.

De la mateixa manera, va declarar que, si els governs dels països europeus reconeixien que el programa nuclear iranià s'estava duent a terme, tan sols amb finalitats civils, i demanaven l'interrupció de la producció d'urani enriquit al 20%, Iran consideraria la proposta, al veure aquesta petició com un aproximament de la comprensió amb occident.

L'1 d'agost, la Xina va demanar als Estats Units que anul·lessin les sancions al banc xinès, *Kunlun*, a causa de la cooperació que seguia mantenint amb diverses entitats iranienes, intentant d'aquesta manera evitar el dany entre les relacions els dos països que es veurien afectades si es continuaven mantenint les mesures penalitzadores.

Així doncs, el Ministeri xinès d'Afers Exteriors, Qin Gang, va assegurar que la imposició de sancions per part dels EEUU a una institució financera xinesa havia violat greument els principis de les seves relacions internacionals i havia perjudicat els interessos de la Xina.

Al mateix temps, va recordar que la cooperació no violava cap resolució del Consell de Seguretat, ni danyava els interessos de tercers. D'altra banda, també va defensar que Xina i l'Iran estaven mantenint una relació de negocis totalment normal, oberta i transparent en l'àmbit de l'energia i el comerç i que no tenia cap mena de relació amb el programa nuclear iranià.

Al mateix temps, les autoritats nord-americanes van assegurar que les mesures que havien pres en contra del banc xinès *Kunlun*, i l'entitat bancària iraquiana *Elaf Islamic Bank* s'havien dut a terme ja que s'havien facilitat transaccions, per un valor de diversos milions de dòlars entre les dues entitats financeres.

Tot i aquestes sancions, la Xina va seguir mantenint la comunicació i la coordinació amb els EEUU i els altres països sobre les tensions nuclears de l'Iran.

De la mateixa manera, Yang Jiechi, va demanar en l'Assemblea de Nova York, que s'iniciés una nova tongada de converses sobre el programa nuclear i va comunicar que creia que la qüestió nuclear iraniana havia iniciat una nova fase i, per tant, s'havia d'aprofitar la situació per intensificar els esforços per mantenir i promoure les converses, establir la situació i cercar una solució adequada a llarg termini. El canceller xinès va subratllar que el seu país continuaria promovent el diàleg i el compromís per resoldre la situació.

La Unió Europea va reforçar a l'octubre les sancions contra l'Iran i la Xina va recalcar que continuava oposant-se a les sancions unilaterals, ja que no creia que les sancions poguessin resoldre el problema, sinó que contràriament, complicarien la situació que augmentaria la tensió internacional, reduint així la possibilitat de reforçar les negociacions.

Finalment el canceller iranià, Ali Akbar Salehi, va comunicar a finals d'octubre del 2012 que continuaria les seves converses amb les potències occidentals, en una nova reunió que es realitzaria al desembre d'aquell mateix any.

5.2.3. Iran –Síria: Aliats i companys.

Síria i l'Iran han mantingut una relació propera des dels anys de la República Islàmica i, avui en dia, Síria és un dels aliats més importants de l'Iran i el seu únic aliat de la regió del Golf Pèrsic.

Quan es va iniciar la guerra entre l'Iran i l'Iraq, a diferència de la majoria dels països àrabs, Síria li va donar suport a Iran i al 1982 els dos països van firmar un acord on es promulgava que Síria rebria carregaments de petroli iranià i a canvi tancaria l'oleoducte de l'Iraq que passava pel seu país. A l'any 1986 les relacions entre els dos països es van tensar quan el president siri, Hafez Al-Assad va comunicar que el seu país no acceptaria que l'Iran ocupés Iraq.

Tot i això, a partir del 2003, en un altre marc internacional i amb l'absència de l'amenaça iraquiana, la relació entre els dos països es va tornar a enfortir i es va recalcar la intenció de mantenir la protecció a l'Hezbollah libanès i a Hamàs i als seus conflictes permanents amb Israel. Els dos països estaven compromesos a assistir i defensar els palestins a la regió, criticant fortament a Israel pel tracte que mantenia amb aquest sector de la societat.

Segons un informe del Servei d'Investigació del Congrés dels Estats Units del 2008, Síria era un dels interlocutors entre l'Iran i l'Hezbollah, al mateix temps que les armes iranienes transitaven a través de Síria per arribar al Líban.

L'interès d'Iran en Síria, recau en el fet que es tracta de la principal via pel trànsit de la milícia xiïta d'Hezbollah al Líban, mitjà pel qual els seus míssils iranians de curt abast poden amenaçar a Israel.

A l'octubre del 2012, enmig de la guerra civil de Síria, el president sirianà, Bashar Al-Assad va proclamar durant una reunió amb el cap dels serveis d'intel·ligència de l'Iran, la voluntat que tenia, tant el poble com el govern de Síria, per acabar amb els terroristes del país.¹¹¹ Per altra banda, l'iranianà, Saeed Jalili, va respondre a aquestes declaracions afirmant que el que estava passant a Síria no era un conflicte interior, sinó un enfrontament entre l'eix de la resistència i els seus enemics regionals i mundials.

Al Assad també va qualificar d'inacceptable que certs països estrangers donessin suport al terrorisme a Síria proveint d'armes als rebels.

En aquestes moments, Iran també és l'últim aliat que té Al-Assad a la regió i, per això, els oficials de l'intel·ligència occidental creuen que la República Islàmica de l'Iran va proveir assistència tècnica a Síria, en forma de serveis d'intel·ligència, comunicacions i assessoria política sobre el control de les multituds i l'armament, a mesura que les protestes van desencadenar en una resistència.

Aquest fet és raonable, ja que els iranians, veient la situació del seu únic aliat, preocupant-se i evidenciant la possibilitat de perdre al seu únic aliat en el sector de l'Orient Mitjà, fet que provocaria una disminució important de la seva estratègia.

Per aquest motiu, Iran intenta que Síria no acabi dominada pels sunnites, abandonant la seva aliança, ja que el país persa encara té present que els principals simpatitzants dels rebels sirians, Qatar i Aràbia Saudita, van ser els seus rivals durant la guerra del Golf Pèrsic.

En tot moment els oficials sirians han expressat de manera constant i contundent el suport que oferien a l'Iran, recolzant el dret d'aquest país a desenvolupar un programa nuclear d'ús civil, de la mateixa manera que han reclamant la necessitat de trobar una solució diplomàtica per a aquest assumpte.

¹¹¹ PÚBLICO. *Bashar al Asad decreta una amnistía en Siria que excluye a los rebeldes*. [en línia]

5.2.4. Relacions cordials i estratègiques del Japó.

Les relacions entre Iran i Japó es van inaugurar oficialment el 1926. Al llarg de la història, els dos països han mantingut un vincle relativament considerat i molt estratègic. Un tractat d'amistat signat entre l'Iran i Japó el 1939, va confirmar les cordials relacions que van els països durant la Segona Guerra Mundial, fins que al 1942, els aliats van envair Pèrsia i les relacions es van trencar.

Un anys més tard, les relacions diplomàtiques van tornar a restablir-se oficialment al 1953, un cop van signar el Tractat de San Francisco.¹¹²

Iran i Japó també van cooperar en situacions de política exterior a la zona de l'Orient Mitjà, com en el cas de la reconstrucció de l'Afganistan i durant el conflicte palestí-israelià.

Per altre banda, des del 2004, Japó ha treballat per desenvolupar el jaciment petrolífer més gran de l'Iran, situat a Azadegan. És necessari recordar que la política japonesa sempre ha estat dominada per l'assegurament d'un subministrament fiable d'energia, ja que Iran és el tercer subministrador de petroli del país nipó.

Tot i això, les importacions japoneses de petroli iranià van baixar fins al zero, al juliol del 2012, per primera vegada des del 1981¹¹³, ja que Japó es va abstenir, va dir el 31 d'agost de 2012 el Ministeri de Comerç, ja que el tercer major comprador de cru de l'Iran es va abstenir de demanar embarcaments petrolers, per no desobeir les sancions imposades per occident.

Els compradors japonesos van deixar de demanar cru iranià des del principi del juny del 2012, ja que no volien que els vaixells de càrrega que estaven finalitzant el seu recorregut fins al Japó, es quedessin sense una assegurança al principi de juliol per no haver complert amb les sancions establertes.

Per compensar la pèrdua d'aquest important subministrador, el Japó va incrementar les importacions de l'Unió dels Emirats Àrabs Units i l'Iraq. Conseqüentment, els Estats Units va renovar una omissió de 180 dies sobre les sancions a l'Iran per Japó a causa de les contínues reduccions en la compres de petroli iranià.

¹¹² Tractat de San Francisco: Tractat de Pau signat al 1949, després de la Segona Guerra Mundial, entre les forces aliades i el Japó.

¹¹³ TSUKIMORI, O. *Japón deja de comprar crudo Irán en julio por 1ra vez desde 1981*. [en línea]

Al mateix temps, Hilary Clinton va reconèixer l'esforç que havia fet el Japó retallant les seves compres a l'Iran, tenint en compte el desafiament energètic que estaven vivint en les últims mesos a causa de l'accident de Fukushima.¹¹⁴

Al 2012, el primer ministre japonès, Yoshihiko Noda, va garantir que compartia la preocupació cap a la extensió nuclear de l'Iran, però va expressar la seva preocupació que les sancions arribessin a perjudicar greument tan l'economia japonesa com l'economia mundial.

5.3. Amèrica Llatina

El vertader interès de l'Iran per apropar-se a l'Amèrica llatina i, el fet de dur a terme objectius concrets a la regió responia principalment motivacions d'estratègiques i polítiques. Així doncs, pretenia diversificar les relacions internacionals amb altres països, evitant l'aïllament exterior, i aconseguir, al mateix temps, vots favorables dins els fòrums internacionals. Un exemple d'aquest benefici, es va poder apreciar a l'any 2006, quan Veneçuela i Cuba van ser dos dels tres països que van votar a favor del programa nuclear iranià a l'OIEA, tot i que aquests fets solen ser, generalment, força limitats.

D'altra banda, els iranians pretenien evadir les sancions internacionals, i el fet que hi haguessin filials de bancs iranians a Veneçuela, podria evidenciar el fet que aquestes servissin per eludir les sancions i per ajudar a finançar el programa nuclear iranià.

Així doncs, molts analistes creien que Iran volia mostrar als EE.UU que tenia la mateixa capacitat d'actuar a prop del seu territori, de la mateixa manera que ho feia el país americà. Per tant, la presència de l'Iran com un líder antiimperialista, va servir per reforçar les relacions dels països llatinoamericans i l'Iran, tot i que és debatible el fet que l'antiamericanisme sigui, realment, un pretext prou fort per consolidar aliances.

Per això, es va veure com una opció més probable, que aquesta afirmació antiamericana, tan sols fos un argument intern de l'Iran per justificar les relacions amb alguns països llatins.

¹¹⁴ EL PAÍS. *Japón acuerda abandonar la energía nuclear en la década de los 30.* [en línea]

Per una altre banda, Israel va mostrar el seu preocupament perquè l'Iran aprofités les seves relacions a llatinoamèrica per augmentar la ideologia en contra d'Israel, promovent al mateix temps atemptats terroristes en contra dels interessos israelians en aquella regió, tal i com va passar Argentina al 1992 i al 1994 quan es van produir, l'atemptat contra l'ambaixada israeliana a Argentina i l'atemptat contra l'associació Mutual Israelita Argentina.

Amb l'arribada d'Ahmanidejad a la presidència del país al 2005, l'interès per dur a terme negociacions internacionals amb l'Amèrica llatina va créixer ràpidament.

Des d'aleshores, Ahmadinejad va visitar més vegades els països llatinoamericans que les visites que va rebre aquest territori per part de George W. Bush i Barack Obama conjuntament en 10 anys.

A més, des del 2005, l'Iran va obrir sis noves ambaixades, a Bolívia, Xile Colòmbia, Equador, Nicaragua i Saint Vincent i les Grenadines, i avui en dia, compta amb dotze delegacions diplomàtiques a la zona, a Argentina, Bolívia, Brasil, Xile, Colòmbia, Cuba, Equador, Mèxic, Nicaragua, Saint Vincent i les Grenadines, Veneçuela i Uruguai.

Amb alguns d'aquets països, el país persa va mantenir unes relacions més estretes i de confiança que amb altres països del mateix territori com Brasil o Colòmbia.

Dins de l'Amèrica Llatina, trobem un grup de països que formen els països de l'ALBA. Aquest grup va néixer el 14 de desembre de 2004, a l'Havana, i els socis fundadors van ser els presidents de Cuba i Veneçuela d'aquell moment, Fidel Castro i Hugo Chávez, respectivament.

Les sigles provenen del nom de l'organització, Alternativa Bolivariana per les Amèriques, en clara oposició al projecte nord-americà de l'ALCA ¹¹⁵.

Per aquest motiu la postura de l'ALBA contradiu clarament qualsevol orientació i format lliurecanvista.

¹¹⁵ ALCA: Àrea de Lliure Comerç de les Amèriques. Acord proposat per a reduir o eliminar les barreres comercials entre les nacions dels hemisferi occidental, excepte Cuba.

Figura 16. Localització països de l'ALBA

L'integració a l'ALBA no surt gratis als països membres, ja que les necessitats estratègiques d'Hugo Chávez són les que imperen sobre totes les altres consideracions, per aquest motiu, l'Iran es va vincular el 2007 com a membre observador i països com Nicaragua, Bolívia i Equador s'han vist obligat a reforçar les seves relacions amb l'Iran, alienes al bagatge històric, cultural i comercial d'aquests països, de la mateixa manera que els altres països de l'organització van acabar duent a terme unes millor relacions amb el país persa

Actualment hi ha 8 membres dins l'ALBA, Antigua i Barbuda, Bolívia, Cuba, Dominica, Equador, Nicaragua, Sant Vicente i les Granadines i Veneçuela i 3 membres observadors, Haití, Iran i Síria.

En aquesta taula podem apreciar la relació de l'Iran amb diferents països d'americà llatina.

País	Tipus de relació	Acords
Brasil	A favor del programa nuclear. S'ha vist obligada a distanciar les relacions amb Iran a causa de les sancions.	Acord pel canvi de combustible nuclear

Colòmbia	Potència neutral. Aquesta relació depèn de l'entorn polític internacional i dels beneficis que pot obtenir.	
Cuba	A favor del programa nuclear. Excel·lent relació entre els dos països.	Acord d'intercanvis i projectes de cooperació Ratificació per desenvolupar un ús pacífic d'energia nuclear
Equador	A favor del programa nuclear	Acord sobre la salut pública, el rentat de diners i la tributació
Nicaragua	A favor del programa nuclear si és amb intencions pacífiques. Vol beneficiar-se d'aquesta relació.	
Veneçuela	A favor del programa nuclear. Excel·lent relació que s'ha intensificat els últims anys.	Veneçuela va cedir a l'Iran l'ús d'una drassana a la Península de Paraguanà que l'Iran va utilitzar com a port privat per ingressar equips i material de forma més discreta i privada

5.4 Pronunciament dels Països No Alineats.

El moviment de països no alineats va donar suport el 31 d'agost de 2012, al dret de l'Iran a desenvolupar un programa nuclear amb fins pacífics.

El suport al pla iranià d'energia nuclear va ser inclòs dins la Declaració de Teheran, el document final que va aprovar el Moviment de Països No Alineats en concloure dos dies de deliberacions amb les 120 nacions que l'integren.

Teheran va sol·licitar el suport del bloc al seu programa nuclear ja que aquest bloc representa gairebé dos terços dels Estats que constitueixen l'Assemblea General de l'ONU i Iran era conscient del recolzament que suposaria el reconeixement dels seus drets per una organització com aquesta.

5.5 Àsia Central, el camí idoni per trencar l'aïllament internacional de l'Iran.

Àsia Central ocupa un lloc destacat en l'estratègia iraniana per trencar el seu aïllament internacional, ja que des de la perspectiva de Teheran, Àsia Central també podia solucionar una part dels seus problemes d'aïllament.

Últimament Iran havia revitalitzat la seva aposta multilateral un cop va aconseguir el recolzament del Moviment dels països No Alineats, els Alineats, de l'Organització de Cooperació Econòmica i de l'Organització de Cooperació de Shangai.

Les tensions al Caspi a causa de la delimitació dels fons marins, els recels davant un possible suport de l'Iran a grups d'oposició islamista i la por de ser instrumentalitzats o de veure's involucrats en els enfrontaments amb Israel i els EE.UU han provocat els temors principals que persistien en la visió estratègica centreasiàtica.

Però de la mateixa manera, les potències centreasiàtiques temien un atac unilateral que convertís a l'Iran en un focus d'inestabilitat que complicés més el panorama regional.

Generalment, a l'Àsia Central s'acceptava el dret de qualsevol país a disposar d'un programa nuclear civil, però aquest fet no implicava el suport a la posició d'Iran, a causa de la terbolesa del seu programa on no s'aclaria la possibilitat que estigués desenvolupant un ús militar.

Kazakhstan i Uzbekistan van criticar el desafiament iranià. En el cas kazakh, després de la sagnant repressió d'un grup de treballadors del sector petrolífer i davant la possibilitat del frau de les últimes eleccions, no pretenia recolzar el programa nuclear, ja que tenia l'intenció de millorar la seva imatge internacionalment i, en concret davant els EE.UU, tot i que va aconsellar als iranians a renunciar voluntàriament a l'armament nuclear, tal i com havien fet ells.

En qualsevol cas, Kazakhstan¹¹⁶ contribuïa a l'acció internacional prohibint l'exportació d'urani a l'Iran.

Uzbekistan, per la seva banda, va impulsar l'establiment d'una zona lliure d'armes nuclears a l'Àsia Central que va entrar en vigor el desembre de 2008. L'acord tenia el suport de Rússia i la Xina, tot i que el Regne Unit, França i els EE.UU mostraven desconfiança a aquesta proposta, ja que el tractat contemplava la possible expansió als països veïns, tot i no explicitar quina era la seva zona d'aplicació. Per aquest motiu, temien que l'Iran forçés el seu ingrés en el tractat, reforçant la legitimitat del seu programa nuclear, alhora de tenir una major ajuda de Rússia i Xina.

No obstant això, ni Moscou, ni Beijing, ni Astanà o Taixkent, volien permetre aquesta maniobra, per això aquestes capitals van rebutjar les peticions iranians d'elevar la seva condició d'observador a la de membre de ple dret de l'OCS, fet que s'evidencia ja que els nous membres no poden estar sancionats per l'ONU.

Tadzhikistán i Turkmenistan representaven les excepcions dins de l'opinió general a l'Àsia Central.

Tadzhikistán era l'únic país que mantenia una relació realment fluïda amb l'Iran, a causa de, principalment, raons culturals, tot i que a Dushanbe no li importaven els motius culturals, sinó la necessitat de superar el bloqueig que li aplicava Uzbekistan i que ofegava l'economia tadzhika.

A banda del fet cultural, Iran va esdevenir un paper important en la consecució de l'acord de pau que va posar fi a la guerra civil tadzhika, el 1997. D'aquesta manera, les inversions iranians que es destinen a grans infraestructures són els principals vincles entre la relació amb Dushanbe, que proclama, tot i que no molt públicament, el dret de l'Iran a disposar d'un programa nuclear civil.

¹¹⁶ Kazakhstan: País de l'Àsia central que limita amb Rússia al nord, la Xina al sud-est, el Kirguizistan, l'Uzbekistan i el Turkmenistan al sud, i la mar Càspia a l'oest.

Per Turkmenistan, la relació amb l'Iran era també d'importància estratègica, per raó de la construcció de dos gasoductes per exportar gas turcman a l'Iran. Tot i això, Turkmenistan es va mostrar neutral pel que feia al programa nuclear iranià, fet que va evidenciar els límits de relació dels dos països, que es va basar tant sols en un interès mutu.

Per altra banda, trobem les preocupacions que comportava la base nord-americana de Manas, situada a prop de Bishkek, la capital de Kirguizstán, ja que els dirigents locals van expressar obertament la por que tenien a que els EE.UU prenguéss represàlies des d'aquesta base, provocant el perill de la regió en front d'Iran. D'aquesta manera, la premsa local va difondre la presència d'espies i pasdarans iranians la zona, fets de poca credibilitat anunciats a partir de cap mena de proves substancials a partir de les quals es poguessin recolzar. Per altra banda però, es important saber que va haver-hi una forta cooperació entre Kazakhstan i Uzbekistan amb Israel en temes seguretat i intel·ligència.

En definitiva, no podem saber gaire informació sobre els vincles d'Iran amb l'Àsia Central, tot i que destaquen alguns fets rellevants amb els països nombrats anteriorment.

6. Desenvolupament del conflicte a través d'articles periodístics.

6.1 Notícia de El Periódico.

JUEVES 12 DE ENERO DEL 2012

INTERNACIONAL - Tensión en el golfo Pérsico

Irán acusa a EEUU e Israel del asesinato de otro científico.El experto nuclear murió al explotar una bomba que un motorista le adosó al coche.

ANA ALBA JERUSALÉN. La lista de explosiones, ataques y asesinatos que se han producido en Irán en los últimos dos años siempre vinculados al programa nuclear iraní se amplió ayer con un atentado contra un científico, el profesor universitario Mustafá Ahmadi Roshan, que supervisaba la central atómica de Natanz donde se enriquece uranio, en la provincia de Isfahan.

Roshan murió por el estallido de una bomba adosada a su coche, en el norte de Teherán, que causó también dos heridos, uno de los cuales, el conductor del vehículo en el que viajaba Roshan, murió horas después. El artefacto fue colocado en una de las puertas del coche de Roshan por un motorista que pasó por su lado, según diversos testigos, en una calle del barrio de Seyed Khandan, cercano a la Universidad Tecnológica de Teherán.

La muerte del profesor, de 32 años, se produjo en el segundo aniversario del asesinato del científico nuclear iraní Majad Shahriari y en plena crisis entre Irán y las grandes potencias europeas y EEUU por el programa nuclear. Washington y las cancillerías europeas acusan al presidente de Irán, Mahmud Ahmadinejad, de intentar fabricar la bomba atómica, pero el régimen de Teherán asegura que solo desarrolla energía nuclear para abastecer de electricidad a su población y conseguir avances médicos.

CUATRO MUERTOS en los dos últimos años han muerto en atentados cuatro prominentes científicos iraníes que trabajaban en plantas nucleares. El régimen de los ayatolás acusa de estos asesinatos a Israel y EEUU.

«Esta acción terrorista cometida por los agentes de la opresión (EEUU) y el régimen sionista pretende impedir que nuestros científicos sirvan a su país, pero tienen que saber que están más decididos que nunca a avanzar en el camino del progreso científico», afirmó el vicepresidente iraní Mohamed Reza Rahimi, quien subrayó que los atentados contra los científicos no lograrán detener el progreso en Irán.

«Los enemigos no serán capaces de impedir que la nación iraní alcance sus objetivos en los campos científicos», insistió.

Los diputados iraníes condenaron el asesinato de Roshan, que se graduó como ingeniero químico en el 2002, y gritaron consignas como «muerte a EEUU», «muerte a Israel y a los hipócritas», después de que el vicepresidente del Parlamento, Seyed Shahabedin Sadr, les anunciase que «agentes de la arrogancia mundial martirizaron a otro destacado profesor universitario», según informó la agencia estatal iraní IRNA.

Algunos medios de comunicación iraníes y responsables del Gobierno aseguraron que representantes del Organismo Internacional de la Energía Atómica (OIEA) se habían reunido recientemente con Roshan y posteriormente habían facilitado su nombre a los servicios secretos de EEUU e Israel.

En Israel, el mutismo oficial es la respuesta que suele haber en estas ocasiones, pero el portavoz militar israelí Yoav Mordechai dejó claro en su página de Facebook su posición: «No sé quien se ha vengado del científico iraní, pero no derramaré ni una sola lágrima por él». La Casa Blanca se negó a hacer comentarios y la portavoz del departamento de Estado, Victoria Nuland, se limitó a «condenar cualquier asesinato o ataque a una persona inocente».

PROYECTO. Roshad, que era subdirector del departamento comercial de la planta de Natanz, la más grande de Irán, trabajaba en un proyecto de membranas polímeras usadas en la separación de gas, un método que se utiliza en el proceso de enriquecimiento de uranio, según fuentes de la central. Natanz es la instalación principal de enriquecimiento de uranio de Irán, cuenta con unas 8.000 centrifugadoras y es el lugar donde las autoridades iraníes pretenden producir combustible atómico de forma industrial.

El lunes, el OIEA confirmó que Irán había comenzado la producción de uranio enriquecido al 20% en la planta de Fordo, a 160 kilómetros de Teherán.

Hasta ahora, Irán había purificado uranio al 20% ¿un paso previo al uranio altamente enriquecido para bombas atómicas? solo en Natanz. China, aliada de Irán, ha pedido a Ahmadineyad que coopere con el OIEA en las instalaciones de Fordo.

La Unión Europea ha anunciado que el 23 de enero, los Estados miembros decidirán si aprueban un nuevo paquete de sanciones contra Irán por su programa nuclear que afectarán al sector petrolero, al banco central iraní y a otras áreas

ANALISIS.

Jugando con fuego. Si no fuera tan peligroso, el juego que ocupa a Irán, Israel y Estados Unidos a cuenta del programa nuclear del primero podría parecer salido de una película de espías de serie B. Hay asesinatos selectivos, amenazas veladas y no tanto, científicos malvados, drones que se caen, virus informáticos, agentes chapuceros que pretenden cargarse embajadores, barcos de guerra y misiles y hasta el fantasma del famoso botón rojo y la bomba atómica.

Es difícil de entender a quién beneficia esta escalada de tensión, y más aún encontrar cualquier atisbo de racionalidad en un posible ataque por parte de unos u otros. Pero los tres países están utilizando la excusa del enriquecimiento de uranio y la (probable) fabricación del arma nuclear para sus fines internos. El problema de jugar con fuego es que uno acabe ardiendo.

Empezando por Irán. Por un lado, se enfrenta a una complicada situación económica por las sanciones, pero también por la imparable corrupción de ciertos elementos del régimen que amenaza con agravarse si Estados Unidos confirma su bloqueo del sistema financiero iraní. Por otro, las elecciones parlamentarias de marzo se plantean como un duelo entre los partidarios del ultraconservador líder supremo, Ali Khamenei, i los de su histriónico presidente Mahmud Ahmadienyad, caído en desgracia en frente de los ayatolas los últimos meses. Para los dos, el desafinamiento nuclear a Occidente supone una demostración de fuerza, soberanía y orgullo nacional.

Para Israel, Irán, con toda su retorica antisionista, se ha convertido en el enemigo numero uno, un punto sobre el cual todos, en un escenario político sumamente fragmentado y polarizado, está de acuerdo.

Solamente 24 horas antes de este último atentado, el jefe del Estado Mayor israelí advertía a Teherán de que podría enfrentarse a nuevos sucesos extraños a lo largo del 2012. Sin embargo, Tel-Aviv no tiene tan fácil recurrir a bombardeos preventivos de las instalaciones nucleares iraníes como hizo en Irak en 1981 o en Siria en el 2007. Los persas han descentralizado su programa y lo han protegido bajo búnkeres subterráneos, lo que dificulta sobremanera los ataques.

Por último, Barack Obama tampoco puede dejar pasar la amenaza iraní como si tal cosa, y menos en un año electoral, y debe demostrar su fortaleza ante el desafío y las mentiras constantes de los ayatolás. ¡Qué más querrían muchos republicanos que poder acusar al presidente de abandonar a su suerte a Israel! En medio, el debate sobre el declive de la superpotencia y sobre cómo y cuándo usar la fuerza militar después de las debacles de Irak y Afganistán.

Sin embargo, un ataque armado, de cualquier lado, sería una catástrofe para la seguridad de la región, desde luego para Israel, para la cercana Europa y para el resto del mundo. En estas circunstancias, lo mejor será que los líderes occidentales mantengan la cabeza muy fría si no quieren verse en medio de una tormenta perfecta. Es difícil de entender a quién beneficia una escalada de la tensión que puede acabar mal del ultraconservador líder supremo, Alí Jamenei, y los de su histriónico presidente, Mahmud Ahmadineyad, caído en desgracia ante los ayatolás en los últimos meses. Para ambos, el desafío nuclear a Occidente supone una demostración de fuerza, soberanía y orgullo nacional.

6.2 Noticia del Tehran Times.

OIEA filtró información detrás de asesinato de científico iraní

TEHERAN. Un académico iraní fue asesinado en un ataque terrorista en Teherán el miércoles por la mañana.

El académico fue identificado como Mostafa Ahmadi Roshan-, de 32 años, graduado de la Universidad Sharif de Tecnología en ingeniería química.

El incidente ocurrió alrededor de las 8:20 am hora local.

De acuerdo con autoridades de la Universidad Sharif, Ahmadi-Roshan tuvo un puesto en las instalaciones de enriquecimiento nuclear de Natanz.

Fue presuntamente a cargo de los asuntos comerciales en el sitio nuclear.

Los terroristas, que estaban en una motocicleta, que se adjunta una bomba magnética para su Peugeot 405 en Gol Nabi Street.

La Mehr informó también que Ahmadi-Roshan se había reunido con la Agencia Internacional de Energía Atómica inspectores de unos pocos días antes de ser asesinado.

La policía ha iniciado una investigación sobre el incidente.

Había otras dos personas en el coche cuando estalló la bomba, uno de ellos, quien era el conductor identificado como Reza Qashqavi, sucumbió a sus heridas en el mismo día.

Los testigos dijeron que la fuerza de la explosión fue tal que las ventanas de las casas de la vecindad se apagan.

El incidente se produjo un día antes del aniversario de martirio segunda iraní partículas elementales físico Massoud Ali-Mohammadi, quien también fue asesinado en un atentado con bomba el 12 de enero de 2010. Ali-Mohammadi acababa de salir de su casa cuando una bomba oculta en una motocicleta detonó.

Algunos analistas políticos han dicho que el modus operandi del ataque muestra que la explosión fue obra de terroristas afiliados con el Mossad.

Sin embargo, ningún grupo ha reivindicado la responsabilidad del incidente.

Asesinatos puede frenar Irán: página web israelí

Nasimonline.ir informó que el sitio web del Ministerio de Relaciones Exteriores de Israel citó al jefe del Estado Mayor israelí, teniente general Benny Gantz, diciendo que Irán podría ser impedido de convertirse en una potencia regional a través del asesinato de sus científicos.

Sin embargo, el artículo fue retirado más tarde desde la página web del ministerio.

Manos del Mossad, MKO visto detrás del ataque

Richard Silverstein, un periodista de EE.UU., citando a una fuente israelí, escribió en su blog que la agencia de espionaje israelí, el Mossad, y la Organización Mojahedin Khalq grupo terrorista son los principales responsables del ataque terrorista contra el iraní académico.

También escribió que el asesinato de Ahmadi-Roshan trae a la mente los actos terroristas cometidos contra otros científicos iraníes en los últimos años.

Israel está detrás del asesinato

Teherán vicegobernador Safar Ali Baratlo señaló con un dedo acusador contra el régimen sionista.

"La bomba era una bomba magnética y es la misma que las utilizadas anteriormente para asesinar a científicos, y es obra de los sionistas", dijo Baratlo la agencia de noticias Fars.

El 29 de noviembre de 2010, dos físicos prominentes fueron atacados por terroristas en dos ataques separados. El profesor Majid Shahriari murió y profesor Fereydoun Abbasi resultó herido en los ataques. Los dos académicos fueron en su manera de trabajar en la Universidad Shahid Beheshti, en el norte de Teherán, cuando fueron atacados. La policía dice que, en ambos casos, los terroristas bordo de motocicletas bombas magnéticas unidas a los autos de los físicos.

Baratlo agregó: "Parece que los esfuerzos de los sionistas están destinados a socavar la seguridad antes de las elecciones para que el pueblo no se convertiría en gran número."

Próximas elecciones parlamentarias de Irán está previsto que se celebre el 2 de marzo.

Los enemigos han sentido que la imposición de sanciones y la presión sobre Irán ha llegado a ninguna parte, por lo que están tratando de crear problemas de seguridad de la República Islámica antes de las elecciones, afirmó.

Estos asesinatos están condenados al fracaso y hará que el pueblo iraní más "unida" y "vigilantes", dijo, y agregó que los enemigos han dado cuenta de la verdadera situación de la República Islámica de Irán.

Irán presentará queja ante intl. organizaciones

El portavoz del Ministerio de Relaciones Exteriores iraní Ramin Mehmanparast, dijo que Teherán presentará una denuncia ante las organizaciones internacionales pertinentes sobre el asesinato del académico.

Rahimi condena el atentado terrorista

Primer vicepresidente iraní, Mohammad Reza Rahimi, también condenó el ataque terrorista y ofreció sus condolencias a la nación.

"Los enemigos de la nación iraní debe ser consciente de que esas acciones terroristas no puede impedir a la República Islámica del progreso de Irán en diversos ámbitos científicos", dijo Rahimi durante una reunión de gabinete.

El ataque fue llevado a cabo por elementos vinculados con las potencias occidentales hegemónicas y el régimen sionista, dijo, y agregó: "Hoy en día, los que dicen ser defensores de la lucha contra el terrorismo se han dirigido a los científicos de Irán".

Rahimi llegó a decir que el incidente es un caso de terrorismo de Estado, y "vamos a desacreditar a los enemigos de la nación iraní ante el mundo."

Diputados cantan consignas contra EE.UU., Israel

Durante una sesión abierta del Majlis, los diputados iraníes gritaron consignas "¡Abajo Estados Unidos", "muerte a Israel" y "Muerte a los Monafiq (hipócrita)" condenando el acto terrorista.

Un número de diputados también comentó sobre el incidente.

OIEA ha traicionado la confianza de Irán

Kazem Jalali, el ponente de la Seguridad Nacional del Majlis y Comisión de Política Exterior, dijo: "Estos asesinatos indican que la información de que Irán ha proporcionado a la comunidad internacional que se ha filtrado a los enemigos", mientras que los países deben ser capaces de confiar en las organizaciones como la Agencia Internacional de Energía Atómica.

Ali Larijani, el altavoz Majlis, dijo que el incidente demostró una vez más la hostilidad de los enemigos hacia la República Islámica.

Shahabeddin Sadr, el orador Majlis segundo diputado, dijo: "Treinta años de experiencia ha mostrado que dichos asesinatos ciegos llevados a cabo por los lacayos de Estados Unidos e Israel no tendrá ningún impacto en el movimiento de nuestra nación".

Zohreh Elahian, el presidente del Majlis Comité de Derechos Humanos, dijo: "El enemigo cree que puede eliminar el pensamiento de nuestros jóvenes científicos a través de la eliminación física de nuestros científicos. Pero eso es una suposición equivocada".

Hojjatolislam Hossein Ebrahimi, el vicepresidente de la Seguridad Nacional del Majlis y el Comité de Política Exterior, dijo que el ataque estaba destinado a socavar la elección Majlis.

También dijo que el comité investigará el incidente.

AEOI condena atentado terrorista

La Organización de Energía Atómica de Irán (AEOI), el Ministerio de Ciencia, Investigación y Tecnología, Universidad Sharif, la Organización Ideología Difusión Islámica, y un número de otras organizaciones y personas emitido declaraciones separadas condenando el ataque.

Parte de la declaración AEOI leído que Ahmadi-Roshan había ofrecido servicios sinceros a la industria nuclear del país y su camino será seguir.

6.3. Anàlisi de notícies.

6.3.1 Diaris de procedència

Les dues notícies es van difondre a través de dos mitjans de premsa escrita, cabdals de la informació en el seu territori.

El Periódico és un diari català i un dels més venuts de Catalunya. Podem trobar la seva edició impresa tant en català com en castellà i també consta de dues edicions digitals corresponents amb l'idioma de cada edició. El diari és editat pel Grupo Zeta, una de les empreses més importants en l'àmbit de la comunicació a Catalunya i a Espanya.

El diari segueix una ideologia de tendència social demòcrata, ja que hem de tenir en compte que era proper al Partit Socialista de Catalunya (PSC) i al Partido Socialista Obrero Español (PSOE). D'aquesta manera, tot i que en els últims temps l'evidència ideològica del diari és una mica més difuminada, els lectors poden seguir apreciant diversos trets que ens evidencien l'orientació que segueixen els articles.

Per una altra banda, el Theran Times és un diari iranià escrit en anglès, és el més venut del país en llengua anglesa i també consta d'una edició digital en anglès. El diari segueix una ideologia interna basada en l'objectiu de no ser el mitjà de comunicació del govern, sinó la veu dels ciutadans. El director del diari dirigeix, al mateix temps, l'agència iraniana de notícies Mehr, propietat de l'Organització de Disseminació Ideològica Islàmica (IIDO), que ofereix un gran gruix de la informació que necessita el diari alhora de redactar les notícies. Així doncs, podem apreciar que aquest diari intenta ser el més neutral possible pel que fa a la ideologia governamental tot i que a l'estar relacionada directament amb l'IIDO, podem apreciar punts de vista que segueixen la tendència d'aquesta organització.

6.3.2 Aspectes pragmàtics

Aquestes notícies tracten un tema d'actualitat política i social, ja que informen de l'assassinat d'un científic nuclear iranià.

Les notícies van ser redactades per professionals que van seguir la ideologia del diari, Ana Alba a El Periódico i un grup de personal intern i l'agència en el cas del Tehran Times, que no especifica els noms del periodistes que van desenvolupar aquesta notícia.

En els dos casos es dirigeixen a un públic ampli que pretén ser informat sobre l'actualitat i, per tant, domina la funció referencial i, en principi, està redactat amb una intenció objectiva, tot i que com veurem a continuació, podem apreciar la subjectivitat dels redactors al llarg dels escrits. La notícia s'emet a través d'un canal escrit amb un codi lingüístic i s'expressa amb un registre estàndard, propi dels mitjans de comunicació.

Els dos escrits es classifiquen dins el gènere informatiu de la notícia i presenten una estructura de piràmide invertida, és a dir, la informació apareix ordenada de manera decreixent pel que fa a la seva importància.

Pel que fa a la disposició de la notícia, apreciem diferències rellevants entre els dos diaris. El Tehran Times dedica la meitat de la portada, juntament amb una fotografia, a la notícia de l'assassinat del científic i, seguidament, és la primera notícia del diari que es desenvolupa al llarg de la segona pàgina. D'altra banda, El Periódico no esmenta aquest fet a la portada però és el tema principal de la portada del subapartat de la secció de notícies internacionals i hi dedica dues pàgines senceres per explicar els fets i mostrar un anàlisi específic de la situació a la zona de l'Orient Mitjà.

A partir de la lectura dels dos escrits apreciem que el Teheran Times presenta, majoritàriament, una tipologia expositiva, mentre que la notícia del diari català divideix la informació en dues parts, on inicialment destaca la tipologia expositiva i, un cop s'inicia la part de l'anàlisi, es centra en una tipologia narrativa.

6.3.3 Titulars i iconografia

Per altra banda, cal analitzar amb gran precisió l'estructura de les dues notícies apreciament tots els punts en comú i les diferències que podem trobar.

Inicialment, ja podem detectar una diferència significativa pel que fa al títol que encapçala la notícia. El títol marca el punt de vista amb el que està escrita tota la notícia i, en aquest cas, podem apreciar dues visions diferents. El Periódico resumeix la notícia amb el títol "Tensión en el Golfo Pérsico". D'aquesta manera, el diari català mostra un punt de vista bastant imparcial, tot i que ja s'entreveu que intenta apartar una gran part del bloc occidental, és a dir, a Europa i els Estats Units, de l'atac, al mateix temps que centra l'atenció al Pròxim Orient. Tot i això, la periodista equilibra aquesta tendència política amb el subtítol, on descriu breument el que va passar i destaca l'acusació de l'Iran envers els Estats Units i Israel.

D'altra banda, el diari iranià condensa la notícia sota el titular “OIEA filtró información detrás el asesinato del científico iraní”. En aquest cas, es reflecteix la desconfiança que hi ha a Iran envers l'OIEA i la seva organització interna. D'aquesta manera, aquest títol sembla suposar que l'OIEA va transmetre informació als Estats Units i a l'Israel perquè provoquessin l'atac. Es tracta d'una acusació indirecta molt greu que mostra el punt de vista dels iranians i la possibilitat que s'estigui desenvolupant una guerra bruta entre els països amb l'intenció de sufocar el programa nuclear iranià per part del bàndol occidental. Aquesta notícia no conté cap subtítol, fet que otorga una major importància al títol i, per tant, al que aquest insinua.

Un cop comencem a llegir la notícia sencera veiem que el Tehran Times distribueix l'informació en subapartats encapçalats per títols secundaris que estructuren l'informació en vuit blocs, sense comptar la informació general que es descriu al principi de la notícia. En general, està format per frases molt curtes que sintetitzen la informació d'una manera gairebé esquemàtica. En canvi, El Periódico organitza la informació d'una manera més relacionada entre si, agrupada segons paràgrafs generalment curts i subdivideix la informació en tres apartats. Inicialment descriu l'atac, després forma un paràgraf encapçalat per un títol que es relaciona directament amb l'atac i finalment trobem l'anàlisi que resumeix la situació política i el futur del conflicte.

6.3.4 Contingut, estil i aspectes lingüístics

Pel que fa al contingut de les notícies, comencem a diferenciar més específicament el punt de vista de cada mitjà quan ja estem llegint els escrits. La notícia de El Periódico comença a transmetre la informació de manera narrativa, d'aquesta forma enllaça el començament d'aquesta narració, que ens permet intuir als lectors que és el que ens diran a continuació, amb el fet que va succeir el dia anterior. En aquest moment, la periodista respon a dues de les preguntes bàsiques que ha d'incloure qualsevol notícia, així doncs, explica què va passar (un atemptat a un científic), quan va passar (ahir) i concreta qui va ser la persona assassinada (Mustafá Ahmadi Roshan). Seguidament, en el següent paràgraf, detalla tres preguntes bàsiques més, ja que descriu com va morir (per l'explosió d'una bomba adossada al seu cotxe), a on va es va produir aquest atac (al nord de Tehran, en un carrer del barri de Seyed Khandan) i qui va dur a terme l'atac (l'artefacte va ser col·locat per un motorista que va passar pel costat).

De la mateixa manera el Tehran Times respon a aquestes cinc preguntes, tot i que cal destacar el fet que, en aquest cas la informació comença a transmetre's d'una forma més expositiva que agrupa tota la informació referent a l'assassinat de manera continuada, sense ometre informació que es pugui ampliar posteriorment, fet que si apreciem en la notícia del diari català.

També apreciem una major precisió pel que fa als detalls de l'atac. En aquest cas, ens concreten l'hora exacta de l'explosió (les 8:20 AM hora local), especifiquen la marca del cotxe del científic assassinat (un Peugeot 405 Gol Nabi Street) i amplien la informació personal sobre el científic que pot ser rellevant alhora d'analitzar el fet: "graduado en Tecnología de Ingeniería Química, había tenido un puesto de trabajo en las instalaciones de enriquecimiento nuclear de Natanz.". Tot i això, la informació més rellevant que trobem en l'exposició de la vida de Roshan, que només apareix a El Periódico en el subapartat de "El proyecto", és el fet que s'havia reunit amb uns inspectors de l'Agència Internacional d'Energia Atòmica pocs dies abans de ser assassinat. De la mateixa manera, l'escrit del diari iranià segueix oferint diversos detalls que precisen alguns elements de l'atemptat.

Tot i això, el que més sorprèn al diferenciar aquesta exposició dels fets són dos aspectes. Primer, el Tehran Times expressa la possibilitat que l'atac fos obra de membres del servei d'intel·ligència israelià, el Mossad, mentre que el diari del Grup Zeta ni ho esmenta. D'aquesta manera, tot i que ho fa de forma objectiva, ja que tan sols difon els comentaris d'alguns analistes polítics, podem apreciar el punt de vista que segueix el diari alhora d'escriure la notícia. Així doncs, ja es comencen a especular possibles culpables de l'atac, al mateix temps que centren l'atenció en els enemics íntims del país. En segon lloc, els dos diaris destaquen que aquest atac va coincidir amb el segon aniversari de l'assassinat d'un altre científic iranià, Massoud Ali-Mohammadi, que va morir de manera similar. El que crida l'atenció d'aquesta dada, és que en cas de El Periódico hi ha un error, i no un error qualsevol, sinó que s'equivoquen en una dada essencial d'aquesta cita, el nom del científic assassinat. Segons la notícia publicada pel diari català, el científic nuclear iranià que havia mort justament dos anys enrere era Majad Shahriari, tot i que aquesta afirmació és totalment impossible ja que Shahrari va morir al novembre de 2010, és a dir, onze mesos més tard que morís Mohammadi, l'assassinat del qual realment coincidia amb la data expressada.

A l'hora de transmetre la informació sobre l'atac podem apreciar que el Tehran Times, al ser un diari de la zona, s'estén més en l'explicació i aporta detalls més concrets i rellevants, mentre que El Periódico tan sols es dedica a exposar la informació essencial sense transcendir més en la notícia.

En el moment en que ja s'ha informat del fet, els periodistes continuen la redacció de la notícia exposant la reacció que va causar aquest esdeveniment i els comentaris que van emetre els diferents dirigents polítics sobre el tema. El Periódico dedica tres paràgrafs a les reaccions que va provocar aquest fet a l'Iran des de tots els àmbits, tant políticament com socialment, incloent-hi els mitjans de comunicació.

Transmeten les diferents declaracions que va haver-hi aquell dia en ordre d'importància política. És inevitable destacar el fet que per informar sobre aquestes comentaris, en comptes de resumir la informació de les diferents reaccions, es limiten a transmetre fragments literals de les intervencions que van fer en cada cas, aportant tan sols alguna frase intercalada de la periodista per introduir el següent fragment literal.

Inicialment, tracten el comunicat que va oferir el vicepresident del país, Mohamed Reza Rahimi, on va dirigir la culpabilitat del fet directament als seus enemics principals dins el conflicte del programa nuclear, tot i això podem apreciar que va utilitzar dos eufemismes per no nombrar directament els dos països implicats als quals es dirigeix, en primer lloc als Estats Units i en segon lloc a Israel: "acción terrorista cometida por los agentes de la opresión (EE.UU) y el régimen sionista". En aquest sentit, la periodista introdueix, dins el fragment literal del comunicat de Reza Rahimi, una aclaració entre parèntesis per fer més entenedores les paraules del polític i aclarir que es referia als Estats Units. Tot i això, dins el mateix paràgraf, quan fa menció a la importància que donava el vicepresident a la continuació del progrés científic, es reduplica la informació ja que la periodista destaca aquest punt del discurs per tancar la informació anterior però seguidament afegeix la frase literal de Reza Rahmimi.

En segon lloc esmenta la reacció dels diputats del Parlament que van amenaçar directament als seus enemics amb diversos crits a l'uníson ("muerte a EE.UU, muerte a Israel y a los hipócritas") quan el diputat Seyed Shahabedin va destacar la petulància dels agents que van matar al científic.

En aquest punt és destacable comentar que ens informen del mitjà d'on han extret aquestes últimes reaccions, l'agència estatal iraniana, fet que pretén mostrar una menor fiabilitat de la informació ja que no l'han verificat o contrastat sinó que es remeten al que va dir la IRNA i per tant, al mateix temps, dubten de la informació que pugui transmetre l'IRNA pel fet de ser una agència pròpia del país que es pot veure influenciada per la relació directa amb els fets.

Seguidament, dirigeix l'atenció a la reacció dels medis de comunicació, els quals juntament amb el govern, defensaven la implicació de l'OIEA i dels Estats Units i l'Israel en l'atemptat "aseguraron que representantes de la OIEA se habían reunido con Roshan... habían facilitado su nombre a los servicios secretos de EE.UU e Israel". En aquest moment de l'anàlisi, i tenint present la informació que ens proporciona El Periódico a aquesta alçada de la notícia, és essencial destacar que dins aquesta menció als mitjans de comunicació iranians, s'inclou el Tehran Times tot i que no aparegui el nom del diari explícitament en la notícia del diari català, i per tant, s'està informant del punt de vista que ha seguit la premsa de l'Iran, esmentant directament el tractat que donen els mitjans iranians a aquesta mateixa notícia. D'altra banda, és interessant apreciar, un cop ens hem adonat d'aquest tracta intern de la informació, que El Periódico esmenta la participació de l'OIEA en un context hipotètic i, principalment es centra en la rellevància que han donat a aquesta informació els mitjans iranians enlloc de difondre-la com a veritable. Per acabar de comprendre-ho ens hem de remetre a un punt anterior de l'anàlisi, ja que el Tehran Times incloïa aquesta informació en el desenvolupament dels fets rellevants de l'atac i per tant, li donava una connotació seriosa i creïble pel lector, mentre que en el cas del diari català, es transmet com un simple rumor sense una important rellevància.

Finalment el diari català tanca aquest bloc de reaccions i declaracions amb la resposta dels Estats Units i Israel davant les al·lusions directes de culpabilitat que van rebre per part del govern iranià. Els dos països van optar pel silenci i no van emetre cap declaració rellevant, tot i que tant el portaveu militar israelià com la portaveu americana de l'Estat van negar la seva implicació en l'atemptat.

És important destacar que aquest últim bloc de reaccions no es menciona en cap moment de la notícia del Tehran Times, el que mostra la seva subjectivitat en el tema ja que no exposen totes les declaracions i les reaccions, sinó que ometen conscientment els comentaris dels seus enemics polítics.

Aquest fet sembla demostrar un desinterès extrem pel que puguin declarar aquelles potències i directament els qüestionen i els culpabilitzen, sense ni tan sols escoltar o demanar cap mena d'explicació. De la mateixa manera, es tracta d'una forma de sobreprotegir a l'Estat i augmentar l'enervació de la població envers un possible conflicte amb el bloc occidental.

En aquest moment, apreciem clarament que la tensió i la relació d'enemistat entre Iran i els Estats Units i Israel, ha transcendit l'àmbit polític i és visible en els mitjans de comunicació, aportant una menor objectivitat i manipulant l'opinió i la informació que reben els lectors.

En el cas del Tehran Times, després de l'exposició de l'atemptat, inicia vuit apartats diferenciats i introduïts per un títol independent, tot i que tots es troben dins la notícia general, que fan referència a les reaccions que va causar l'assassinat de Roshan, la majoria dels quals pretenen demostrar la culpabilitat dels enemics del país.

Generalment, el diari iranià esmenta les mateixes declaracions que les que difon el diari català, tot i que com ja hem destacat n'omet algunes i n'hi ha d'altres que les estén. En aquest cas s'aprecia fàcilment la gran subjectivitat dels redactors que pretenen culpar als seus enemics de l'atemptat, concretament a Israel i, d'aquesta manera, s'esforcen en mostrar els comentaris més radicals i directes dels polítics iranians, de la mateixa manera que inclouen tota la informació possible per demostrar la culpabilitat d'Israel envers l'atemptat. Aquesta exposició de la informació intenta ser objectiva però defalleixen en l'intent ja que es mostra explícitament l'ímpetu i la perseverança que tenen per difondre tota la informació que pugui ser vàlida per recalcar aquesta possibilitat.

Per aquest motiu, sota el suggerent títol "Israel está detrás del asesinato" els primers comentaris que apareixen en la notícia són els més directes, subjectius i radicals que es van emetre des del govern iranià i, per tant, als quals els hi otorguen una major importància.

Fins i tot, és curiós apreciar com els iranians és fiaven de la informació d'un blog d'un periodista americà, al qual es remetien, en un dels subapartats de la notícia per informar que els responsables de l'atac eren l'agència d'espionatge israeliana, el Mossad i el grup terrorista MKO "Organització Mojahedin Khalq", encara que no proporcionaven cap mena de prova que justificués aquesta acusació.

Així doncs, es destaca l'ànsia que tenien per culpar a Israel, utilitzant tota la informació que podien obtenir, independentment d'on provingués, mentre aquesta senyalés als israelians com a culpables.

És important destacar que el Tehran Times esmenta la denuncia que presentarà el govern iranià a les organitzacions internacionals que s'encarreguen d'aquests assumptes, és a dir, directament ho posen en mans del dret internacional perquè creuen en l' implicació d'altres països. És rellevant el fet que aquesta informació no surt al diari català, el qual no esmenta cap mena de reacció legal per part de l'Iran. Això mostra la poca importància que dona a aquesta reclamació internacional i, al mateix temps, la seva protecció envers al seus aliats occidentals, deixant entreveure la falta d'objectivitat que provoca l'omissió d'un aspecte com el d'una demanda internacional.

Finalment i com a conclusió, el Tehran Times tanca la notícia amb un comentari com si es tractés d'una opinió personal que fa referència al fet que l'Iran continuarà amb el seu programa nuclear tot i els obstacles que se li presentin.

Per altra banda, la notícia de El Periódico encara es subdivideix en dos apartats més. Primer trobem "El projecte", on fa un resum de la vida professional del científic assassinat i ens ofereix una visió general de la seva relació internacional amb altres països. Aquest punt no s'esmenta en la notícia del diari iranià i el fet que aparegui a El Periódico li ofereix un major grau d'objectivitat i de distanciament polític.

Finalment, la notícia acaba amb un anàlisi que resumeix més exhaustivament la situació del conflicte polític que ha causat el programa nuclear i el seu possible escenari en un futur. En aquest cas, utilitza un patró diferent del de la resta de la notícia, ja que es presentava com un apartat diferenciant de la mateixa.

Aquest escrit presenta un estil més narratiu, un registre estàndard però amb l'ús d'un lèxic connotatiu que aporta una major utilització de termes col·loquials ("agentes chapuceros, pretenden cargarse embajadores..."), recursos lingüístics ("el juego que ocupa a Iran, Israel y EE.UU") i frases fetes característiques de l'expressió oral ("el problema de jugar con fuego es que uno acabe ardiendo").

La periodista comença l'anàlisi de la situació descrivint tot el que ha passat fins l'actualitat, com si es tractés de la narració d'una novel·la d'espionatge, comparant aquest enfrontament dels tres països principals del conflicte amb el fet de jugar amb foc i, dins la mateixa explicació, descriu la situació particular de cada país destacant la irracionalitat del conflicte i l'ús ambiciós i particular que estan fent les potències per resoldre afers interns ("están utilizando de excusa... para sus fines internos").

Finalment conclou amb la visió realista de que el més important és evitar una guerra, utilitzant l'eufemisme "ataque armado".

7. Conclusions

Un cop finalitzat el treball he arribat a una sèrie de conclusions que responen i determinen tots els objectius plantejats a l'inici del treball.

Es parla del programa nuclear iranià des de fa una dècada i mai s'ha avançat en cap direcció que proposi una solució al conflicte. A través de totes notícies consultades, les pàgines webs utilitzades i la informació que m'han proporcionat els entrevistats es constata que la diplomàcia ha tingut moltes oportunitats i sembla ser que encara en tindrà d'altres, tot i que la confiança comença a disminuir com a via precursora de les negociacions. Per tant, perquè la situació s'estabilitzés, l'Iran hauria de permetre les inspeccions de l'OIEA a totes les seves plantes i deixar d'enriquir urani, al mateix temps que les potències occidentals haurien de permetre sense cap mena de reticència l'enriquiment de l'urani iranià fins al 20%, ja que segons el Tractat de No Proliferació, del qual l'Iran és signatari, té dret a desenvolupar energia nuclear amb finalitats civils.

Tot i això, el panorama internacional és tens ja que s'ha verificat, gràcies a les inspeccions de l'OIEA, que durant els últims anys l'Iran ha trencat el pacte del TNP i ha augmentat el percentatge d'enriquiment d'urani fins a un 27% amenaçant al mateix temps d'augmentar aquest percentatge fins al 60%.

D'altra banda he exposat el procés de construcció d'una bomba nuclear, que demostra les dificultats tècniques que suposa aconseguir l'urani i separar els isòtops de l'urani 235, útil per produir una fissió en cadena, dels de l'urani 238 a partir d'una important sèrie de centrífugadores dissenyades a partir de la tecnologia més sofisticada. Al mateix temps he precisat les devastadores conseqüències que provocaria una explosió nuclear i fins i tot, un hivern nuclear que es podria provocar a partir d'una guerra nuclear, la qual s'iniciaria si dos països comencessin a bombardejar-se mútuament amb bombes atòmiques, afectant tot el panorama internacional.

També he pogut definir totes les relacions internacionals que manté actualment l'Iran, distingint entre els països en contra del programa nuclear i que pressionen al país mitjançant l'aplicació de sancions econòmiques i inspeccions contínues i recurrent a tots els organismes internacionals per intentar aturar el programa iranià, i els països a favor que recolzen al país persa i intenten disminuir els efectes de les sancions del bloc occidental.

De la mateixa manera, he apreciat tots els moviments de la guerra subterrània que ja s'està efectuant avui en dia, a partir d'atac cibernètics, assassinats de científics, assaigs de míssils balístics, simulacres dels exèrcits i constants amenaces d'atacs, com és el cas d'Israel.

I cal tenir en compte que, un dels aspectes essencials de la globalització és que l'economia s'ha imposat a les ideologies pròpies que recolzava cada país i d'aquesta manera s'ha forçat a alguns països a modificar les seves relacions amb l'Iran, provocant que aquest estigui cada vegada més aïllat.

L'anàlisi realitzada de les dues notícies m'ha permès apreciar la falta d'objectivitat que tenen els mitjans de comunicació, més clarament si aquests són dos mitjans de zones del món oposades, amb temes de guerres i assassinats relacionats amb relacions geopolítiques entre països, sobretot quan es tracta d'un tipus de guerra bruta i podem diferenciar entre dos blocs oposats. I les entrevistes m'han aportat una gran quantitat d'informació molt precisa i rellevant pel desenvolupament del treball, al mateix temps que m'ha permès analitzar els diferents punts de vista que tenen sobre el programa nuclear iranià els diferents experts de tots els sectors que he pogut entrevistar, al mateix temps que he verificat la por que tenen els ciutadans iranians a involucrar-se en aquests assumptes, ja que tan sols un dels ciutadans iranians amb els que vaig contactar va accedir a respondre a l'entrevista.

Definitivament, es pot entendre que la intenció dels iranians amb el desenvolupament del programa nuclear és purament dissuasòria, ja que sembla lògic que els Estats Units, Israel i la Unió Europea guanyarien en una guerra contra l'Iran. Així doncs, l'Iran pretén defensar-se de tots els seus veïns del Golf Pèrsic tenint en compte el potencial que té una bomba nuclear per exigir el respecte i la consideració d'un país.

D'aquesta manera, de moment tot el conflicte nuclear ha estat una nova guerra freda basada en al tensió i la desconfiança entre les potències involucrades, ja que a ningú li convé que s'iniciï una guerra, i menys si es tracta d'una guerra nuclear, per tant, tots s'avenen a afirmar que la millor manera d'estabilitzar la situació és el diàleg.

9. Agraïments

- A Tomás Alcoverro i Mikel Ayestaran, periodistes enviats a la zona de l'Orient Mitjà, per permetrem entrevistar-los tenint en compte que estaven en països tan allunyats i conflictius, ja que molt cordialment em van brindar la col·laboració i informació de primera mà que ha estat de gran ajuda al llarg del treball.
- A David Bondia, professor de dret internacional de la UB, per ajudar-me en tots els aspectes jurídics i legals, imprescindibles pel treball, tan amablement.
- A ■■■■■, ciutadà iranià ■■■■■, per respondre a l'entrevista i permetrem una visió més acurada de la població iraniana, tenint en compte tota la situació.
- A Marcel Coderch, expert en qüestions energètiques, i al CSIC per respondre a tots els meus dubtes sobre l'energia nuclear.
- A la Fundació per la Pau, per facilitar-me una gran base d'informació a l'inci del treball.
- A l'Eva Musté, el Xavier Vernetta i al Bernat Tiana per ajudar-me a contactar amb alguns dels entrevistats.
- A la Neus Forcano, la meva tutora, per guiar-me tant bé des de l'inici, oferir-me contactes i aconsellar-me en tot moment.

9. Bibliografia

9.1 Llibres

FARZAMNIA, N. (2009) *Irán. De la Revolución Islámica a la Revolución Nuclear*. Barcelona: Síntesis. Internacional

LÓPEZ, B (2000) *El mundo arabo-islámico contemporáneo. Una historia política*. Madrid: Síntesis. Historia Universal Contemporánea, 12.

RODRÍGUEZ, E.; LÓPEZ, S. (2008) *Casi todo lo que usted desea saber sobre los efectos de la energía nuclear en la salud y el medio ambiente*. Barcelona: El Viejo Topo.

SAINZ DE LA PEÑA, J.A. (2011) *El programa nuclear de la República Islámica de Irán*. Madrid: UNISCI.

TREAN, C (2006) *Iran: Entre la amenaza nuclear y el sueño occidental*. Península.

9.2 Diccionaris

Diccionari de la llengua catalana. (2007) 2a ed. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

Diccionario Crítico de Ciencias Sociales (2009) 1a ed. Madrid y México: Madrid Cultura científica.

9.3 Articles de diaris i Revistes

KHOSROKHAVAR, F/ NASAR, V/ MALEKI, A. (2007) “Irán por dentro” *Vanguardia dossier*, núm.24: 146.

ÅSLUND, A (2012) “Rússia cambia” *Vanguardia dossier*, núm 45: 142.

9.4. Pàgines webs

ABC. *Temor a que el uranio de Ecuador sirva al programa nuclear iraní.* [en línea]
<http://www.abc.es/20120112/internacional/abci-temor-uranio-ecuador-sirva-201201122150.html> [consulta: 23.10.2012]

ABC NEWS. *US vows to stop Iran nuclear weapon push* [en línea]
<http://www.abc.net.au/news/2012-08-02/us-vows-to-stop-iran-nuclear-weapon-push/4170986> [consulta: 16.08.2012]

ALBA, A.. *Ki-moon adverteix les autoritats iranianes a Teheran que hi pot haver una "guerra".* [en línea]
<http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/internacional/ki-moon-adverteix-iran-teheran-que-pot-haver-una-guerra-2194422> [consulta: 30.08.2012]

ÁMBITO. *Para EEUU Irán dio demasiado "bombo" a sus progresos nucleares* [en línea]
<http://www.ambito.com/noticia.asp?id=624726&seccion=Internacionales&fecha=15/02/2012> [consulta: 21.08.2012]

AURORA-ISRAEL. *"Israel planea atacar a Irán en septiembre".* [en línea]
<http://www.aurora-israel.co.il/articulos/israel/Titular/38868/> [consulta: 22.08.2012]

BATALLA, X. *Resolución 181.* [en línea]
<http://www.lavanguardia.com/opinion/articulos/20110924/54220792302/resolucion-181.html> [consulta: 24.10.2011]

BBC. *Iran warns of IAEA 'terrorist infiltration'* [en línea]
<http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-19627623> [consulta: 27.08.2012]

BBC. *Iran 'will not budge' over nuclear programme.* [en línea]
<http://www.bbc.co.uk/news/world-middle-east-15652783> [consulta: 02.10.2012]

BBCMUNDO. *Por qué preocupa el informe nuclear sobre Irán.* [en línea]
http://www.bbc.co.uk/mundo/noticias/2011/11/111108_iran_informe_iaea_tsb.shtml [consulta: 17.08.2012]

BEN-ABRAHAM BARRETO R. *Israel frente a las amenazas del mundo árabe, el antisemitismo y la descohesión social.* [en línea]
<http://www.aurora-israel.co.il/articulos/israel/Opinion/47009/> [consulta: 18.09.2012]

BENHORIN, Y. *Netanyahu en ONU: Líneas rojas previenen guerra.* [en línea]
<http://web1.bridgesforpeace.com/national/pr/PRNews131.html> [consulta: 30.09.2012]

BHADRAKUMAR, K.M. *Turkmenistán reserva sus ventas de gas a China, Rusia e Irán.* [en línea]
<http://www.rebellion.org/noticia.php?id=100441> [consulta: 31.08.2012]

BROOKES, P. *China e Irán*. [en línea]

<http://www.libertaddigital.com/opinion/fundacion-heritage/china-e-iran-51635/>

[consulta: 22.08.2012]

BRULLIARD, K. U.S., *Israel to stage major defense exercise*. [en línea]

http://www.washingtonpost.com/world/middle_east/us-israel-to-stage-major-defense-exercise/2012/10/17/ee5c76dc-1897-11e2-a55c-39408fbe6a4b_story.html [consulta:

17.07.2012]

BRUNO, G. *Iran's Nuclear Program*. [en línea]

<http://www.cfr.org/iran/irans-nuclear-program/p16811#p2> [consulta: 01.07.2012]

CENTER OF AMERICAN PROGRESS. *Contain and Engage: A New Strategy for Resolving the Nuclear Crisis with Iran*. [en línea]

<http://www.americanprogress.org/issues/security/report/2007/02/28/2682/contain-and-engage-a-new-strategy-for-resolving-the-nuclear-crisis-with-iran/>

[consulta: 27.08.2012]

CNNEXPANSIÓN. *El presidente iraní reconoció que mantiene 3.000 centrífugas para enriquecer uranio*. [en línea]

<http://www.cnnexpansion.com/actualidad/2007/9/2/iran-tiene-miles-de-centrifugas-atomicas> [consulta: 02.08.2012]

COURRIER. *Iran waves off uranium find*. [en línea]

<http://www.couriermail.com.au/ipad/iran-unconvinced-on-site-visit/story-fn6ck55c-1226368046081> [consulta: 19.10.2012]

CSIS. *Analyzing the Impact of Preventive Strikes Against Iran's Nuclear Facilities*. [en línea]

<http://csis.org/publications> [consulta: 17.09.2012]

CULLISON, A. *Sanctions for Iran as Talks Fail*. [en línea]

<http://online.wsj.com/article/SB10001424052702303379204577476743801769250.html> [consulta: 16.10.2012]

DIPLO B. *Casus Belli*. [en línea]

<http://casusbelliec.blogspot.com.es/> [consulta: 25.10.2012]

DISENSO. *China: el verdadero enemigo*. [en línea]

<http://www.disenso.net/docs/juegos/ar01s03.html> [consulta: 03.09.2012]

EJU.TV. *Argentinos notificaron a Interpol para detener a ministro iraní Ahmad Vahidi*. [en línea]

<http://eju.tv/2011/05/argentinos-notificaron-a-interpol-para-detener-a-ministro-irani-ahmad-vahidi/> [consulta: 28.10.2012]

EL ARSENAL. *Amenaza Irán con destruir 35 bases militares de EU si es atacado*. [en línea]

<http://www.elarsenal.net/2012/07/04/amenaza-iran-con-destruir-35-bases-militares-de-eu-si-es-atacado/> [consulta: 19.07.2012]

EL COMERCIO.PE. *Morales dice que ni Brasil ni el Alba irán a Cumbres de las América sin Cuba*. [en línea]
<http://elcomercio.pe/actualidad/1402818/noticia-morales-dice-que-ni-brasil-ni-alba-iran-cumbres-america-sin-cuba> [consulta: 23.10.2012]

EL DIARIO DE CARACAS. *Países del Alba se reunirán en Irán para tratar situación en Siria*. [en línea]
<http://eldiariodecaracas.com/mundo/pa%C3%ADses-del-alba-se-runir%C3%A1n-en-ir%C3%A1n-tratar-situaci%C3%B3n-en-siria> [consulta: 18.10.2012]

ELDAR, A. *Obama must stop Netanyahu, Barak from attacking Iran*. [en línea]
<http://www.haaretz.com/print-edition/opinion/obama-must-stop-netanyahu-barak-from-attacking-iran-1.394116> [consulta: 01.07.2012]

EL MUNDO. *Cuando Irán e Israel eran amigos*. [en línea]
<http://www.elmundo.es/elmundo/2012/02/02/internacional/1328186213.html> [consulta: 16.08.2012]

EL MUNDO. *EEUU envía otro portaaviones al estrecho de Ormuz, clave del transporte de crudo*. [en línea]
<http://www.elmundo.es/elmundo/2012/04/10/internacional/1334024489.html> [consulta: 14.09.2012]

EL NUEVO HERALD. *Acuerdo Obama-Netanyahu para impedir que Irán fabrique bomba nuclear* [en línea] <http://www.elnuevoherald.com/2012/09/28/1310265/acuerdo-obama-netanyahu-para-impedir.html> [consulta: 30.10.2012]

EL PAÍS. *El OIEA denuncia las obstrucciones de Irán a las inspecciones en las instalaciones nucleares*. [en línea]
http://internacional.elpais.com/internacional/2010/09/06/actualidad/1283724004_850215.html [consulta:17.08.2012]

EL PAÍS. *Irán lanza su primer satélite de fabricación propia*. [en línea]
http://internacional.elpais.com/internacional/2009/02/03/actualidad/1233615607_850215.html [consulta: 17.09.2012]

EL PAÍS. *Japón acuerda abandonar la energía nuclear en la década de los 30*. [en línea]
http://sociedad.elpais.com/sociedad/2012/09/14/actualidad/1347618021_934305.html [consulta: 22.09.2012]

EL PAÍS. *Irán lanza su primer satélite de fabricación propia*. [en línea]
http://internacional.elpais.com/internacional/2009/02/03/actualidad/1233615607_850215.html [05.08.2012]

EL PAÍS. *Las potencias e Irán intercambian propuestas sobre el conflicto nuclear*. [en línea]
http://internacional.elpais.com/internacional/2012/05/23/actualidad/1337796798_798971.html [consulta: 18.10.2012]

EL PAÍS *Las sanciones que pesan sobre Teherán*. [en línea]
http://internacional.elpais.com/internacional/2012/10/03/actualidad/1349280241_611805.html [consulta: 05.10.2012]

EL PAÍS. *Netanyahu pide a EE.UU. que marque una "línea roja" a Irán como ultimátum*. [en línea]
http://economia.elpais.com/economia/2012/09/16/agencias/1347818633_006024.html
[consulta: 17.09.2012]

EL PUNT AVUI. *Israel centra en Irán su intervención en la asamblea de la ONU*. [en línea]
<http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/3-politica/17-politica/579330-ahmadinejad-denuncia-a-lonu-la-doble-moral-internacional.html> [consulta: 01.10.2012]

EL TIEMPO. *Canciller de Nicaragua defiende derecho de Irán a programa nuclear pacífico*. [en línea]
<http://eltiempo.com.ve/mundo/politica/canciller-de-nicaragua-defiende-derecho-de-iran-a-programa-nuclear-pacifico/44955> [consulta: 29.10.2012]

EURASIAN HUB *Irán y Asia Central: la estrategia del diálogo* [en línea]
<http://eurasianhub.com/2012/02/21/iran-y-asia-central-la-estrategia-del-dialogo/>
[consulta: 05.11.2012]

EURONEWS. *Irán afirma haber derribado un avión espía estadounidense*. [en línea]
<http://es.euronews.com/2011/12/04/iran-afirma-haber-derribado-un-avion-espia-estadounidense/> [consulta: 23.09.2012]

EURONEWS. *Las exportaciones iraníes de petróleo disminuye en un 90%*. [en línea]
<http://es.euronews.com/2012/05/17/las-exportaciones-iranies-de-petroleo-disminuye-en-un-90-por-ciento/> [consulta: 12.09.2012]

EURONEWS. *Obama pide ayuda a Rusia y China sobre Irán*. [en línea]
<http://euronews.es/noticias-internacionales/obama-pide-ayuda-a-rusia-y-china-sobre-iran/> [consulta: 11.10.2012]

EMERGUI, S. *Tras la “cumbre sobre Irán”: Netanyahu pide a Obama potentes bombas antibunker y aviones cisterna*. [en línea]
<http://www.elmundo.es/elmundo/2012/03/07/internacional/1331119528.html> [consulta: 27.07.2012]

ERLANGER, S. *As Nuclear Talks With Iran Restart, New Hopes for Deal*. [en línea]
http://www.nytimes.com/2012/04/14/world/europe/iran-resumes-talks-over-its-nuclear-program.html?_r=0

ESPE – CESPE. *Israel y EEUU comienzan la mayor maniobra conjunta de defensa aérea*. [en línea]
<http://cespe.espe.edu.ec/2012/10/22/> [consulta: 24.10.2011]

ESPINOSA, A. *Detener a Irán a cualquier precio*. [en línea]
http://www.elpais.com/articulo/internacional/Detener/Iran/cualquier/precio/elpepuint/20101128elpepuint_24/Tes [consulta: 15.07.2012]

EURONEWS. *La UE prepara sanciones sobre el sector petrolero y las finanzas iraníes*. [en línea]
<http://es.euronews.com/2011/12/01/la-ue-prepara-sanciones-sobre-el-sector-petrolero-y-las-finanzas-iranies/> [consulta: 02.07.2012]

EURONEWS. *La Unión Europea aprieta más el cinturón a Irán*. [en línea]
<http://es.euronews.com/2012/10/15/la-union-europea-aprieta-mas-el-cinturon-a-iran/> [consulta: 20.10.2012]

EUROPAPRESS. *Ban Ki Moon afirma que el asesinato de civiles y científicos "debe ser condenado"*. [en línea]
<http://www.europapress.es/internacional/noticia-ban-ki-moon-afirma-asesinato-civiles-cientificos-debe-ser-condenado-20120114082402.html> [consulta: 17.07.2012]

EUROPAPRESS. *Irán dice tener instalado el 30% de su versión del sistema de misiles antiaéreo S-300*. [en línea]
<http://www.europapress.es/internacional/noticia-iran-dice-tener-instalado-30-version-sistema-misiles-antiaereo-300-20120903231059.html> [consulta: 04.10.2012]

EUROPAPRESS. *Iran/EUA.- Els EUA nega el visat a 20 membres de la delegació enviada per l'Iran a l'ONU*. [en línea]
<http://www.europapress.cat/internacional/noticia-iran-eua-els-eua-nega-visat-20-membres-delegacio-enviada-per-liran-lonu-20120922204418.html> [consulta: 06.10.2012]

EUROPAPRESS. *Irán insta a Israel a suscribir el Tratado de No Proliferación Nuclear*. [en línea]
<http://www.europapress.es/internacional/noticia-iran-israel-iran-insta-israel-suscribir-tratado-no-proliferacion-nuclear-20121006143221.html> [consulta: 19.10.2012]

EUROPAPRESS. *Israel/EEUU.- Israel y EEUU comienza las mayores maniobras defensivas conjuntas de su historia* [en línea]
<http://www.europapress.es/internacional/noticia-israel-eeuu-israel-eeuu-comienza-mayores-maniobras-defensivas-conjuntas-historia-20121021133109.html> [consulta: 25.10.2012]

GLOBEDIA. *Japón evalúa dispensa por sanciones de EEUU contra Irán* [en línea]
<http://es.globedia.com/japon-evalua-dispensa-sanciones-eeuu-iran>

GÓMEZ MARÍN, J. E. *Irán se mueve a un paso del enemigo*. [en línea]
http://www.elcolombiano.com/BancoConocimiento/I/iran_se_mueve_a_un_paso_del_enemigo/iran_se_mueve_a_un_paso_del_enemigo.asp [consulta: 10.10.2012]
HARRIS, D. *¿Irán, presidente del Movimiento de Países No Alineados?*. [en línea]
<http://www.prensa.com/impreso/perspectiva/%C2%BFiran-presidente-del-movimiento-de-paises-no-alineados/116318> [consulta: 18.10.2012]

HISPANTV. *Canciller nicaragüense apoya programa nuclear iraní*. [en línea]
<http://www.hispantv.com/detail/2012/08/29/193092/canciller-nicaragense-apoya-programa-nuclear-iran> [consulta: 15.10.2012]

HUDSON INSTITUTE. *Iran's Central Asia Temptations* [en línea]
<http://www.currenttrends.org/research/detail/irans-central-asia-temptations>
[consulta: 05.11.2012]

HUYEN, A. *Crisis nuclear de Irán: el horno se sigue calentando*. [en línea]
<http://vovworld.vn/es-ES/Enfoque-de-actualidad/Crisis-nuclear-de-Iran-el-horno-se-sigue-calentando/109335.vov> [consulta: 03.10.2012]

IBAÑEZ F. *El programa nuclear Iraní: Estado de la cuestión y posibles escenarios*. [en línea]
<http://www.relacionesinternacionales.info/ojs/article/view/271/236.html> [consulta 05.08.2012]

IIPDIGITAL. *Naciones Unidas imponen nuevas sanciones a Irán*. [en línea]
<http://iipdigital.usembassy.gov/st/spanish/article/2007/03/20070326115245jatia0.1462213.html#ixzz2AoRTiv7v> [consulta: 07.07.2012]

INFORMADOR.COM. *Ban Ki-moon viajará a Irán para Cumbre de Países no Alineados*. [en línea]
<http://www.informador.com.mx/internacional/2012/399483/6/ban-ki-moon-viajara-a-iran-para-cumbre-de-paises-no-alineados.htm> [consulta: 31.08.2012]

INTERPOL. *Statement clarifying its role in case involving Iranian minister wanted by Argentina* [en línea]
<http://www.interpol.int/News-and-media/News-media-releases/2009/PR080>
[consulta: 10.09.2012]

IISS VOICES. *What is Iran hiding at Parchin?*. [en línea]
<http://iissvoicesblog.wordpress.com/2012/02/22/what-is-iran-hiding-at-parchin/>
[consulta: 02.10.2012]

ITONGADOL. *“Un ataque israelí a las instalaciones nucleares de Irán sería una locura”* [en línea]
<http://itongadol.com/noticias/val/66210/experto-%E2%80%9CUn-ataque-israeli-a-las-instalaciones-nucleares-de-iran-seria-una-locura.html> [consulta: 25.09.2012]

KARIMI, N. and MURPHY, B. *Iran Nuclear Crisis: Yukiya Amano, UN Nuclear Chief, In Iran On Crucial Visit*. [en línea]
http://www.huffingtonpost.com/2012/05/21/iran-nuclear-crisis-yukiya-amano_n_1532167.html [consulta: 20.10.2012]

KEINON H. *J'lem begins campaign to out Iran, Hezbollah terror*. [en línea]
<http://www.jpost.com/DiplomacyAndPolitics/Article.aspx?id=278496> [consulta: 28.07.2012]

KRAUTHAMMER, C. Obama vs. Israel. [en línea]
http://www.washingtonpost.com/opinions/obama-vs-israel-priority-no-1-stop-israel/2012/03/08/gIQAXKM1zR_story.html [consulta: 17.09.2012]

LA OPINION DE MALAGA. *Irán no renunciará a su actividad nuclear ni aunque mejore su status.* [en línea]
<http://www.laopiniondemalaga.es/internacional/2009/04/08/iran-renunciara-actividad-nuclear-mejore-status/250579.html> [consulta: 05.08.2012]

LAVANGUARDIA. *EE.UU. no permitirá que Irán cierre el estrecho de Ormuz.* [en línea]
<http://www.lavanguardia.com/internacional/20111229/54243740560/ee-uu-iran-estrecho-de-ormuz.html> [consulta: 04.07.2012]

LA VANGUARDIA. *Inspectores de la OIEA viajan a Irán para aclarar si el programa nuclear es militar* [en línea]
<http://www.lavanguardia.com/internacional/20120219/54257470540/inspectores-oiea-iran-aclarar-programa-nuclear-militar.html> [consulta: 16.08.2012]

LAVANGUARDIA. *Irán abre en Bushehr la primera central nuclear de su historia.* [en línea]
<http://www.lavanguardia.com/internacional/noticias/20100821/53986907569/iran-abre-en-bushehr-la-primera-central-nuclear-de-su-historia.html> [consulta: 05.07.2012]

LAVANGUARDIA. *Irán afirma que el funcionamiento de la planta de Bushehr requiere seguir enriqueciendo uranio.* [en línea]
<http://www.lavanguardia.com/internacional/20100824/53989457077/iran-afirma-que-el-funcionamiento-de-la-planta-de-bushehr-requiere-seguir-enriqueciendo-uranio.html> [consulta: 10.07..2012]

LAVANGUARDIA. *Irán anuncia la puesta en marcha de la central nuclear de Bushehr.* [en línea]
<http://www.lavanguardia.com/internacional/20101127/54075634382/iran-anuncia-la-puesta-en-marcha-de-la-central-nuclear-de-bushehr.html> [consulta: 26.07.2012]

LAVANGUAEDIA. *Irán insiste en desarrollar su programa atómico de uso civil.* [en línea]
<http://www.lavanguardia.com/internacional/20120408/54283045728/iran-insiste-en-desarrollar-su-programa-atomico-de-uso-civil.html> [consulta: 26.07.2012]

LAVANGUARDIA. *La Casa Blanca felicita a la Unión Europea por las nuevas sanciones a Irán* [en línea]
<http://www.lavanguardia.com/internacional/20121015/54353079755/casa-blanca-felicita-union-europea-sanciones-iran.html> [consulta: 25.10.2012]

LAVANGUARDIA. *Obama hará "lo que deba hacer" para evitar que Irán obtenga un arma nuclear.* [en línea]
<http://www.lavanguardia.com/internacional/20120925/54351097360/obama-onu.html> [consulta: 26.09.2012]

LAVANGUARDIA. *Obama se impone en el tercer debate ante un Romney con pocas alternativas* [en línea]

<http://www.lavanguardia.com/internacional/20121023/54353369753/obama-impone-tercer-debate-romney-pocas-alternativas.html> [consulta: 24.10.2012]

LAVANGUARDIA. *Irán suspenderá la exportación de crudo a algunos países europeos.* [en línea]

<http://www.lavanguardia.com/internacional/20120204/54249933177/iran-suspendera-exportacion-crudo-algunos-paises-europeos.html> [consulta: 17.07.2012]

LE MONDE. *L'Iran affirme avoir percé les secrets du drone américain RQ-170 capturé* [en línea] http://www.lemonde.fr/proche-orient/article/2012/04/22/l-iran-aurait-perce-les-secrets-du-drone-americain-rq-170-capture_1689290_3218.html

[consulta: 25.08.2012]

LE MONDE. *Nucléaire : les grandes puissances veulent accéder au site de Parchin* [en línea]

http://www.lemonde.fr/asie-pacifique/article/2012/03/08/nucleaire-les-grandes-puissances-veulent-acceder-au-site-de-parchin_1654234_3216.html

[consulta: 17.07.2012]

LOS TIEMPOS. *No Alineados dan apoyo a programa nuclear de Irán.* [en línea]

http://www.lostiempos.com/diario/actualidad/internacional/20120901/no-alineados-dan-apoyo-a-programa-nuclear-de-iran_183980_389870.html [consulta: 05.10.2012]

MAC LIMAN A. Irán: *Los misiles de Alá.* [en línea]

<http://www.elinformanteperu.com/opinion.php?idarticulos=65188> consulta: [05.10.2012]

MEDIA.TERRA. *Obama ofrece a Irán "un nuevo comienzo".* [en línea]

<http://media.terra.com.br/mundialdeclubes2008/interna/0,,OI3646701-EI10785,00.html> [consulta: 23.07.2012]

MINUTOAMINUTO. *Tropas de EE.UU. y Europa toman el Estrecho de Ormuz.* [en línea]

<http://minutoaminuto.com.ve/content/tropas-de-eeuu-y-europa-toman-el-estrecho-de-ormuz> [consulta: 20.08.2012]

MINISTERIO DE INDUSTRIA, ENERGIA Y TURISMO. *Energía nuclear* [en línea]

<http://www.minetur.gob.es/energia/nuclear/organismosinternacionales/paginas/oiea.aspx> [consulta: 05.07.2012]

MINISTRY.OF.FOREING.AFFAIRS.OF.JAPAN. *Japan-Iran Relations.* [en línea]

http://www.mofa.go.jp/region/middle_e/iran/index.html [consulta: 20.10.2012]

MIRANDA, L.R. *Irán, China, Rusia, Pakistán frente a EE.UU. e Israel.* [en línea]

<http://real-agenda.com/2012/02/10/iran-china-rusia-pakistan-frente-a-ee-uu-e-israel/> [consulta: 21.10.2012]

NAKASHIMA E., MILLER G. and TATE T. *U.S. Israel developed Flame computer virus to slow Iranian nuclear efforts, officials say*. [en línea]
http://articles.washingtonpost.com/2012-06-19/world/35460741_1_stuxnet-computer-virus-malware [consulta: 22.06.2012]

NOTICIAS DE NAVARRA. *Ahmadineyad anuncia que Irán ha puesto en marcha 3.000 nuevas centrifugadoras de uranio*. [en línea]
<http://www.noticiasdenavarra.com/2012/02/16/mundo/ahmadineyad-anuncia-que-iran-ha-puesto-en-marcha-3000-nuevas-centrifugadoras-de-uranio> [consulta 18.08.2012]

NUEVO DIARIO. *El Estado de Israel «debe ser borrado del mapa»* [en línea]
<http://www.nuevodiarioweb.com.ar/notas/2005/10/27/elmundo-186797.asp> [consulta: 25.10.2012]

PERARSON, T. *Iran-Venezuela Relationship “About Peace”* [en línea]
<http://venezuelanalysis.com/news/6740> [consulta: 02.11.2012]

PRENSA ISLAMICA. *IRÁN-LATINOAMERICA: Irán destaca la importancia de sus relaciones con los países latinoamericanos* [en línea]
<http://prensaislamica.com/?p=24440> [consulta: 03.11.2012]

PRESS TV. *'Iran, Cuba must counter imperialism'* [en línea]
<http://www.presstv.ir/detail/220620.html> [consulta: 24.10.2012]

PÚBLICO. *Bashar al Asad decreta una amnistía en Siria que excluye a los rebeldes*. [en línea]
<http://www.publico.es/internacional/444301/bashar-al-asad-decreta-una-amnistia-en-siria-que-excluye-a-los-rebeldes> [consulta: 26.10.2012]

RACÓCATALÀ. *Reinterpretant la situació iraniana*. [en línea]
<http://www.racocatala.cat/forums/fil/111968/reinterpretant-situacio-iraniana> [03.10.2012]

RAMONET, I. *El año de todos los peligros*. [en línea]
<http://www.monde-diplomatique.es/?url=editorial/0000856412872168186811102294251000/editorial/?articulo=f62c3145-18d7-4a1c-a93f-3f42321999b0> [consulta: 28.10.2012]

RIANOVOSTI. *Ban Ki-moon insta a Irán a ganar confianza hacia su programa nuclear* [en línea]
<http://sp.ria.ru/international/20120924/155071547.html> [consulta: 25.09.2012]

RICTVANOTICIASTV. *Última advertencia para EE.UU. y la OTAN: China comienza tercera guerra mundial*. [en línea]
<http://rictvagencianoticias.wordpress.com/2012/02/25/ultima-advertencia-para-ee-uu-y-la-otan-china-comienza-tercera-guerra-mundial/> [consulta: 26.09.2012]

RT. *China inicia una inversión de 20.000 millones de dólares en 2 yacimientos petroleros iraníes.* [en línea]
<http://actualidad.rt.com/economia/view/48795-China-inicia-una-inversi%C3%B3n-de-20.000-millones-de-d%C3%B3lares-en-2-yacimientos-petroleros-iran%C3%ADes>
[consulta: 12.07.2012]

RT. *El armamento ruso resolverá el problema del escudo antimisiles de EE.UU.* [en línea]
<http://actualidad.rt.com/actualidad/view/55372-armamento-ruso-resolvera-problema-escudo-antimisiles-eeuu> [consulta: 10.10.2012]

RT: *Irán: "Las bases militares de EE. UU. están al alcance de nuestros misiles"* [en línea]
<http://actualidad.rt.com/actualidad/view/46000-Ir%C3%A1n-Las-bases-militares-de-EE.-UU.-est%C3%A1n-al-alcance-de-nuestros-misiles> [consulta: 13.09.2012]

RT. *La ONU aprueba una resolución rusa sobre valores tradicionales.* [en línea]
http://actualidad.rt.com/ultima_hora/view/54688-onu-aprueba-resolucion-rusa-valores-tradicionales [consulta: 01.10.2012]

RT. *Rusia entregará la central nuclear iraní de Bushehr en marzo de 2013.* [en línea]
<http://actualidad.rt.com/actualidad/view/56423-rusia-entregara-central-nuclear-irani-bushehr-marzo> [consulta: 26.10.2012]

R.T. *Rusia peleará para que Irán retire su demanda de 4.000 millones de dólares.* [en línea]
<http://actualidad.rt.com/actualidad/view/49442-Rusia-pelear%C3%A1-para-que-Ir%C3%A1n-retire-su-demanda-de-4.000-millones-de-d%C3%B3lares> [consulta: 30.07.2012]

RT. *Teherán acepta el plan ruso para solucionar su problema nuclear por etapas.* [en línea]
<http://actualidad.rt.com/actualidad/view/31405-Teher%C3%A1n-acepta-plan-ruso-para-solucionar-su-problema-nuclear-por-etapas> [consulta: 31.09.2012]

RTVE.ES: *Francia, Reino Unido y Alemania presionan a la UE para adoptar nuevas sanciones contra Irán.* [en línea]
<http://www.rtve.es/noticias/20120924/francia-reino-unido-alemania-presionan-para-adoptar-nuevas-sanciones-contra-iran/564722.shtml> [01.10.2012]

RTVE:ES. *Irán crea un cibercomando especializado en la lucha contra los ataques informáticos.* [en línea]
<http://www.rtve.es/noticias/20111031/iran-crea-cibercomando-especializado-lucha-contra-ataques-informaticos/472219.shtml> [consulta: 17.08.2012]

RTVE.ES. *Obama ofrece el diálogo a Irán coincidiendo con el nuevo año persa.* [en línea]
<http://www.rtve.es/noticias/20100320/obama-ofrece-dialogo-iran-coincidiendo-con-nuevo-ano-persa/324472.shtml> [consulta: 16.08.2012]

SÁNCHEZ, ANDRÉS, A. *Vinculaciones de Rusia con Irán y su impacto sobre el programa nuclear iraní*. [en línea]
http://www.realinstitutoelcano.org/wps/portal/rielcano/contenido?WCM_GLOBAL_CO NTEXT=/elcano/elcano_es/programas/geoestrategia+de+la+energ_a/publicaciones/esce nario+regional/ari+12-2006 [consulta: 31.08.2012]

SAUDI-US RELATIONS INFORMATION SERVICE. *Iranian Nuclear Weapons Breakout: The New IAEA Report*. [en línea]
<http://www.susris.com/2012/09/01/iranian-nuclear-weapons-breakout-the-new-iaea-report/> [consulta: 01.11.2012]

SCRIBD. *Consejo de Seguridad*. [en línea]
<http://es.scribd.com/doc/96238951/10-Consejo-de-Seguridad> [consulta: 21.09.2012]

SOLANA, J. *¿La última oportunidad de Irán?*. [en línea]
<http://m.eltiempo.com/opinion/columnistas/otroscolumnistas/la-ultima-oportunidad-de-irn-javier-solana-columnista-el-tiempo/11629610> [consulta: 28.10.2012]

SPANISH.PEOPLE. *Consejo de Seguridad de ONU reafirma resoluciones anteriores sobre Irán*. [en línea]
<http://spanish.peopledaily.com.cn/31618/6508099.html> [consulta: 16.08.2012]

SPANISH.PEOPLEDAILY. *P5+1 e Irán comienzan conversaciones nucleares en ciudad turca de Estambul*. [en línea]
<http://spanish.peopledaily.com.cn/31618/7787009.html> [consulta: 18.08.2012]

SHERWOOD, H. *Iran sanctions need to be tougher, Israeli defence minister warns*.
<http://www.guardian.co.uk/world/2012/jan/25/iran-sanctions-ehud-barak-israel>
[consulta: 17.09.2012]

TELHAMI, S. and KULL S. *Preventing a Nuclear Iran, Peacefully*. [en línea]
<http://www.nytimes.com/2012/01/16/opinion/preventing-a-nuclear-iran-peacefully.html>
[consulta: 27.08.2012]

TERCERA INFORMACION. *Medvedev y Ahmadineyad por resolver conflictos en Oriente Medio con métodos políticos*. [en línea]
<http://www.tercerainformacion.es/spip.php?article32616> [consulta: 31.09.2012]

TERRA NOTICIAS. *Israel y EEUU emprenden el mayor ejercicio militar conjunto de su historia*. [en línea]
<http://noticias.terra.es/2012/mundo/1018/actualidad/israel-y-eeuu-emprenden-el-mayor-ejercicio-militar-conjunto-de-su-historia.aspx> [consulta: 20.10.2011]

THE AGE. *Security talks to focus on nuclear arms race fears*. [en línea]
<http://www.theage.com.au/opinion/political-news/security-talks-to-focus-on-nuclear-arms-race-fears-20121106-28v9v.html> [consulta: 07.11.2012]

THE CHRISTIAN SCIENCE MONITOR *Hopes fade for progress at Iran nuclear talks in Baghdad* [en línea]

<http://www.csmonitor.com/World/Middle-East/2012/0523/Hopes-fade-for-progress-at-Iran-nuclear-talks-in-Baghdad> [consulta: 20.08.2012]

THE DAILY STAR. *Iran, Cuba agree on 'peaceful use of nuclear energy'* [en línea]

<http://www.dailystar.com.lb/News/Middle-East/2012/Jan-12/159639-iran-cuba-agree-on-peaceful-use-of-nuclear-energy.ashx#axzz2Bf9Gm5fd> [consulta: 02.11.2012]

THE GUARDIAN. *Iranian economy on verge of collapse, says Israel.* [en línea]

<http://www.guardian.co.uk/world/2012/sep/30/iran-economy-verge-collapse-sanctions-israel> [consulta: 24.10.2012]

THE GUARDIAN. *Obama orders new sanctions on Iran, including 'deceptive' Central Bank.* [en línea]

<http://www.guardian.co.uk/world/2012/feb/06/obama-new-sanctions-iran-central-bank> [consulta: 19.08.2012]

THE GUARDIAN *Sanctions on Iran punish its people, not its leaders*

[en línea] <http://www.guardian.co.uk/commentisfree/2012/jul/11/iran-sanctions-punish-people-not-leaders> [consulta: 24.10.2012]

THE GUARDIAN. *US officials believe Iran sanctions will fail, making military action likely* [en línea]

<http://www.guardian.co.uk/world/2012/feb/17/us-officials-iran-sanctions-military-action> [consulta: 30.08.2012]

THE INDEPENDENT. *“US and Iran holding “secret” talks on nuclear programme”*

[en línea] <http://www.independent.co.uk/news/world/politics/us-and-iran-holding-secret-talks-on-nuclear-programme-808647.html> [consulta: 31.07.2012].

THE.JAPAN.TIMES. *Japan asks Washington to grant waiver on latest Iran oil sanctions.* [en línea]

<http://www.japantimes.co.jp/text/nb20120121a6.html> [consulta: 29.08.2012]

THE.JAPAN.TIMES. *Japan yet to decide on Iran oil cutoff, Noda says.* [en línea]

<http://www.japantimes.co.jp/text/nn20120115a8.html> [consulta: 18.10.2012]

THE JAPAN TIMES *Talks with Iran just a start* [en línea]

<http://www.japantimes.co.jp/text/ed20101212a1.html> [consulta: 13.10.2012]

THE JAPAN TIMES. *U.S. Iran sanctions again omit Japan* [en línea]

<http://www.japantimes.co.jp/text/nn20120916b2.html> [consulta: 18.10.2012]

THE NEW YORK TIMES. *Ahmadinejad Nominee Is Wanted in '94 Bombing* [en línea]

http://www.nytimes.com/2009/08/22/world/middleeast/22iran.html?_r=0 [consulta: 09.09.2012]

THE NEW YORK TIMES. *Iran's Nuclear Program*. [en línea]
http://www.nytimes.com/2012/06/02/opinion/irans-nuclear-program.html?_r=1&
[consulta: 02.07.2012]

THE NEW YORK TIMES. *Netanyahu Says He'd Go It Alone on Striking Iran*
[en línea]
<http://www.nytimes.com/2012/11/06/world/middleeast/netanyahu-uses-tough-tone-on-possible-iran-strike.html> [consulta: 05.11.2012]

THE NEW YORK TIMES. *Setback in Talks on Iran's Nuclear Program in a 'Gulf of Mistrust'* [en línea]
http://www.nytimes.com/2012/06/20/world/middleeast/tense-iran-nuclear-talks-resume-in-moscow.html?pagewanted=all&_r=0 [consulta: 05.09.2012]

THE TELEGRAPH. *Iran increases uranium enrichment activities*. [en línea]
<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/iran/9425580/Iran-increases-uranium-enrichment-activities.html> [consulta: 30.09.2012]

THE TELEGRAPH. *Iran's Revolutionary Guards 'overseeing huge expansion of country's nuclear programme'* [en línea]
<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/iran/9405897/Irans-Revolutionary-Guards-overseeing-huge-expansion-of-countrys-nuclear-programme.html> [consulta: 29.08.2012]

THE TELEGRAPH. *Iran set to meet UN nuclear agency officials* [en línea]
<http://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/iran/9263736/Iran-set-to-meet-UN-nuclear-agency-officials.html> [consulta: 18.08.2012]

THE TIMES OF ISRAEL *Israel and Iran trade barbs over nuclear programs at IAEA meet* [en línea]
<http://www.timesofisrael.com/israel-and-iran-trade-barbs-over-nuclear-programs-at-iaea-meet/> [consulta: 17.10.2012]

THE WASHINGTON POST. *Iran, U.N. reach tentative deal on Tehran's nuclear program before key talks* [en línea]
http://www.washingtonpost.com/world/national-security/iran-un-said-to-be-near-agreement-on-plan-to-investigate-irans-past-nuclear-research/2012/05/22/gIQAAtCB4hU_story.html [consulta: 02.09.2012]

THE WASHINGTON POST. *IAEA resolution to sharply criticize Iran for nuclear efforts* [en línea]
http://www.washingtonpost.com/world/national-security/un-resolution-to-sharply-criticize-iran-for-nuclear-efforts/2011/11/17/gIQAYPDmUN_story.html
[consulta: 25.08.2012]

TSUKIMORI O. *Japón deja de comprar crudo Irán en julio por 1ra vez desde 1981*.
[en línea]
<http://fta.reuters.com/article/businessNews/idLTASIE87U03M20120831> [consulta: 10.10.2012]

UNIVISIÓNOTICIAS. *EEUU sanciona a 10 'empresas fachada' iraníes con sede en Malta*. [en línea]
<http://feeds.univision.com/feeds/article/2011-12-20/eeuu-sanciona-a-10-empresas>
[consulta: 08.07.2012]

US-IRAN-RELATIONS. *Mission Statement*. [en línea]
<http://us-iran-relations.com/> [consulta: 17.10.2012]

USATODAY. *Japan yet to decide on Iran oil cuts*. [en línea]
<http://usatoday30.usatoday.com/news/world/story/2012-01-13/japan-iran-oil/52527870/1> [consulta: 29.08.2012]

VALENZUELA, J. *Virus Flame: la primera bomba atómica de la ciberguerra*. [en línea]
<http://blogs.elpais.com/cronica-negra/2012/06/virus-flame-la-primera-bomba-atmica-de-la-ciberguerra.html> [consulta: 18.06.2012]

VANGUARDIA DOSSIER N° 45. *Rusia cambia*. [en línea]
<http://www.lavanguardia.com/internacional/20120914/54349569751/rusia-cambia.html>
[consulta: 20.09.2012]

VOZDEAMERICA. *El debate nuclear iraní*. [en línea]
<http://www.voanoticias.com/content/iran-informe-oiea-nuclear-133655418/106582.html>
[consulta: 03.11.2012]

WARRICK, J. *U.S. officials among the targets of Iran-linked assassination plots*. [en línea]
http://www.washingtonpost.com/world/national-security/us-officials-among-the-targets-of-iran-linked-assassination-plots/2012/05/27/gJQAHIAOvU_story.html [consulta: 28.07.2012]

WASHINGTON INSTITUTE. *Iran Struggles Unsuccessfully for Influence in Central Asia* [en línea]
<http://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/iran-struggles-unsuccessfully-for-influence-in-central-asia> [consulta: 04.11.2012]

WEB.ISLAM. *Ministro de Exteriores de Colombia pide ampliar relaciones con Irán*. [en línea]
<http://www.webislam.com/noticias/49189-ministro-de-exteriores-de-colombia-pide-ampliar-relaciones-con-iran.html>
[consulta: 04.10.2012]

WEISS, C. *Rusia se prepara para un ataque militar estadounidense contra Irán*.
<http://www.wsws.org/es/articles/2012/may2012/esru-m02.shtml> [consulta: 21.09.2012]

WIKIPEDIA. *Aharon Ze'evi-Farkash*. [en línea] http://en.wikipedia.org/wiki/Aharon_Ze'evi-Farkash [consulta: 26.10.2012]

9.5. Ilustracions

APOCALYPSYS. *La guerra que se avecina contra Iran*. [en línea]
<http://apocalypsys.com/preparado-para-emergencias/la-guerra-que-se-avecina-contrair%C3%A1n> [consulta: 10.07.2012]

CREATIVE COMMONS ESPAÑA. *Hispanoamerica* [en línea]
<http://es.creativecommons.org/> [consulta: 29.10.2012]

FRONTIERS OF FREEDOM. *Obama Nuclear Iran*. [en línea]
www.ff.org/irans-pursuit-of-the-bomb-sanctions-have-failed/obama-nuclear-iran/
[consulta: 05.09.2012]

INDIAN CURRENT AFFAIRS. *National Affairs*. [en línea]
<http://indiancurrentaffairs.wordpress.com/archives/september-2011/>
[consulta: 09.07.2012]

LA INFORMACIÓN. *Medvédev dice a Ahmadineyad que el programa nuclear debe seguir siendo pacífico* [en línea]
<http://fotos.lainformacion.com/politica/armas-nucleares/medvedev->
[consulta: 30.09.2012]

LA PROXIMA GUERRA. *Como sería un ataque de EE.UU contra Irán*. [en línea]
<http://www.laproximaguerra.com/2012/09/como-seria-un-ataque-de-eeuu-contrairan.html> [consulta: 04.11.2012]

LA SEGUNDA GUERRA. *La bomba atómica* [en línea]
<http://www.lasegundaguerra.com/viewtopic.php?t=11451> [consulta: 01.07.2012]

THE ENCICLOPEDIA OF SCIENCE. *Nuclear Fission*. [en línea]
<http://www.daviddarling.info/encyclopedia/F/fissionnuc.html> [consulta: 09.07.2012]

RAMANUJAN *¿Puede un estudiante aventajado construir una bomba nuclear?*
[en línea] <http://ramanujan25449.blogspot.com.es/2011/09/puede-un-estudiante-aventajado.html> [consulta: 09.07.2012]

THE ISRAEL PROJECT *Factsheet: Iran's High Explosives Weapons Testing Site at Parchin* [en línea]

http://www.theisraelproject.org/site/c.ewJXKcOUJIIaG/b.8090269/k.605F/Factsheet_Iran8217s_High_Explosives_Weapons_Testing_Site_at_Parchin.htm#.UMezQPWO0mA
[consulta: 09.07.2012]

WIKIPEDIA. *Tratado No Proliferación* [en línea]

Es.wikipedia.org/wiki/Tratado_de_No_Proliferación_Nuclear [consulta: 02.07.2012]

10. ANNEX

10.1 Entrevista amb Tomàs Alcoverro

Tomàs Alcoverro i Muntané és un dels periodistes més reconeguts com a observadors del món àrab, el periodista espanyol amb més experiència sobre qüestions d'Orient Mitjà i l'únic amb corresponsalia fixa a Beirut.

Tomàs Alcoverro va néixer a Barcelona el 4 de novembre de 1940. Llicenciat en dret i periodisme va ser professor adjunt de dret internacional a la Universitat Autònoma de Barcelona durant un temps, tot i que tota la seva carrera professional ha estat immersa al periodisme internacional. Va començar treballar a El Correo, a l'ABC, a Destino i finalment a La Vanguardia on fa de corresponsal a Beirut desde el 1970. Des d'aleshores i fins a ara ha estat testimoni directe de gairebé tots els esdeveniments importants de la història turbulenta d'Orient Mitjà, ha cobert guerres, invasions, revolucions, cops d'Estat i els esdeveniments més importants de la zona. També va ser corresponsal de Paris i Atenes durant un interval de dos anys. Actualment segueix vivent a Beirut, fa de corresponsal a La Vanguardia i escriu el blog de "Diario de Beirut".

A part, és l'autor de "El Decano", "Espejismos de Oriente", "Atrapados en la discordia" publicat juntament amb Pilar Rahola i de "La historia desde mi balcón".

Ha estat guardonat amb diversos premis, tan periodístics com de reconeixement pel seu treball i la seva carrera a l'Orient Mitjà. Ha rebut els premis de periodisme Godó, Gaziel, Cirilio Rodríguez, Ortega i Gasset, el premi de periodisme internacional Vázquez Montalbán, el premi Liberpress, un guardó de la premsa de Madrid, la distinció de la Ploma d'Or de la UAB i la Creu de Sant Jordi.

21:14 minuts 05/09/2012 Barcelona – Beirut. Via telefònica.

1. Perquè creu que el tema del programa nuclear iranià ha tingut tanta transcendència des de fa 1 any o 1 any i mig, si ja fa varies dècades que el programa es va iniciar?

Aquesta és una pregunta molt interessant, ja que realment el programa nuclear i d'energia atòmica es va iniciar durant la època del Sha.

Principalment crec que és tracta d'un tema polític. A Iran se li acusa tot perquè els països d'occident el veuen com un règim de terroristes en el qual, qualsevol podria entrar en una central i pressionar un botó que els fes volar a tots pels aires. Això es una barbaritat, ja que si qualsevol país pressionés algun d'aquests botons, els altres països també ho farien i en poc temps tot quedaria destruït.

2. Creu que Iran té dret a fabricar una bomba nuclear?

Aquest tema ha aixecat una gran rellevància política a tot el món però jo, personalment, crec que Iran té tot el dret a construir una bomba nuclear. Hem de tenir en compte que hi ha diversos països de l'Orient Mitjà que ja tenen aquest tipus d'energia. Aleshores, no s'hauria de veure amb tants mals ulls que l'Iran també volgués comptar l'energia nuclear.

3. Quina creu que és la finalitat de la construcció d'una bomba nuclear per part d'Iran?

Principalment crec que es tracta d'un tema de dissuasió. Té una finalitat dissuasiva, des del meu punt de vista, no es tracta d'una amenaça ni als Estats Units ni Israel, ni a cap a altre país de món. Simplement, dins del territori en el que es troba, vol tenir un incentiu per poder dissuadir a l'enemic. Tinguem en compte que a hores d'ara a les fronteres d'Iran encara hi ha soldats americans.

En definitiva, Iran es veu amenaçat i el que vol es poder alleugerar aquesta pressió i poder dissuadir als seus enemics del mateix mode que ells el poden amenaçar.

4. Veu probable que Israel dugui a terme un atac militar contra Iran?

A veure, això ja és un tema més especulatiu i en aquest sentit tampoc fa falta entrar-hi. Ja fa temps que diversos mitjans de comunicació anunciaven que aquest estiu Israel atacaria Iran i ara ja estem al setembre. Ara ja comencen a parlar que al novembre Israel podria atacar Iran perquè finalment s'ha endarrerit i no ho han fet al estiu tal i com tothom esperava. Realment ningú sap que pretén fer Israel, si atacarà, no atacarà o... Qui sap? Es un tema totalment especulatiu.

Fins i tot, el diari Gara, un diari del país basc, em van entrevistar fa un temps, dient-me que al estiu es preveia la intervenció militar d'Israel. I en realitat, qui ho sabia? No sap ningú això.

Tot i això, em de tenir en compte que ara els Estats Units els hi està parant els peus als israelians per dos motius. Per començar hi ha el tema de les eleccions presidencials que es duren a terme als Estats Units aquest novembre i per tant no es poden permetre veure's immersos en un tema com aquest ni en cap tipus d'atac contra Iran. I d'altra banda, actualment els Estats Units ha estat i segueix submergit en molts conflictes a l'Orient Mitjà (Afganistan, Irak, Síria...) i per tant no li convé tornar a entrar en un conflicte d'aquesta categoria.

5. Quina és l'opinió pública a Iran, el Líban, a Israel i als països veïns sobre aquesta situació?

M'alegro que em facis aquesta pregunta perquè es important saber el que creu la gent del carrer. En realitat les opinions es divideixen, bàsicament, en dos punts de vista oposats: la dels iranians i la de la resta de països que pensen d'una manera similar que Israel.

Els iranians en tenen una opinió positiva i no els inhiheix el tema del programa nuclear, al contrari, es tracta d'una qüestió nacionalista, de sobirania nacional. Alhora també es tracta d'un assumpte de discussió entre la gent, ja que no entenen perquè els països d'occident els hi posen tantes traves per duu a terme el seu programa nuclear. No entenen el perquè de tantes inspeccions, permisos especials i de tanta expectació i desconfiança. Podríem dir clarament que no entenen perquè no es fien del seu país.

Recordem que, tot i que Iran esta vist com un país de terroristes pels països d'occident, Iran és un país molt ric, i no només pel petroli sinó també perquè la seva població consta d'una gran cultura.

Per altra banda, la resta de països de l'Orient Mitjà i del Golf Pèrsic veuen la situació d'Iran i del seu programa nuclear com un desafiament i com una amenaça. Fa uns anys hi havia dues escoles de pensament a l'Orient Mitjà, els que pensaven que l'amenaça era Irak i els que pensaven que la amenaça era Iran. Doncs bé, ara Irak ja està fora del mapa i ja no genera cap mena de perill, per tant el tot perill es situa a Iran.

6. Com creu que serà la situació d'aquí a 3 o 4 anys a Iran?

Actualment esta clar que hi ha un conflicte evident entre Iran, juntament amb els seus aliats, i els Estats Units i Israel, també recolzats pels seus aliats. Per això, des del meu punt de vista, crec que tindrà molt rellevància el que passi a Síria. Si d'aquí uns anys, el Regim siria caigués i cedís, perquè ha de cedir, això representaria un problema molt greu per Iran. En aquest context, Iran es veuria sense el seu aliat més potent a l'Orient Mitjà i aleshores quedaria molt exposat als seus enemics.

Per aquest motiu crec que si això passes, en aquell moment, la tensió i la relació entre Iran i els Estats Units i Israel s'agreujaria, s'agreujaria molt.

10.2 Entrevista amb Mikel Ayestaran

Mikel Ayestaran va néixer a Beasain, Guipúscoa al 1975. Llicenciat en periodisme, desde molt jove va compaginar els estudis amb la seva passió per viatjar.

Va treballar a “El Diario Vaco” fins al 2005, quan va deixar la redacció per fer-se freelance i dedicar-se a cobrir temes internacionals. Els primers mesos com a periodista freelance van ser difícils però la seva gran oportunitat per entrar de ple i fer-se un nom en el món dels freelance va arribar al 2006. Per casualitat, estant al Líban, la nit que havia de tornar, Israel va bombardejar la ciutat i tot i que van evacuar a tots els estrangers, ell es va negar a marxar, conscient de que aquella era la seva ocasió i durant varis dies va ser l'únic periodista de la zona, ja que la resta de corresponents no podien entrar al país perquè les fronteres estaven tancades.

A partir d'aquell moment esta més de la meitat de l'any recorrent els diferents països de l'Orient Mitjà en busca de les noves notícies. Els seus articles són publicats pel grup Vocento (ABC), a Euskal Irrati Telebista (EiTB), al seu blog (mikelayestaran.com) i al seu canal de youtube.

Ha rebut varis premis, entre ells destaquen el premi de comunicació i periodisme per la seva cobertura al Líban durant l'atac d'Israel de Punt Radio i el premi al millor corresponent estranger del Club Internacional de Premsa (CIP).

19:25 minutos. 06/09/2012 Barcelona-Siria. Vía telefónica.

1. ¿En su opinión, cree que Irán es una amenaza real para Israel y otros países de la zona de Oriente Medio?

Personalmente no le doy tanta relevancia al tema nuclear. No creo que este sea el factor clave para la política de defensa de Irán. Siempre ha sido un país que ha sabido jugar muy bien sus cartas, antes de que estallara la crisis y de que Ahmadineyad subiera al poder, el programa nuclear ya existía y estaba aletargado. El país seguía su trabajo y sus estrategias con otros países de la zona, para defenderse de Estados Unidos o Israel.

En realidad es más una amenaza por ser la mayor potencia de la región, que por su programa nuclear.

2. ¿Podría ser que el objetivo de Irán fuera la construcción de armas nucleares sólo con finalidad disuasiva y que, dentro de unos años, pudiésemos hablar de una nueva guerra fría, a una escala más limitada, regional?

La guerra fría ya está en marcha actualmente en Siria. En este tema, los iraníes son expertos en jugar sus partidas fuera de casa, en otros países, como ahora que Estados Unidos y Rusia también están en la zona.

Anteriormente, la hegemonía mundial estaba centrada en Estados Unidos y cuando hubo la guerra fría, la hegemonía mundial se encontraba en Estados Unidos y en Europa. Ahora esta hegemonía se ha extendido hacia los países del Oriente Medio, como en el caso de Irán.

3. ¿Cómo puede afectar la situación actual de Siria respecto a Irán?

Los americanos, occidente... han sufrido dos grandes derrotas y lo ven como la guerra indirecta de Irán, al ser un aliado de Siria. Por este motivo tienen afán de venganza, aunque Irán es muy fuerte y creo que sería muy difícil desestabilizarla. En todo caso, Irán crearía un oasis, como un fuerte alrededor de sus fronteras, para no quedarse aislado.

Esta es una opción que veo muy factible en este caso ya que sus fronteras están muy bien defendidas, teniendo en cuenta la situación en la que están y como recurso, la alternativa sería crear zonas seguras dentro del país.

4. ¿En qué grado cree que las sanciones impuestas a Irán respecto al programa nuclear han sido perjudiciales para los ciudadanos iraníes?

Durante los primeros seis años, después de la elección de Ahmadineyad como presidente y de el reinicio del programa nuclear, percibías las sanciones pero no veías que fueran motivo de alarma o de preocupación. En ese momento se trataba de un juego dialectico, ya que Estados Unidos y Bruselas no iban de la mano, sino que cada uno iba por un lado distinto. Por ese motivo, Irán sabía muy bien como desviar la atención y aprovechar las oportunidades para salirse por la tangente sin quedar afectado. En eso, este país es un experto.

El problema aparece ahora que Estados Unidos y Bruselas, ya de la mano, han llevado a cabo la ofensiva del petróleo y del banco nacional. Este año he estado un par de veces en Irán y es la primera vez que los he visto realmente nerviosos, incluso empiezan a tener dificultades para salir del país, dificultades de movilidad.

Tienen problemas en el día a día, las sanciones han causado tanto un impacto directo a la cúpula del régimen como a la gente de la calle. La población tiene que soportar un aumento de la inflación al mismo tiempo que una menor capacidad adquisitiva.

5. ¿En el futuro, ve posible un ataque nuclear por parte de Israel?

No lo sé. Es más rollo que otra cosa, se trata más de especular y de echarse faroles. Antes de ayer me mandaron un email de una redacción dónde me decían que Israel atacaría a Irán antes de navidad, sinceramente no lo creo, después de las experiencias que han tenido con Afganistán e Irak. Además hemos de tener en cuenta de que dejando a un lado la cúpula del régimen iraní, Irán, es el país de Oriente Medio que más mira hacia occidente.

Me resultaría muy raro ver una situación como esta, personalmente no apostaría por ello. Definitivamente lo descarto, no es una medida inteligente.

6. ¿Por qué cree que Irán reinició el programa nuclear si había firmado el Tratado de No Proliferación?

Hemos de ver la política internacional de Irán como si se tratara de un bazar. Es un bazar, tiene diferentes fichas para mover y el factor nuclear es una de sus fichas. Para ellos es la ficha que les permite alertar a occidente, se trata de iniciar su capacidad disuasoria. Al mismo tiempo, lo hemos de ver como una lección hacia los países vecinos del Golfo, que en estos temas van a otra marcha, llevan un ritmo más lento y anticuado. Se trata de un ejemplo, para todos estos países.

Es asombroso como Irán consigue seguir avanzando, incluso con el bloqueo del petróleo, y sacar adelante negocios e incluso el programa nuclear.

7. ¿Cómo se imagina la situación de Irán dentro de 5 años?

Creo que lo más importante no será el tema del programa nuclear sino la situación del petróleo. Irán se rige por un sistema viejo y una cúpula que no quiere cambiar, esto provoca un problema interno muy grave y tienen que darle la vuelta a este sistema si quieren que la situación mejore. Espero que en el futuro esto haya cambiado, porque realmente es lo que más falta le hace al país.

10.3 Entrevista amb David Bondia

David Bondia Garcia és llicenciat i doctorat en Dret per la Universitat de Barcelona. Les seves línies d'investigació són la protecció internacional dels drets humans, la jurisdicció penal internacional, el règim jurídic dels actes unilaterals dels Estats i les sancions internacionals.

Ha donat classes en diverses universitats espanyoles i estrangeres de Sarajevo, Sofia, Tulza, Buenos Aires i és l'autor de diverses publicacions destacades.

És un dels membre fundadors de Réseau Méditerranéen de Formation et de Recherche en Droits de l'Homme i el director de l' Institut dels Drets Humans de Catalunya

Actualment imparteix classes de dret internacional a la Universitat de Barcelona.

27/09/2012 16:00. Edifici Ilardense, facultat de Dret (Barcelona)

1. Quina és la situació dels drets humans a l'Iran?

Pel que coneixem hi ha una manca de llibertats molt greu dels drets humans, greu discriminació de la dona en matèria de drets humans, com és el cas de les lapidacions, que se'n té constància per part de moltes institucions com Amnistia Internacional i situació molt obscura pel que esta passant dins el regim d'Iran. Moltes violacions dels drets humans i es sap que es un dels estats que més execucions extrasumarials practiquen. És un dels grans violadors dels drets humans.

2. Per què no s'accepten les explicacions que dona Iran respecte el seu programa nuclear?

Es creu que no són reals i que hi ha molta informació amagada. Iran pot tenir energia militar, però el problema és l'energia nuclear amb finalitats militars, barreja molt la informació i el perill és aquest, no es te clar la informació que esta facilitant, aleshores la informació que es pot tenir és per la que ens proporciona Iran o la que tenen els inspectors de l'energia nuclear que van a Iran.

El problema és que quan es tensa molt la corda, Iran no els deixa entrar o inclús els facilita informació que és d'anys enrere i l'altra informació que tenim és que pot ser moltes vegades interessada, perquè informació que ens ve del departament d'estat dels Estats Units, també has de dubtar de la credibilitat perquè també és informació que pot estar justificant una intervenció, per tant el problema és que no hi ha una transparència sobre la informació que facilita Iran i la informació que faciliten els tercers sobre Iran.

3. Com ha reaccionat Iran a partir de les sancions que se l'hi han imposat?

Hi ha hagut un tancament, sobretot perquè Iran és conscient que ha adquirit un pes específic dins de la regió, es a dir, abans el contrapès d'Iran era Irak, en el moment en que al 2003 s'envaeix, ja no funciona com a contrapès i sap que és un poder fàctic a la regió i més com esta ara la situació actual a Síria i com estan els altres estats de la zona i per tant el que entén es que són sancions injustes, el que si que és veritat és que les sancions, malgrat les comparteixis o no les comparteixis, el que es diu és que són sancions intel·ligents, que s'han enfocat molt clarament perquè afectin als dirigents iranians i no a la població. Per tant els dirigents si fossin sancions contra la població els seria igual però com són sancions contra ells, que afecten a les seves comptes i afecten a matèria d'energia o transferència d'energia això és el que els molesta més.

4. Creu que seria una opció viable, el fet que l'Iran accedís a deixar la fase de l'enriquiment de l'urani a un altre país, com per exemple Rússia, Turquia o Brasil?

És el que han proposat i si el que vols tenir és informació fiable, si els tercers estats que enriqueixin l'urani els hi faciliten aquesta informació, jo crec que no hi hauria cap problema. Hi va haver un moment en que es va dir que si que hi hauria la possibilitat i es van oferir alguns països, com Brasil que de seguida es va oferir, per tant si el que es vol són garanties que sigui per finalitats civils, si un tercer ho controla i li dones la responsabilitat... i estem parlant de Rússia com a potencia i Brasil i Turquia com a estats emergents, per tant, el que podries és exterioritzar el control de l'enriquiment d'urani. Personalment crec que aquesta opció seria una possibilitat.

5. Pot haver-hi un doble joc per part de Rússia, perquè per una part ajudi a l'Iran en el seu programa nuclear i per l'altra presenti com a solució l'oferir-se per fissionar i després lliurar l'urani enriquit a les centrals iranienes?

Rússia, des dels anys noranta fins ara, va perdre molt de pes en l'escena internacional, i esta recuperant aquest pes dins el marc internacional. Té molt clar que vol assegurar-se una estabilitat dels estats del voltant i tenir un control dels estats del voltant, per tant pot ser el gran aliat i és el gran aliat d'Iran, per tant és el gran aliat de Síria. Sobretot el que li interessa és tenir un control i que els perills que puguin haver-hi no arribin a les seves fronteres, per tant el que farà es externalitzar perills i intentar assegurar-se el control a l'exterior i per això el doble joc, però sobretot per assegurar una estabilitat dintre del propi territori.

6. Creu que la posició de Xina, favorable a l'Iran, es deu més a interessos energètics i econòmics, o es un pas més per discutir a EEUU l'hegemonia mundial?

És difícil de contestar això. Xina tal i com actua té clar que és una potencia mundial i el que fa és no actuar en paràmetres de democràcia i drets humans, per tant té molt clar que apart que els EE.UU li disctueixin l'hegemonia mundial als Estats Units, la Xina sap que li pot disctuir, al mateix temps, l'hegemonia mundial als Estats Units en zones on no sigui hegemònic, com la zona de l'Orient Mitjà, i en aquesta zona Xina té perfectament capacitat d'actuar. D'altra banda, també li interessa a causa dels recursos energètics i econòmics perquè és un mercat potencial. Xina pot moure's molt per Àfrica, a Amèrica llatina però la zona d'Àsia és la zona que li interessa perquè es la zona propera al país i per tant en els estats que els Estats Units no pot controlar, Xina hi entrarà.

No tant pel fet de discutir l'hegemonia mundial sinó per marcar terreny.

7. Es creu que l'Iran ha ocultat algunes de les seves activitats i instal·lacions al OIEA, quines conseqüències podria tenir aquest fet si això es verificués?

Personalment defenso en teoria és que Iran va ratificar el TNP i per tant si hi ha inspectors internacionals que poden entrar a Iran bàsicament és perquè al TNP el que s'establia es un mecanisme de verificació i control que es tracta dels inspectors de l'energia nuclear.

Ara bé. So es tensa molt la corda, quina opció té Iran? Té l'opció de denunciar el tractat internacional i, per tant, si el denuncia, els inspectors no podran entrar-hi. Per tant en aquesta situació es juga molt, metafòricament, al pal i pastanaga, és a dir, la comunitat internacional li dona un pal a Iran i després li dona una pastanaga perquè sap que si el pal és molt dur, Iran pot denunciar el tractat internacional. És cert que Iran està amagant informació i que, a vegades, no deixa entrar als inspectors. Quan es tenses molt les coses, els deixa entrar i els dos bàndols saben a què estan jugant.

Corea es va retirar del TNP, Israel no l'ha ratificat mai...per tant Iran sap que si en algun moment es tensa molt la corda amb les altres potències pot denunciar al dret internacional basant-se en els punts del TNP on s'especifica que poden desenvolupar energia civil. La situació no ha arribat a aquest extrem però almenys es juga amb el fet de que Iran ens facilita algun tipus d'informació sobre el seu programa, mentre que Israel mai ha permès cap mena d'inspecció ni ha exposat cap informació sobre el seu programa nuclear.

És difícil d'entendre però això és el dret internacional. El dret internacional no obliga a tots per igual sinó que obliga sinò, aquells que han acceptat. Tot i això benvingut sigui que Iran l'hagi acceptat, perquè sinó ara ens trobaríem en una situació internacional molt greu.

8. Iran, a diferència d'Israel i Pakistan, és signatari del Tractat de No Proliferació Nuclear i té dret a desenvolupar energia civil nuclear. L'Iran no ha atacat cap país al llarg de 200 anys. La seva despesa militar per càpita és la més baixa de la regió. El règim ha permès inspeccions i ha estat d'acord a negociar amb Occident sobre totes les qüestions. La retòrica occidental actual, recorda la guerra de l'Iraq, quan una amenaça va servir per justificar un atac. Pot tornar a passar? Hem après alguna cosa del que va passar a l'Iraq?

Pot tornar a passar. No passarà ara, immediatament, perquè hi ha eleccions a Estats Units i l'Obama no s'arriscarà a cap mena conflicte directe, però el problema és aquest.

Hem d'aprendre de les lliçons de l'Iraq, ja que hem de tenir molt clar que l'Iraq es va intervenir de forma contrària al dret internacional, és a dir, no hi havia un autorització del consell de seguretat i la lliçó que tenim molt clara és que qualsevol mesura que s'adopti en contra ha de passar pel consell de seguretat. Aleshores, qui pot garantir que no ens fiquem en una guerra sense sentit són Rússia i Xina. El que em de veure és que si es vol emprendre alguna sanció o intervenció armada a l'Iran, aquesta ha de passar pel consell de seguretat.

9. Tot i que Israel, India i Pakistan no estan dins el TNP perquè no hi ha cap mena de pressió internacional per aturar els seus programes o destruir les seves armes nuclears? De la mateixa manera, pel fet que Corea del Nord deixés el tractat, es pot permetre que continuï amb el seu programa?

Aquí ens apartem del dret, ens enfoquem a la política internacional i per tant, hem de buscar quins són els aliats. Estàs parlant d'Israel i els Estats Units com a grans aliats, parlés d'India i Pakistan, que els dos tenen armes nuclears. Pensa, s'ha atacat alguna vegada a algun país que posseeixi armes nuclears? No, això és un argument que és perillós però es l'argument que utilitzen. El que ens hem de plantejar és, si en el moment determinat en que es va firmar el TNP s'hagués tancat, sense prohibir armes nuclears, haurien de plantejar-nos que molts països n'han tingut després del tractat. Aleshores, no seria més possibilista, per part de la comunitat internacional, pressionar als estats nuclears que ratifiquin el TNP que permetin l'entrada d'inspectors? Sobretot perquè hi ha una sentència dels tribunals internacional de justícia del any 1998 que se li pregunta si la possessió d'armes nuclears és contrària al dret internacional, i el tribunal no es va atrevir a dir que si i, aleshores, el que va fer va ser dir que la simple possessió no és contrària al dret internacional sinó que en tot cas, ho seria un ús desproporcionat.

10. Aleshores un ús proporcionat tampoc seria contrari al dret internacional?

Clar, aquesta és la pregunta que queda aquí. Per això el que se li diu és que l'ús d'armes nuclears mai serà proporcionada.

En aquell moment tothom s'esperava que digués que la simple possessió ja és un perill però no es va atrevir a dir-ho.. Aleshores el que es diu és que aquesta va ser una decisió molt covarda per part del tribunal internacional de justícia i que possiblement, plantejada avui en dia, podria canviar aquesta orientació i podria començar a veure que la simple possessió pot ser contrària al dret internacional.

11. Podria l'Iran abandonar el Tractat de No Proliferació Nuclear? Quines serien les conseqüències en el cas de fer-ho?

Perfectament podria abandonar-lo. No seria desitjable, però el podria abandonar i les conseqüències serien que tothom es posaria molt nerviós, perquè no hi hauria manera de denunciar que no deixés entrar els inspectors de l'energia atòmica i no hi hauria cap manera de controlar el que està passant allà.

Iran hauria de donar un període de preavís, hauria d'anunciar en quin termini pretén abandonar el tractat i amb quines condicions... però de la mateixa manera que Corea el va abandonar i això va suposar una gran problemàtica per la comunitat internacional. Aquest és el joc estratègic dels tractats internacionals, quan vols els acceptes i quan no vols no ho fas. Israel no l'accepta't perquè no està disposat a acceptar-lo. Si fem els equilibres, veiem que Iran podria denunciar el TNP tot i que no es recomanable que ho faci però com estirem molt de la corda Iran acabarà denunciant-ho i per aquest motiu la comunitat internacional no actua fins a les últimes conseqüències amb Iran, perquè sap que hi ha aquesta possibilitat. La denuncia implicaria una reunió urgent del Consell de seguretat i discutir la possibilitat d'adoptar sancions més fortes contra Iran.

12. Creu que podria donar-se un atac militar contra l'Iran? Seria possible tècnicament?

Personalment, ho veig difícil i més tenint en compte com està la situació. Seria destapar la capsa dels trons. Ara mateix hi ha un gran enfrontament en matèria de drets humans que és Occident – Islam i que és un enfrontament interessat perquè no sabem apreciar correctament a l'Islam i dins l'Islam hi ha les dues branques: la suni i la xiï. El perill seria que estaries desfent una d'aquestes branques, la xiï, i t'estaries fent amic dels sunnites quan tens les dictadures del Golf Pèrsic, Qatar , Aràbia Saudi,etc. Aquests països són els grans violadors dels drets humans i no estaries denunciant aquest fet, per tant, t'estaries posicionant clarament. Per això crec que seria molt difícil que es donés aquesta intervenció armada i més perquè no crec que tinguem clar tot el discurs que arriba d'Iran. Només ens arriben les bajanades que diu l'Ahmadineyad però els conflictes interns que deu haver-hi no els tenim clars, per això crec que tot passarà per un canvi intern.

Fa dos anys, quan va haver-hi les revoltes per les eleccions es creia que en aquell moment es donaria el canvi, però entenc que deuen haver-hi fractures dins el règim intern i això serà el que possibilitarà un canvi d'actitud i no un canvi imposat des de fora.

13. Quines conseqüències polítiques, econòmiques i socials tindria a nivell regional i internacional un possible atac contra Iran?

Desestabilitzaria tota la zona, és a dir, una zona que ja de per si està desestabilitzada amb el temes de Irak i Sira, acabaria de desestabilitzar tota la zona. Tampoc tinc clar la capacitat que tindrien les gran potències en aquest moment per duu a terme una ocupació territorial de l'Iran. No es tracta només d'una intervenció armada i tornar a marxar sinó que ara que s'estan retirant de l'Irak i Afganistan, intervenir a Iran no seria només intervindre i marxar sinó que es tractaria de intervindre i quedar-s'hi molt de temps. Els Estats Units podria fer-ho però en aquests moments no hi ha capacitat militar ni econòmica per donar suport a una intervenció armada.

14. Quines són les últimes sancions que s'han imposat a l'Iran?

Es tracten de sancions de caràcter econòmic, sobretot de bloquejos i embargaments. Estan bloquejant comptes a l'exterior i prohibint que pugin entrar tota mena de materials tecnològics o relacionats amb l'energia nuclear. El capítol 7 de la Carta de les Nacions Unides preveu dos tipus de sancions: les econòmiques i les militars. El que no preveu és l'ordre en que s'imposen aquestes sancions, per exemple, en el cas de l'Irak es van emprendre primer les sancions militars i després les econòmiques. En aquest cas el que s'ha fet primer ha estat imposar les sancions menys greus, que són les econòmiques, però tenint en compte que no afectin la població civil. S'intenta objectivar les sancions perquè afectin els dirigents o a les persones vinculades amb temes d'energia nuclear. En canvi de sancions militars no se n'han adoptat i per això Xina i Rússia, cada vegada que es posa sobre la taula la possibilitat de dur a terme sancions militars, exerceixen el dret de vet. D'altra banda, abans les sancions s'imposaven i no es deia la durada però ara el que es fa es anar-les prorrogant cada sis mesos perquè, un cop passen aquests mesos, les sancions cauen i s'han de tornar a adoptar.

Quan les sancions no eren de durada determinada per s'havia de tronar a votar i aleshores els Estats Units votava a favor de les sancions però quan les volien aixecar les vetaven.

Per això s'entén que desde els '90 fins al 2002 va haver-hi sancions contra Irak però ara el que es fa es que els objectius de les sancions econòmiques siguin els dirigents polítics o persones vinculades a l'energia nuclear i aquestes siguin per un període determinat, passat aquest període es tornarà a votar si les renoven.

15. Hi ha previst imposar altres sancions més dures a Iran ?

S'han demanat i ja s'està pensant en dur a terme sancions militars. El problema és que es que es confon el que és una sanció i una mesura unilaterals. En el dret internacional es té molt clar que una sanció només la pot imposar una organització internacional, com les Nacions Unides, i una mesura unilateral és el que pot imposar un estat. Les sancions des de les Nacions Unides s'han imposat i també s'han imposat mesures unilaterals, per exemple, per part dels Estats Units.

Per tant, ens trobem que s'han imposat les sancions econòmiques, tot i que encara no s'han decidit quines podrien ser les militars.

Les mesures unilaterals només poden ser econòmiques, per tant una sanció militar no la pot decidir ni Estats Units, ni França, ni Israel... S'ha de decidir des de les Nacions Unides. Ara per ara, des de les Nacions Unides hi ha la possibilitat d'utilitzar la força armada contra Iran però sempre i quan es decideixi pel consell de seguretat.

16. Totes aquestes sancions estan previstes dins el Tractat de No Proliferació?

Les sancions hi ha algunes que estan expressament previstes dins els tractats i n'hi ha algunes que van al regim sancionador general que és el de les Nacions Unides. Aleshores el consell de seguretat s'activa perquè entén que Iran està violant el Tractat de No Proliferació, però també es pot activar perquè s'entén que Iran ha estat violant tractats internacionals en matèria de drets humans. Per tant, pot ser que el propi tractat tingui les sancions per si no les té anem a l'organisme general que és el Consell de Seguretat

17. Fins a quin punt les sancions debiliten la posició política del règim dels aiatol·làs? No es pot donar l'efecte contrari, que les sancions provoqui l'unió de la població i en culpabilitzin a l'enemic exterior, com sembla que va passar en el cas del bloqueig nord-americà a Cuba?

El bloqueig nord-americà a Cuba no va ser una sanció, va ser una mesura unilateral dels Estats Units a Cuba. Igualment, per aquest motiu, a partir de l'any 2000 es parla del concepte de sanció intel·ligent, perquè s'entén que si la sanció afecta a la població, això serveix per cohesionar-se i culpar molt més a l'enemic exterior, en canvi, si la sanció afecta als dirigents polítics i la població no rep les conseqüències, pot debilitar a un règim opressor. Per exemple, les sancions que es van imposar contra Saddam Husayn a l'Irak des del 1990 fins al 2002 van cohesionar més a la població, perquè no eren sancions dirigides contra el règim sinó contra la població, qui patia les conseqüències de les sancions era la població i per tant, el que veien era un enemic exterior. En el cas de l'Iran s'intenta que la població no pateixi les conseqüències però sí que les rebin els dirigents polítics.

18. Fins a quin punt afecten les sancions internacionals ja adoptades, tant al programa nuclear iranià, com a l'economia iraniana i a la seva població, respectivament?

La idea es que les sancions econòmiques afectin a la població el menys possible. En el cas de l'Irak es van imposar una sancions que eren petroli per aliments, és a dir, la única forma en que la població podia rebre aliments i medicines era a través de l'exportació de petroli, però estaven tan afectats que no podien rebre el que necessitaven per alimentació ni per sanitat. El que s'intenta es que no afectin a la població iraniana, en el moment en que la població pugui percebre que els bloquejos o els embargaments afecten a l'alimentació, serà un problema. Fins i tot serà un problema major que una intervenció armada perquè si la població comença a morir per malnutrició, la població es cohesionarà molt més contra l'enemic exterior

19. Les sancions poden conduir a una futura situació de guerra, a causa de l'augment de la tensió i la desconfiança?

Sí. El consell decideix imposar sancions però les Nacions Unides no té un exercit propi. Les sancions a les Nacions Unides les decideix el Consell de Seguretat però qui les ha d'executar són els estats membres. Per tant, el consell de seguretat ha de convèncer als estats perquè imposin aquestes sancions, perquè si un estat considera que una sanció no és legítima no les executarà. La desconfiança rau, per exemple, quan el Consell de Seguretat decideix sancions econòmiques i les aconsegueix els EE.UU, el Regne Unit, però no ho fa ni Rússia, ni Xina, ni Brasil el que passarà es que aquesta unitat trontollarà.

Les sancions no tenen perquè conduir a una situació de guerra però com no hi hagi una postura coherent per part de tots els estats, no tan sols pot desestabilitzar Iran sinó també a tots als estats dels voltant.

20. Un atac contra l'Iran pot augmentar l'amargor d'aquest país contra les potències occidentals. Aquest fet podria crear un clima d'inseguretat a occident, pels possibles atacs terroristes que Iran dugués a terme?

Aquesta amargor es donaria, segur, però no tan sols a Iran sinó al món musulmà, perquè tal i com estar ara la situació, un atac contra un estat de religió islàmica provocaria la cohesió dels estats islàmics per les repressions contra el món occidental i possiblement tinguessin raó, perquè un atac a aquest estat i no a un altre? Perquè, la situació dels drets humans també és lamentable a Aràbia Saudi o a Qatar, és a dir, falta una coherència per part de les potències occidentals en les reaccions que tenen. També és lamentable la situació dels drets humans a Israel, Palestina... Per tant, es veu es que obren per criteris polítics i el en canvi haurien de ser objectius, si hi ha una violació dels drets humans, es denuncia tant si és a Iran, Aràbia Saudi, Palestina com Israel.

Per tant, una intervenció es pot veure com un fet arbitrari pot cohesionar al món musulmà per mostrar el seu descontent cap a occident.

21. Per què creu que ni Obama ni Netanyahu s'han molestat a esmentar la necessitat de presentar-se al Consell de Seguretat de l'ONU per obtenir, almenys, una resolució que autoritzi l'ús multilateral de la força, atès que el seu ús unilateral està expressament prohibit per l'apartat 4 de l'article 2 de la Carta de Nacions Unides? Quin paper juga aquí la legítima defensa?

Ni Obama ni Netanyahu van al Consell de Seguretat perquè tenen molt clar que tenen que obtindre el vot de 9/15 estats i entre aquests vots han d'haver-hi els cinc estats permanents, es a dir, que no hi hagi cap vot en contra del estats permanents. Aquí tenen molt clar que Rússia i Xina votin en contra, i si ells van al Consell de Seguretat amb una resolució, la presenten i es vota en contra, tenen molt clar que el Consell de Seguretat no pot intervenir. Per tant, o tenen molt clar el text que presentarà i s'asseguren, no que Rússia i Xina votin a favor, sinó que s'abstinguin, amb al abstenció ja n'hi ha prou, o no presentaran aquesta resolució.

Per això no s'arrisquen a fer-ho, perquè saben l'experiència de Iraq. Iraq va presentar un text de resolució i com no es va aprovar, perquè França va dir que votaria i votaria en contra, aleshores aquí es va fer una intervenció contrària al dret internacional.

Quan s'intenta justificar, es diu que s'està d'acord amb el dret internacional però en realitat els Estats Units tenia una resolució votada en contra i va actuar, el que demostra que no va estar d'acord amb el dret internacional.

Per aquest cas, aquí no ho presenten i no plantegen aquest debat, ja que hi ha dos estats que ja han avisat que votarien en contra. L'altre tema és que l'experiència de Líbia, ja ha servit. En el cas de Líbia, Xina i Rússia se'ls va enganyar perquè se'ls va dir que farien una zona d'exclusió aèria però no intervindrien i en el moment de la votació es va abstenir i després es van trobar que l'OTAN van intervenir en el conflicte. Per tant serà difícil que Xina i Rússia avalin aquesta resolució.

D'altra banda, en dret internacional no existeix la legítima defensa preventiva. Els Estats Units va intentar, durant els anys del mandat Bush, crear aquesta legítima defensa preventiva però se li va negar. La legítima defensa només pot existir en el moment en que hi ha un atac armat, però no es pot abans i per tant, la simple possessió d'armes nuclears no té perquè ser una amenaça i no es pot dir que amb uns estats sí que ho és i en uns altres no ho és. Per tant relacionant-ho amb el tema d'abans, si es descobreix que Iran té armes nuclears no es contrari al dret internacional ja que es va dictar que la simple possessió no era una amenaça. I és en aquest punt on l'Iran es pot agafar al dret internacional.

22. Hi ha una sensació generalitzada que els dirigents nord-americans, juntament amb el suport israelià, estan per sobre de la llei internacional i que els dirigents europeus semblen sotmesos a aquesta voluntat. Quin paper té el Dret Internacional en aquesta interpretació?

Jo crec que el dret internacional ajuda les potències petites i mitjanes, és a dir, la visió que es té és que el dret només afavoreix a les grans potències i no és així.

Els Estats Units s'aparten del dret internacional perquè saben que aquest li prohibeix actuar de certa manera, per tant, l'eina que hem d'utilitzar és que el dret permet equilibrar un món que està desequilibrat. Quan les grans potències privilegien la política internacional, això ja és apartar-se del dret internacional.

No estan per sobre de la llei internacional, el que passa és que no es denuncien les violacions de les normes internacionals que realitzen.

Els Estats Units a Guantànamo va violar el dret internacional, Israel a Síria, Jordània i Gaza està violant el dret internacional. Són violacions del dret internacional però quan els estats han de denunciar a Israel o als Estats Units tenen por, perquè la política internacional els impedeix fer aquestes denúncies. S'ha de deixar ben clar que haurien de denunciar-ho, o sigui, no és que estiguin per sobre, sinó que hi ha molta complicitat per part les potències occidentals de no denunciar les violacions que cometien Estats Units i Israel.

Això no vol dir que avaluï les violacions dels drets humans a Iran. De la mateixa manera que s'està denunciant a Iran, haurien de ser capaços de denunciar el que passa a Israel i als Estats Units, i això és el dret internacional.

La política internacional fa que només en denunciï uns, com ara a l'Iran, i no denunciï els altres, per això hauríem de portar el dret internacional fins a les últimes conseqüències.

El dret internacional dibuixa un món perfecte, si es complís, el problema és que hi ha estats que s'aparten del compliment. Perquè Espanya no denuncia que Israel viola els drets humans del poble palestí? Doncs perquè no li interessa quedar malament amb Israel.

23. Li convé a Iran formar part de l'Estatut de Roma de la Cort Penal Internacional?

No. Ens agradaria que en formés part però de la mateixa manera que ni els Estats Units, ni Rússia, ni Israel l'han acceptat no li pots exigir que ho accepti.

Aquest estatut implica que la cort penal pugui jutjar persones, no estats, que cometin determinades violacions (genocidis, crims de guerra, crims contra l'humanitat...) que siguin nacionals del seu estat. A Iran no li interessa formar part d'aquest estatut, perquè ell acceptaria que els seus nacionals poguessin ser jutjats, mentre que els nacionals dels Estats Units, Israel, Xina... mai podrien ser jutjats.

Ho haurien d'acceptar, però el raonament d'Iran és aquest. Fins que el altres no ho acceptin, com que no és obligatori, tampoc ho acceptarà.

Una altra instància seria el tribunal internacional de justícia. Els estats podrien demandar Iran per tenir armes nuclears, davant el tribunal però Iran també podria demandar altres estats que també en tenen.

El dret internacional és diferent del dret intern, en què tu pots demandar qualsevol davant un tribunal intern, mentre que el tribunal internacional de justícia només pot demandar els que hagin acceptat ser jutjats. Per exemple, com que Israel sap que pot ser demandat, no accepta ser jutjat pel tribunal internacional de justícia .

10.4 Entrevista a Marcel Coderch

Marcel Coderch i Collell és un enginyer de telecomunicacions. És expert en qüestions energètiques, d'energia nuclear, de sostenibilitat i creixement econòmic. Es va llicenciar a la Universitat Politècnica de Catalunya i és Doctor en Enginyeria Elèctrica i Ciències Informàtiques per l'Institut Tecnològic de Massachusetts.

Actualment exerceix com a professor de la UPC i de la Barcelona Graduate School of Economics. Tot i això també es membre del Consell Assessor per al Desenvolupament sostenible de la Generalitat de Catalunya, analista del Real Institut Elcano, membre del capítol català del Club de Roma i Des del 2006 també és vicepresident de la Comissió del Mercat de les Telecomunicacions.

També es habitual veure alguns escrits seus en diverses revistes i diaris parlant sobre política energètica.

03/10/2012 Via email.

1. En quins factors tècnics es basen l'OIEA i la comunitat internacional per creure que l'Iran està enriquant urani per a ús civil però també per ús militar, tenint en compte les seves inspeccions a les instal·lacions nuclears i al reactor de Bushehr?

L'enriquiment d'urani és un procés físic que consisteix en separar dos isòtops que en mineral d'urani estan barrejats, l'U235 i l'U237. Només l'U235 és útil per produir la fissió en cadena, però només es troba en una proporció del 0,7% en el mineral. Els àtoms dels dos isòtops són molt semblants, només els distingeix el pes de dos neutrons i per això és molt difícil separar-los.

Per generar energia elèctrica en un reactor nuclear tipus PWR/BWR cal produir òxid d'urani amb una proporció del 3% de U235. Això es fa modernament a base de centrifugadores que volten a gran velocitat de manera que els àtoms més pesants (U237) es situen més lluny de l'eix de rotació i els més lleugers (U235) es situen prop de l'eix central. A base de separar els respectius gasos i tornar a introduir-los a la centrifugadora es va enriquant la proporció de U235 envers U237.

Per això, es fa difícil separar els usos civils dels militars d'una instal·lació d'enriquiment. Si s'atura l'enriquiment al 3 % només té usos civils, si es va enriquint fins al 90% es pot fabricar una bomba atòmica. Alguns reactors de recerca mèdica funcionen amb proporcions al voltant del 20%.

Una inspecció que trobés urani enriquit més enllà del 20% seria senyal inequívoca de que ho estan fent per armament, però que jo sàpiga això no ha succeït. Més aviat el que pot estar passant es que Iran estigui enriquint suficient quantitat d'urani en concentracions prou elevades perquè en un moment donat i amb un petit esforç addicional pugui obtenir ràpidament una bomba, sense que ara mateix se'l pugui denunciar.

El reactor de Bushehr, com qualsevol altra reactor, es una altra via per obtenir una bomba. Per això es fa servir el plutoni que es genera com a residu. Un cop tinguin barres de combustible gastades, podrien reprocessar aquest combustible i extraure el plutoni per fer bombes, com a qualsevol altre país del món amb reactors nuclears.

No hi ha una línia que separi l'ús civil i militar de la tecnologia nuclear, i per tant qualsevol acusació en aquest sentit es un judici d'intencions fins que el país no decideixi fer-ho obertament.

La meva opinió és que l'Iran s'està preparant per si arriba un moment que ho creu necessari pugui fabricar una bomba ràpidament. I jo ho crec raonable vista la lliçó del que va passar a Irak. Els EE.UU. no varen envair l'Irak perquè tingués armes de destrucció massiva, sinó precisament perquè no en tenia. Si les hagués tingut no ho haurien fet. A més, Israel las té i ningú els diu res.

2. La comunitat internacional va oferir a Iran l'opció de seguir amb el seu programa nuclear, sempre i quan deixessin la fase de l'enriquiment d'urani a un altre país (Rússia o Turquia) que retornaria l'urani enriquit després de la fissió a les centrals iranianes, perquè d'aquesta manera es pogués controlar el percentatge de l'enriquiment de l'urani.

Es aquesta una opció factible o podria ser que l'Iran seguis enriquant urani posteriorment?

És cert que Rússia els va fer aquest oferiment (no Turquia que no té capacitat d'enriquiment) i ara mateix no recordo quina va ser la resposta de l'Iran, però a ningú se li escapa que estar en mans d'un altre país que et pot tallar el subministrament no és massa aconsellable, atesa la història de boicots comercials que els EE.UU han imposat a determinats països del món que no es comporten com ells voldrien. L'Iran és un dels que ha sigut objecte d'aquests embargaments.

Aquesta proposta, a banda de subministrar urani, també recolliria el combustible gastat, per d'aquesta manera tallar les dues rutes cap a la bomba iraniana: la fabricació de combustible nuclear i el reprocessament del combustible gastat.

3. Tècnicament, quina és la fase més complicada en el procés d'elaboració d'una bomba nuclear?

El més difícil avui dia és aconseguir el material: l'urani molt enriquit o el plutoni. La resta és molt senzilla.

4. Quantes centrífugadores fan falta i durant quan temps es necessari que funcionin per aconseguir un alt enriquiment d'urani?

El temps és funció del nombre de centrífugadores, quantes més centrífugadores més ràpid és, però no et sabia donar números concrets, depèn de la eficiència de les centrífugadores. És a dir, de la relació entre el percentatge d'entrada i de sortida d'urani U235.

5. Creu que científics paquistanesos, nord coreans, russos i xinesos col·laboren en el programa nuclear iranià? Que hi poden aportar?

Sembla que sí, que han obtingut plànols de les centrifugadores fora de l'Iran. De totes maneres, curiosament, Iran és accionista de Eurodif la planta europea d'enriquiment d'urani, un fet que data de quan el Sha de Persia era "amic d'occident". De fet, tot el programa nuclear iranià data dels anys 70 i va ser promogut pels EE.UU que llavors deien que canviaven tecnologia nuclear per petroli perquè era una bestiesa que Irán cremés gas i petroli per fer electricitat.

El petroli era millor guardar-lo per fer anar els cotxes occidentals i per tant era millor que l'Iran tingués electricitat nuclear. L'actual règim no ha fet més que reiniciar i posar en marxa els plans nuclears del Sha, promoguts pels EE.UU.

6. Creu que els atacs cibernètics dels serveis secrets occidentals, als que es fa referència a la premsa, tenen eficàcia substancial per dificultar el programa iranià? Perquè?

Sembla que sí que han tingut efecte espatllant moltes centrifugadores i per tant retardant el programa d'enriquiment. De fet, sembla que fins i tot hi ha uns virus que han entrat en els ordinadors personals de la central i de la planta i que poden veure i escoltar el que passa a dins de les instal·lacions activant les càmeres i els micros dels PCs.

7. En el procés d'enriquiment d'urani, primer centrifuga l'urani i després es fissiona o el procés s'executa d'un altre manera?

En el procés d'enriquiment no es fissiona res, només es centrifuga i es separa el gas del centre de la centrifugadora.

8. En quina proporció trobem radiacions alfa, radiacions beta i radiacions gamma en una explosió nuclear i quina es la seva durada en el medi?

En una explosió nuclear es generen tota mena de partícules radioactives que emeten radiacions de tota mena. La durada d'aquestes radiacions depèn de cada element. Per exemple, el iode tarda uns dies a desaparèixer, el cesi unes dècades i el plutoni milers d'anys.

9. Tenint en compte que, a més del que ja es coneix públicament, se sap que l'Iran té diverses instal·lacions nuclears subterrànies i secretes, quan creu que podria tenir enllestida la construcció d'una primera bomba nuclear tenint en compte aquestes condicions?

Com he dit, crec que es preparen per tenir totes les peces necessàries per poder “muntar-la” ràpidament si creuen que la situació ho requereix.

El que no crec és que ho facin per poder atacar, ja que seria un suïcidi. A banda de les desenes de bombes que pugui tenir Israel, els EE.UU en tenen milers que els esborrarien del mapa en uns minuts.

Crec que si volen tenir la bomba, és com el cas de Corea, perquè ningú s'atreveixi a una invasió.

10. En l'hipotètic cas que es donés una guerra nuclear regional a l'Orient Mitjà, com afectaria la radioactivitat a nivell mundial?

La radioactivitat a nivell mundial dependria del nombre de bombes que es fessin esclatar. S'ha de tenir en compte que les bombes actuals són milers de vegades més potents que les que van esclatar al Japó fa 60 anys i per això es fa difícil saber el que realment passaria, però en qualsevol cas seria un desastre absolut.

11. Què hauria de passar per arribar a un hivern nuclear? Quins serien els seus efectes?

L'hivern nuclear es produiria en cas d'un intercanvi massiu entre dos o més països. L'arsenal nuclear actual és de tal magnitud que podria enfosquir el planeta durant un temps i, sense sol i sense llum, tots moriríem de fred i gana.

10.6 Tractat de No Proliferació d'Armes Nuclears

TRATADO SOBRE LA NO PROLIFERACION DE LAS ARMAS NUCLEARES

Los Estados que conciertan este Tratado, denominados en adelante las "Partes en el Tratado",

Considerando las devastaciones que una guerra nuclear infligiría a la humanidad entera y la consiguiente necesidad de hacer todo lo posible por evitar el peligro de semejante guerra y de adoptar medidas para salvaguardar la seguridad de los pueblos,

Estimando que la proliferación de las armas nucleares agravaría considerablemente el peligro de guerra nuclear,

De conformidad con las resoluciones de la Asamblea General de las Naciones Unidas que piden que se concierte un acuerdo sobre la prevención de una mayor diseminación de las armas nucleares,

Comprometiéndose a cooperar para facilitar la aplicación de las salvaguardias del Organismo Internacional de Energía Atómica a las actividades nucleares de carácter pacífico,

Expresando su apoyo a los esfuerzos de investigación y desarrollo y demás esfuerzos por promover la aplicación, dentro del marco del sistema de salvaguardias del Organismo Internacional de Energía Atómica, del principio de la salvaguardia eficaz de la corriente de materiales básicos y de materiales fisionables especiales mediante el empleo de instrumentos y otros medios técnicos en ciertos puntos estratégicos,

Afirmando el principio de que los beneficios de las aplicaciones pacíficas de la tecnología nuclear, incluidos cualesquiera subproductos tecnológicos que los Estados poseedores de armas nucleares puedan obtener del desarrollo de dispositivos nucleares explosivos, deberán ser asequibles para fines pacíficos a todas las Partes en el Tratado, sean estas Partes Estados poseedores o no poseedores de armas nucleares.

Convencidos de que, en aplicación de este principio, todas las Partes en el Tratado tienen derecho a participar en el más amplio intercambio posible de información científica para el mayor desarrollo de las aplicaciones de la energía atómica con fines pacíficos y a contribuir a dicho desarrollo por sí solas o en colaboración con otros Estados,

Declarando su intención de lograr lo antes posible la cesación de la carrera de armamentos nucleares y de emprender medidas eficaces encaminadas al desarme nuclear,

Pidiendo encarecidamente la cooperación de todos los Estados para el logro de este objetivo,

Recordando que las Partes en el Tratado por el que se prohíben los ensayos con armas nucleares en la atmósfera, el espacio ultraterrestre y debajo del agua, de 1963, expresaron en el Preámbulo de ese Tratado su

determinación de procurar alcanzar la suspensión permanente de todas las explosiones de ensayo de armas nucleares y de proseguir negociaciones con ese fin,

Deseando promover la disminución de la tirantez internacional y el robustecimiento de la confianza entre los Estados con objeto de facilitar la cesación de la fabricación de armas nucleares, la liquidación de todas las reservas existentes de tales armas y la eliminación de las armas nucleares y de sus vectores en los arsenales nacionales en virtud de un tratado de desarme general y completo bajo estricto y eficaz control internacional,

Recordando que, de conformidad con la Carta de las Naciones Unidas, los Estados deben abstenerse en sus relaciones internacionales de recurrir a la amenaza o al uso de la fuerza contra la integridad territorial o la independencia política de cualquier Estado, o en cualquier otra forma incompatible con los Propósitos de las Naciones Unidas, y que han de promoverse el establecimiento y mantenimiento de la paz y la seguridad internacionales con la menor desviación posible de los recursos humanos y económicos del mundo hacia los armamentos,

Han convenido en lo siguiente:

ARTÍCULO I

Cada Estado poseedor de armas nucleares que sea Parte en el Tratado se compromete a no traspasar a nadie armas nucleares u otros dispositivos nucleares explosivos ni el control sobre tales armas o dispositivos explosivos, sea directa o indirectamente; y a no ayudar, alentar o inducir en forma alguna a ningún Estado no poseedor de armas nucleares a fabricar o adquirir de otra manera armas nucleares u otros dispositivos nucleares explosivos, ni el control sobre tales armas o dispositivos explosivos.

ARTÍCULO II

Cada Estado no poseedor de armas nucleares que sea Parte en el Tratado se compromete a no recibir de nadie ningún traspaso de armas nucleares u otros dispositivos nucleares explosivos ni el control sobre tales armas o dispositivos explosivos, sea directa o indirectamente; a no fabricar ni adquirir de otra manera armas nucleares u otros dispositivos nucleares explosivos; y a no recabar ni recibir ayuda alguna para la fabricación de armas nucleares u otros dispositivos nucleares explosivos.

ARTÍCULO III

1. Cada Estado no poseedor de armas nucleares que sea Parte en el Tratado se compromete a aceptar las salvaguardias estipuladas en un acuerdo que ha de negociarse y concertarse con el Organismo Internacional de Energía Atómica, de conformidad con el Estatuto del Organismo Internacional de Energía Atómica y el sistema de salvaguardias del Organismo, a efectos únicamente de verificar el cumplimiento de las obligaciones asumidas por ese Estado en virtud de este Tratado con miras a

impedir que la energía nuclear se desvíe de usos pacíficos hacia armas nucleares u otros dispositivos nucleares explosivos. Los procedimientos de salvaguardia exigidos por el presente artículo se aplicarán a los materiales básicos y a los materiales fisionables especiales, tanto si se producen, tratan o utilizan en cualquier planta nuclear principal como si se encuentran fuera de cualquier instalación de ese tipo. Las salvaguardias exigidas por el presente artículo se aplicarán a todos los materiales básicos o materiales fisionables especiales en todas las actividades nucleares con fines pacíficos realizadas en el territorio de dicho Estado, bajo su jurisdicción, o efectuadas bajo su control en cualquier lugar.

2. Cada Estado Parte en el Tratado se compromete a no proporcionar:
a) materiales básicos o materiales fisionables especiales, ni b) equipo o materiales especialmente concebidos o preparados para el tratamiento, utilización o producción de materiales fisionables especiales, a ningún Estado no poseedor de armas nucleares, para fines pacíficos, a menos que esos materiales básicos o materiales fisionables especiales sean sometidos a las salvaguardias exigidas por el presente artículo.

3. Las salvaguardias exigidas por el presente artículo se aplicarán de modo que se cumplan las disposiciones del artículo IV de este Tratado y que no obstaculicen el desarrollo económico o tecnológico de las Partes o la cooperación internacional en la esfera de las actividades nucleares con fines pacíficos, incluido el intercambio internacional de materiales y equipo nucleares para el tratamiento, utilización o producción de materiales nucleares con fines pacíficos de conformidad con las disposiciones del presente artículo y con el principio de la salvaguardia enunciado en el Preámbulo de Tratado.

4. Los Estados no poseedores de armas nucleares que sean Partes en el Tratado, individualmente o junto con otros Estados, de conformidad con el Estatuto del Organismo Internacional de Energía Atómica, concertarán acuerdos con el Organismo Internacional de Energía Atómica a fin de satisfacer las exigencias del presente artículo. La negociación de esos acuerdos comenzará dentro de los ciento ochenta días siguientes a la entrada en vigor inicial de este Tratado. Para los Estados que depositen sus instrumentos de ratificación o de adhesión después de ese plazo de ciento ochenta días, la negociación de esos acuerdos comenzará a más tardar en la fecha de dicho depósito. Tales acuerdos deberán entrar en vigor, a más tardar, en el término de dieciocho meses a contar de la fecha de iniciación de las negociaciones.

ARTÍCULO IV

1. Nada de lo dispuesto en este Tratado se interpretará en el sentido de afectar el derecho inalienable de todas las Partes en el Tratado de desarrollar la investigación, la producción y la utilización de la energía nuclear con fines pacíficos sin discriminación y de conformidad con los artículos I y II de este Tratado.

2. Todas las Partes en el Tratado se comprometen a facilitar el más amplio intercambio posible de equipo, materiales e información científica y tecnológica para los usos pacíficos de la energía nuclear y tienen el derecho de participar en ese intercambio. Las Partes en el Tratado que estén en

situación de hacerlo deberán asimismo cooperar para contribuir, por sí solas o junto con otros Estados u organizaciones internacionales, al mayor desarrollo de las aplicaciones de la energía nuclear con fines pacíficos, especialmente en los territorios de los Estados no poseedores de armas nucleares Partes en el Tratado, teniendo debidamente en cuenta las necesidades de las regiones en desarrollo del mundo.

ARTÍCULO V

Cada Parte en el Tratado se compromete a adoptar las medidas apropiadas para asegurar que, de conformidad con este Tratado, bajo observación internacional apropiada y por los procedimientos internacionales apropiados, los beneficios potenciales de toda aplicación pacífica de las explosiones nucleares sean asequibles sobre bases no discriminatorias a los Estados no poseedores de armas nucleares Partes en el Tratado y que el costo para dichas Partes de los dispositivos explosivos que se empleen sea lo más bajo posible y excluya todo gasto por concepto de investigación y desarrollo. Los Estados no poseedores de armas nucleares Partes en el Tratado deberán estar en posición de obtener tales beneficios, en virtud de uno o más acuerdos internacionales especiales, por conducto de un organismo internacional apropiado en el que estén adecuadamente representados los Estados no poseedores de armas nucleares. Las negociaciones sobre esta cuestión deberán comenzar lo antes posible, una vez que el Tratado haya entrado en vigor. Los Estados no poseedores de armas nucleares Partes en el Tratado que así lo deseen podrán asimismo obtener tales beneficios en virtud de acuerdos bilaterales.

ARTÍCULO VI

Cada Parte en el Tratado se compromete a celebrar negociaciones de buena fe sobre medidas eficaces relativas a la cesación de la carrera de armamentos nucleares en fecha cercana y al desarme nuclear, y sobre un tratado de desarme general y completo bajo estricto y eficaz control internacional.

ARTÍCULO VII

Ninguna disposición de este Tratado menoscabará el derecho de cualquier grupo de Estados a concertar tratados regionales a fin de asegurar la ausencia total de armas nucleares en sus respectivos territorios.

ARTÍCULO VIII

1. Cualquiera de las Partes en el Tratado podrá proponer enmiendas al mismo. El texto de cualquier enmienda propuesta será comunicado a los Gobiernos depositarios que lo transmitirán a todas las Partes en el Tratado. Seguidamente, si así lo solicitan un tercio o más de las Partes en el Tratado, los Gobiernos depositarios convocarán a una conferencia, a la que invitarán a todas las Partes en el Tratado, para considerar tal enmienda.

2. Toda enmienda a este Tratado deberá ser aprobada por una mayoría de los votos de todas las Partes en el Tratado, incluidos los votos de todos los Estados poseedores de armas nucleares Partes en el Tratado y de las demás Partes que, en la fecha en que se comuniquen la enmienda, sean miembros de la Junta de Gobernadores del Organismo Internacional de Energía Atómica. La enmienda entrará en vigor para cada Parte que deposite su instrumento de ratificación de la enmienda al quedar depositados tales instrumentos de ratificación de una mayoría de las Partes, incluidos los instrumentos de ratificación de todos los Estados poseedores de armas nucleares Partes en el Tratado y de las demás Partes que, en la fecha en que se comuniquen la enmienda, sean miembros de la Junta de Gobernadores del Organismo Internacional de Energía Atómica. Ulteriormente entrará en vigor para cualquier otra Parte al quedar depositado su instrumento de ratificación de la enmienda.

3. Cinco años después de la entrada en vigor del presente Tratado se celebrará en Ginebra, Suiza, una conferencia de las Partes en el Tratado, a fin de examinar el funcionamiento de este Tratado para asegurarse que se están cumpliendo los fines del Preámbulo y las disposiciones del Tratado. En lo sucesivo, a intervalos de cinco años, una mayoría de las Partes en el Tratado podrá, mediante la presentación de una propuesta al respecto a los Gobiernos depositarios, conseguir que se convoquen otras conferencias con el mismo objeto de examinar el funcionamiento del Tratado.

ARTÍCULO IX

1. Este Tratado estará abierto a la firma de todos los Estados. El Estado que no firme este Tratado antes de su entrada en vigor, de conformidad con el párrafo 3 de este artículo, podrá adherirse a él en cualquier momento.

2. Este Tratado estará sujeto a ratificación por los Estados signatarios. Los instrumentos de ratificación y los instrumentos de adhesión serán entregados para su depósito a los Gobiernos del Reino Unido de Gran Bretaña e Irlanda del Norte, de los Estados Unidos de América y de la Unión de Repúblicas Socialistas Soviéticas, que por el presente se designan como Gobiernos depositarios.

3. Este Tratado entrará en vigor después de su ratificación por los Estados cuyos Gobiernos se designan como depositarios del Tratado y por otros cuarenta Estados signatarios del Tratado, y después del depósito de sus instrumentos de ratificación. A los efectos del presente Tratado, un Estado poseedor de armas nucleares es un Estado que ha fabricado y hecho explotar un arma nuclear u otro dispositivo nuclear explosivo antes del 1º de enero de 1967.

4. Para los Estados cuyos instrumentos de ratificación o de adhesión se depositaren después de la entrada en vigor de este Tratado, el Tratado entrará en vigor en la fecha del depósito de sus instrumentos de ratificación o adhesión.

5. Los Gobiernos depositarios informarán sin tardanza a todos los Estados signatarios y a todos los Estados que se hayan adherido a este Tratado, de la fecha de cada firma, de la fecha de depósito de cada instrumento de ratificación o de adhesión a este Tratado, de la fecha de su entrada en vigor y la fecha de recibo de toda solicitud de convocación a una conferencia o de cualquier otra notificación.

6. Este Tratado será registrado por los Gobiernos depositarios, de conformidad con el artículo 102 de la Carta de las Naciones Unidas.

ARTÍCULO X

1. Cada Parte tendrá derecho, en ejercicio de su soberanía nacional, a retirarse del Tratado si decide que acontecimientos extraordinarios, relacionados con la materia que es objeto de este Tratado, han comprometido los intereses supremos de su país. De esa retirada deberá notificar a todas las demás Partes en el Tratado y al Consejo de Seguridad de las Naciones Unidas con una antelación de tres meses. Tal notificación deberá incluir una exposición de los acontecimientos extraordinarios que esa Parte considere que han comprometido sus intereses supremos.

2. Veinticinco años después de la entrada en vigor del Tratado se convocará a una Conferencia para decidir si el Tratado permanecerá en vigor indefinidamente o si se prorrogará por uno o más períodos suplementarios de duración determinada. Esta decisión será adoptada por la mayoría de las Partes en el Tratado.

ARTÍCULO XI

Este Tratado, cuyos textos en inglés, ruso, español, francés y chino son igualmente auténticos, se depositará en los archivos de los Gobiernos depositarios. Los Gobiernos depositarios remitirán copias debidamente certificadas de este Tratado a los Gobiernos de los Estados signatarios y de los Estados que se adhieran al Tratado.

